דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום חמישי, כ"ח באב תשמ"ח, 11 באוגוסט 1988 ● גליון 19493

● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

● במקרים הקשים האלה/ חיים גורי
● מי מת, מי לא נולד/ חגי אשר
● פטור לתלמידי ישיבות/ שלמה גנוסר
● מסמך: תכנית קיסר לרפורמה בחברת העובדים
● הונגריה: יותר תאצ'ר מאשר מארקס/ „אקונומיסט", ל„דבר"
● בורסה וכלכלה (3–4), עכשיו (10), ספורט (11), בידור (12)

מזג האויר

(ע)– תחזית מזג האוויר: נאה.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 16־30, תל־אביב: 22־32, חיפה: 23־32, רמת־הגולן: 18־30, צפת: 18־29, טבריה: 23־37, עפולה: 21־34, שומרון: 19־32, לוד: 18־34, יריחו: 22־39, עזה: 16־37, באר־שבע: 16־37, אילת: 25־43.

הרופאים שובתים היום בכל בתי־החולים

ד"ר ישי: הממשלה רוצה שקט עד הבחירות ● פסה: מאבק הרופאים – ללא תכלית

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

הרופאים משביתים הבוקר ל־24 שעות את כל בתי החולים בארץ: הממשלתיים, העירוניים ואלו של קופת חולים. השביתה מתקיימת במחאה על כך שהממשלה דוחה, לטענת הרופאים, את כל ההצעות להסדר קיצור תורים והפעלת המיתקנים והשירותים בבתי החולים במשמרת שניה. היום יבוצעו רק ניתוחים דחופים והרופאים יעבדו במתכונת שבת.

לטענת הרופאים הממשלה לא העלתה עד כה כל הצעה מעשית לפתרון בעיית התורים והרופאים שוקלים לנתק את כל המגעים עם הממשלה בעניין זה. התומכים בהפסקת המו"מ טוענים כי הוא אינו מוביל לשום־דבר, וכי על הרופאים לרכז עתה את כל מאמציהם למאבק על הסכמי השכר. ההחלטה על קיום השביתה התקבלה על־ידי ועדת התיאום של ארגון רופאי המדינה וחטיבת רופאי בתי החולים של קופת־חולים, לאחר שהוועדה שמעה דיווחים על המגעים שהתנהלו בימים האחרונים בין הארגונים לבין נציגי הממשלה והנהלת קופת־חולים.

הרופאים הבהירו, כי כעת נותרו שתי אפשרויות בלבד לפתרון משבר התורים: ביצוע מיידי של ההסכם שנחתם עם רופאי קופת־חולים, או לחילופין הפעלת השירותים המיתקנים בשעות אחר־הצהריים על־ידי גוף חיצוני. משרד האוצר מתנגד ליישם בכל בתי החולים את ההסכם שנחתם עם רופאי קופת־חולים ואילו משרד הבריאות וההסתדרות מתנגדים להפעלת השירותים והמתקנים בשעות אחר־הצהריים על־ידי גוף חיצוני.

יו"ר ההסתדרות הרפואית ד"ר רם ישי, אמר אתמול לעתונאים שהאופן בו מתנהל המשא והמתן משאיר רושם שהממשלה רוצה להכתיב שקט במערכת הבריאות בתקופה שלפני הבחירות. „את זה לא ניתן להם", אמר ד"ר ישי. „ועדיף שהמבצע לא יחול כלל במתכונתו המוצעת על־ידי הממשלה. אם מבצע, אז שיהיה מבצע לחיסול תורים, לא לקיצוצים".

במשרד האוצר „לא הבינו" אתמול מדוע החליטו הרופאים לשבות היום. לדברי המקורות באוצר סוכם בפגישה האחרונה עם רופאי המדינה להמשיך במשא ומתן ביום ב' הקרוב. לטענת הרופאים, הפגישה נקבעה „על תנאי" בלבד. „נאמר לנו שאם הממשלה תתיחס לתביעות שלנו עד יום א' הקרוב, תכונס ישיבת המשא ומתן ביום ב'".

מנכ"ל קופת־חולים הכללית נחום פסה מתח אתמול ביקורת קשה על שיטת המאבק של הרופאים היוצרת מצב בלתי נסבל במערכת הבריאות. בפגישה עם רופאי בית החולים „השרון" בפתח תקווה אמר פסה: „אנו חוששים שהרופאים מובלים למאבק לא נכון, שהינו ללא תכלית. זו הפעם השלישית שמקיימים סידרת מגעים ומודיעים באמצעות התקשורת על ניתוקה וזו הפעם החמישית שיש התקדמות אך מודיעים בתקשורת שאין התקדמות".

[illegible]

הועד הארצי של עובדי המינהל

(המשך בעמוד 2)

ממתינים להסכם

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד והממונה על השכר, יעקב דנון, בוועד הפועל באחת ההפסקות בדיונים (צילום: ורד פאר)

צוותי הסתדרות־אוצר התפזרו בגלל „נקודות קלות" של מחלוקת

המחלוקת: מועדי המעבר לשבוע עבודה מקוצר והחלת ההסכם על החברות הממשלתיות

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

בתום דיון של כ־10 שעות התפזרו אמש סמוך לחצות הצוותים המורחבים מטעם ההסתדרות והאוצר בלי לחתום על הסכם השכר בשירות הציבורי.

המחלוקת בין הצדדים נסבה על מועדי המעבר לשבוע עבודה בן 42.5 שעות והחלת ההסכם על עובדי החברות הממשלתיות שאינן יכולות לעמוד בתשלום תוספות השכר. המגעים בין הצדדים יימשכו הבוקר, ויתכן כי לקראת הערב יפגשו שוב הצדדים למו"מ, ריגמה להשלים ולחתום על ההסכם.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הגדיר את המחלוקות בין הצדדים „נקודות קלות". הוא אמר כי חילוקי הדעות „אינם בשמיים, ניתן להתגבר עליהם ובמאמץ נוסף נגיע, בסופו של דבר, להסכם טוב".

לדברי הממונה על השכר במשרד האוצר יעקב דנון, ההסכם כשל לחד תימה, אם תיושב המחלוקת בעניין המעבר ל־42.5 שעות.

בנושא זה דורשת ההסתדרות כי המעבר יהיה בינואר 1989, ואילו המעסיקים הציבוריים עומדים על כך שהמעבר יתרחש באפריל 1989. הברפלד הסביר אמש כי במעבר המ־ שותף הן לחמישה ימים והן לקיצור שעות העבודה התברר שיש צורך במדרגה נוספת, ולכן יש צורך להק־ דים את המעבר ל־42.5 שעות.

בנושא החברות הממשלתיות הת־ וודלו הצדדים לגבש נוסח, אך קיי־ מת מחלוקת בעניין מספר סעיפים, ביניהם זכות השביתה באותם מקו־ מות עבודה בהם מתנהל מו"מ על חלות ההסכם.

שמיר: ,סיפוח' צורם את האוזן אבל אני בעד החלת החוק בשטחים ● פרס: זה יביא אסון

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הבהיר אתמול לראשונה, כי הוא תומך בהחלת החוק הישראלי בשטחים. „אני מתנגד למילה סיפוח כיוון שהנושא ,סיפוח' צורם את האוזן. אין מספחים מה שכבר שייך לנו. אני בעד החלת החוק הישראלי בשטחי יהודה ושומרון", אמר שמיר במהלך הישיבה הסוערת של הקבינט המדיני.

הדיון בקבינט היה לזירת התגוששות בין הליכוד למפלגת העבודה, ובמהלכה הוטחו האשמות הדדיות בין ראש הממשלה שמיר לממלא־מקומו שמעון פרס.

שר החוץ, שמעון פרס הטיח לעבר שרי הליכוד: אתם התנגדתם לשלום עם מצרים, אתם הייתם נגד היציאה מלבנון ואתם מפריעים כל יוזמה לשלום... מי שסידער את המשא ומתן היה חבר בקבינט הזה... סיפוח השטחים הוא אסון לעם היהודי. מדינה יהודית משמעותה רוב יהודי. אל נסתתר מאחורי התירוץ שאין עם מי לדבר. ראשית אנחנו צריכים להיות מוכנים לדבר. לחוסיין אין ברירה כמו שלנו אין ברירה.

שמיר: פרס תומך בגירסת הערבים לפיה הליכוד מונע שלום.

פרס: איש לא יזיז אותי מאמונתי בשלום. אין גבול לאמת...

שמיר: אבל יש גבול לשקר...

כאן התערב השר בלי תיק, יצחק מודעי, ופנה לחבריו בליכוד: אל תתווכחו עם פרס, הוא הרי איש האמת.

סגן ראש הממשלה, יצחק נבון: פרס הציל את המדינה מההרס שלכם.

מודעי לנבון: ובחינוך כבר טיפלת.

בשלב מסוים עבר הוויכוח מהנושא המדיני לנושא הכלכלי. שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, האשים את שר האוצר בהתמוטטות ההתיישבות ובהרס החקלאות: „אתה יושב בירושלים ובשטח ההתיישבות נהרסת. הצעד הבא יהיה הרס התעשייה. יש חורבן בכל דבר יצרני".

פרס הצטרף לביקורת שהוטחה בביסים: „בכל מקום שפונים יש מפולת. במה יש להתגאות שישובים וקיבוצים מתמוטטים ושהבנקים מתעשרים על חשבון המדינה".

ראש הממשלה שמיר סיכם את הדיון באומרו שהעניינים היסודיים יוכרעו בבחירות הקרובות.

מרפי: מובארק רוצה [illegible]

נשיא מצרים חוסני מובארק (מימין) לוחץ את ידו של עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי, אתמול בקאהיר (צילום: א.פ.)

לא תהיה סטיה ימנית במסרי המערך כדי לשכנע מתלבטי מערך־ליכוד

צוות ההיגוי הפוליטי גיבש אמש אסטרטגיית ההסברה ● „השלום משרת הבטחון, לא השטחים"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

מפלגת העבודה תשקיע את כל מאמצי ההסברה שלה על שיכנוע ציבור המתלבטים בין ליכוד למערך, ולכן לא תהיה סטיה ימנית במסרי המערך שלה, על אף מהלכיו של המלך חוסיין. הדגש יהיה על התוויה להסדר עם ירדן והפלשתינאים מקומיים, לא אש"ף, ומפלגת העבודה תתקוף את הליכוד על מדיניות הסטטוס־קוו שלו ועל מאמציו לבלום כל יוזמה לקידום תהליך השלום.

כשעתיים וחצי הקדיש אמש צוות ההיגוי הפוליטי של מפלגת העבודה לבחינת האסטרטגיה של הסברת המערך במערכת הבחירות. נסים זוילי, יו"ר מטה ההסברה במטה הבחירות, הרצה את עיקרי האסטרטגיה, ובעקבות הרצאתו התקיים דיון.

לדברי זוילי, כל החומר שהוכן לישיבה אמש גובש במשך כמה שבועות, על בסיס נתונים שסיפקו סקרי דעת־קהל שיזמה מפלגת העבודה. מן הנתונים עולה, כי 30 אחוז מהציבור הם מצביעי מערך, 20 אחוז מצביעי ליכוד, 10 אחוזים מתלבטים בין המערך למפלגות השמאל ובין המערך למפלגות הימין, 20 אחוז, ביניהם מצביעים חדשים, מתלבטים בלי כיוון מוגדר ו־20 אחוז מסרבים להזדהות.

הקוטן המרכזי של הסברת המערך יהיה, כפי שפורסם ב„דבר", ההשוואה בין העשייה, היוזמה והתנופה של המערך לעומת אפס־המעשה של הליכוד, ובכלל זה השוואה בין השנתיים שבהן הנהיג את הממשלה שמעון פרס והשנתיים שבהן הנהיג אותה יצחק שמיר. על בסיס ההשוואה הזאת „אבר המערך „יכול להיות אחרת", בלי להיגרר להשמצות אישיות.

בתחום המדיני יבליט המערך את התקפה של מדיניות הליכוד לעבר „התחיה" ו„כך", המובילה לסיפוח ולמדינה דו־לאומית. המסרים של המערך בנושא המדיני יהיו: תהליך השלום משרת את הביטחון; השטחים אינם מרכיב בביטחון המדינה; הנושא הדמוגרפי מסכן את המדינה; שום גורם חיצוני לא יכפה על ישראל הסדר.

(המשך בעמוד 2)

כפורום „שרינר" של „העבודה"

אפשרי הסכם חלקי עם הפלשתינים; הסכם שלום מלא – רק בשיתוף ירדן

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של „דבר"

נוסחת מדיניות, המבחינה בין הסכם שלום ובין הסדרי ביניים והסדרים חלקיים, הקשורים לחיי היום יום בשטחי יהודה ושומרון, גובשה אמש, בישיבת „שרינר", של שרי מפלגת העבודה, בתגובה על צעדיו האחרונים של המלך חוסיין.

על־פי נוסחה זו, שהתגבשה מתוך ההצעות שהשמיעו בישיבה השרים פרס, רבין, שחל, צור, ח"כ הלל ויו"ר הסוכנות היהודית, שמחה דיניץ, ייעשה הסכם שלום עם ירדן והפלשתינים במשותף, אולם כל מה שהוא פחות מהסכם שלום, כגון הסכמי ביניים והסדרים חלקיים, ייעשה עם הפלשתינים המתגוררים ביהודה ושומרון.

שרי העבודה אמרו בישיבה שישראל איננה צריכה לצעוק „אמא" אחרי כל צעד של חוסיין. למפלגת העבודה יש די כלים להתמודד בהצלחה עם הצעדים של חוסיין ולהסביר בצורה יעילה

(המשך בעמוד 2)

לאור החזרת המחאות רבות ללא כיסוי

מפעל „חוטי קיסריה" של ח"כ שפירא הוכרז „לקוח מוגבל"

שפירא מאשים: מדיניות הממשלה ● מגייס הון נוסף למפעליו

מאת דרור שרביט ואבי שובסט

המפעל „חוטי קיסריה", אחד משמונת מפעלי תשלובת כרמל של משפחת שפירא, הוכרז כ„לקוח מוגבל", משום שהמחאות רבות שהוציא המפעל הוחזרו על־ידי הבנק בהיותן ללא כיסוי. קשיי המפעל „חוטי קיסריה" נובעים ממצב נזילות קשה בתשלובת המפעלים של משפחת ח"כ שפירא.

ההכרזה על מפעל „חוטי קיסריה" כלקוח מוגבל נעשתה, לפי הוראות בנק ישראל, המחייבות את הבנקים לסווג לקוחות מוגבלים אם 10 המחאות שמסרו, בפרק זמן של פחות משבועיים בין המחאה להמחאה, חזרו ללא כיסוי. בנק לאומי שהחזיר את ההמחאות של „חוטי קיסריה" הפיץ, בין כל הבנקים כמקובל במקרים אלה, את דבר סיווגו של המפעל כלקוח מוגבל.

חובותיהם של מפעלי „שטיחי כרמל" לבנקים מוערכים בכ־25 מיליון דולר. לאחרונה ביקשו ראשי התשלובת לבקש אשראי מוגדל לפעילותם, אך ברוב הבנקים נענו בשלילה, על רקע ההחמרות הננקטת לאחרונה בבנקים במקרים של בקשות להגדלת אשראי.

ח"כ אברהם שפירא פעל בתקופה האחרונה לגיוס הון נוסף למפעליו, במאמץ לחלצם ממצוקת הנזילות אליה נקלעו.

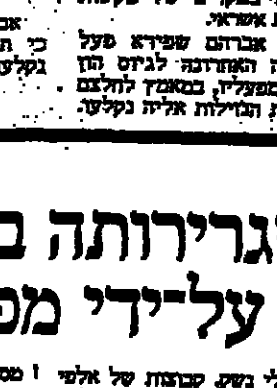

בבנקים מעריכים כי באפשרותו של שפירא לגייס הון בזה הן ממקורות עצמיים והן משותפים וידידיו הקשורים למשפחתו.

ח"כ מרדכי וירשובסקי תובע מח"כ אברהם שפירא להתפטר מראשות ועדת הכספים של הכנסת. לטענת וירשובסקי, לא יתכן כי בראש ועדת הכספים יעמוד אדם שקונצרן כלכלי גדול בבעלותו נתון בקשיים כלכליים.

בתגובה מסר דוברו של שפירא, כי וירשובסקי גזל את מקומו בסיעת שינוי ועבר ל„רצ", ובעצמו לא נענה לדרישות מפלגתו להחזיר את המנדט, ומכאן הוא האדם האחרון הזכאי להטיף מוסר.

גם סיעת הליכוד בוועדת הכספים פירסמה אמש הודעה הדוחה על הסף את דרישתו של וירשובסקי.

שפירא: הקשיים בגלל מדיניות הממשלה

אברהם שפירא אמר אתמול כי תשלובת „שטיחי כרמל" נקלעה לקשיי נזילות שמקורם

(המשך בעמוד 2)

הסלמה במהומות בבורמה

ארה"ב סגרה שגרירותה בראנגון; שוטרים נערפו על־ידי מפגינים

ראנגון (א.פ.). – הסלמה ניכרת חלה אתמול בהתנגשויות בבורמה בין זרועות הבטחון לבין מפגינים מכל שדרות הציבור. לדברי אמצעי התקשורת המקומיים נהרגו אתמול לפחות 34 בני־אדם, בהם שלושה שוטרים שנערפו בידי מפגינים, אך לדברי דיפלומאטים בבירת בורמה, מספר הקורבנות היה גבוה הרבה יותר, וסוכנות הידיעות היפאנית „קיודו" דיווחה על 100 הרוגים ו־1,000 פצועים.

רדיו ראנגון דיווח, כי חיילים פתחו באש 15 פעמים במשך היום לתוך ההמון שהמשיך לזרום כל העת לרחובות העיר חרף העוצר שהוכרז במדינה. במקרה אחד נורו אחיות בבית־חולים. המפגינים השתלטו על כמה תחנות משטרה ותפסו כלי נשק. קבוצות של אלפי מפגינים קיימו עצרות גדולות בביכרות הבירה וב־26 ערים נוספות ברחבי בורמה.

רדיו ראנגון טען עוד, כי „בנותיות" שוטטו ברחובות וביצעו מעשי אלימות שונים, פרקו מסילות ברזל, העלו באש קרונות של המשטרה ותחנות דלק, הפכו כלי רכב ושרפו אותם והציתו מבני ציבור.

ארה"ב סגרה אתמול את שגרירותה בבורמה באורח זמני, ומשרד החוץ האמריקאי מתח ביקורת על זרועות הבטחון של בורמה על השימוש שעשו בנשק חם לפיזור ההפגנות. דוברת משרד החוץ פיליס אוקלי הביעה דאגה נוכח דיווחים, שקבוצות של אנשי צבא מסיירים ברחובות ומחפשים קבוצות מפגינים כדי לירות בהם.

אוקלי סיפרה, כי ביום ג' נקלע עובד השגרירות שעשה דרכו לבין השגרירות להפגנה ונאלץ לעצור את רכבו לאחר שנפגע לעבר באש. מפגינים אילצו אותו לטעון את מכוניתו בפצועים ולהסיעם למקום מבטחים. לאחר מכן הורשה להמשיך בדרכו.

בלונדון יצא משרד החוץ הבריטי בקריאה לאזרחי בריטניה להמנע מלנסוע לבורמה, שבה שוהים כרגע 50 בריטים. אתמול נודע, שדיפלומאט בריטי הוכה ביום ג' על־ידי שוטר בכת רובה והוחזק במעצר במשך כמה שעות.

עיקרן תחילה

● „אגד" מפסיק לקלוט חברים וסוגר ביה"ס לנהיגה / עמ' 2
● בגדה: עוצר בקלקיליה וקאבטיה / עמ' 2
● בכנסת: נטפל בידי־ברזל ברעיונות המטורפים של ממשלה פלשתינית – אמר שמיר / עמ' 3
● העריק הפולני ירד למחתרת; האם התאהב ברקדנית ישראלית? / עמ' 3
● אונס בלבי"ם / עמ' 6
● הצפיפות בפגיות מסכנת חיי הפגים / עמ' 6

חוסיין מסרב להיפגש עם אמריקאים בכירים

אוונס ונובק: הוא מאוכזב משולץ שלא לחץ על שמיר

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– ירדן כועסת על מזכיר המדינה שולץ ועל ארה"ב, והם שימשו מטרות לא מוצהרות של הכרזותיו של המלך חוסיין. חוסיין מסרב להיפגש עם אמריקאים בכירים, ובאחרונה דחה אחד ממקורביו, שר החצר אבו־עודה, שביקר בוואשינגטון, הצעה להיפגש עם שולץ. במקום זאת הלך אבו־עודה לפגוש את פרופסור מדליין אולברייט, היועצת הראשית לענייני חוץ של המועמד הדמוקראטי לנשיאות מייקל דוקאקיס.

בעלי הטור אוונס ונובק גילו אתמול ב„וואשינגטון פוסט" כי בפגישה בלונדון בין המלך חוסיין לבין שולץ, שבה פרש מזכיר המדינה האמריקאי בפני המלך את תכנית יוזמת השלום שלו, הבטיח לחוסיין כי יוציא מראש הממשלה שמיר הסכמה לתכנית הוועידה הבינלאומית. „גם אם יצטרך לסובב את זרועו עד שתצא ממקומה". חוסיין השתכנע מרצינות האמריקאים והצטרף ליוזמה, רק כדי להתאכזב משום ששולץ לא היה מוכן להפעיל שום לחצים על ישראל.

בעלי הטור כתבו, כי פקידי משרד החוץ האמריקאים ממשיכים להתנהג, גם לאחר הודעת חוסיין, כבימים כתיקונם, וממשיכים לטעון כי תהליך השלום ימשך וכי עוד יהיה בו מומנטום, אולם דיפלומט בכיר אמר להם כי „לא יהיה תהליך שלום, ולא יהיה מומנטום".

אוונס ונובק כתבו עוד, כי כשנודע לאוזנם של האמריקאים על כוונת חוסיין להודיע על הינתקות מהשטחים, הם ביקשו מראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר להניא אותו מכך, אך מאמציה לעשות זאת היו ללא הועיל.

בני בגין רוצה פגישות עם בכירים בסטייט־דפרטמנט

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– בני בגין, שנבחר כמועמד ודאי של הליכוד לכנסת הבאה, ביקש מאנשי שגרירות ארה"ב בתל־אביב לסדר לו פגישות עם פקידים בכירים במחלקת המדינה. בגין מבקש להגיע לוושינגטון במחצית השנייה של החודש, ולהיפגש עם הפקידים כדי ללמוד את הבעיות הכרוכות ביחסי ישראל וארה"ב.

שמועות במצרים

מובארק נחלץ מניסיון התנקשות

מאת דן אבידן, שליח „דבר" בקאהיר

קאהיר (מיוחד ל„דבר").– במצרים רווחו אתמול שמועות, כי בשבוע שעבר ניסו גורמים איסלאמים ראדיקאליים להתנקש בחייו של הנשיא מובארק בעת שהותו באלכסנדריה.

לשמועות אלה לא ניתן אישור מצד שום מקור רשמי. על־פי השמועות, נעשה ניסיון ההתנקשות בנשיא בשעה שנסע במכוניתו באחד מרחובותיה של אלכסנדריה, סבה שוהים בתקופת הקיץ רבים מאנשי הצמרת המצרית.

השבוע זכתה המשטרה המצרית להישג חשוב לאחר שעלה בידה לאתר ולחסל את כל חברי ארגון המחתרת שהיה בשעתו אחראי לרצח הנשיא סאדאת, שנמלטו לפני כשבועיים מבית הכלא המבוצר ביותר בקאהיר, ליבאן טורה.

שר הפנים זכי באדר איים בשעתו להתפטר, אם לא יעלה בידי זרועות הבטחון לאתר את הנמלטים.

לחם לא מסובסד מתייקר היום ב־6 אחוזים

מאת אבי שובסט

היום מתייקר הלחם שאינו מסובסד בשיעור של 6 אחוזים. הלחמניות במשקל 50 גרם מתייקרות בשיעור של 10 אחוזים ולחמניות במשקל של 75 גרם בשיעור של 6 אחוזים.

המפקח על המחירים במשרד התעשייה והמסחר, זאב גלמור, ציין כי הלחם שאינו מסובסד מתייקר בגין התייקרות התשומות שנבדקה על־ידי כלכלני משרד התעשייה והמסחר. לדברי גלמור, בלוח המחירים המרביים יופיע מחירה של הלחמניה שמשקלה 75 גרם בלבד משום שזו הלחמניה המקובלת בציבור. במחירי הלחם המסובסדים, הלחם האחיד ולחם לבן, לא חלו שינויים.

בעקבות גילויי „דבר"

„אפריקה ישראל" תידרש להסביר דו"ח מטעה

מאת דרור שרביט, סופר „דבר"

חברת „אפריקה ישראל" תידרש להסביר לציבור – בעקבות ידיעה שפורסמה ב„דבר" – דו"ח מטעה, שמסרה הנהלת החברה במצורף לדו"חותיה הכספיים.

בבדיקה ראשונית שערכה הרשות לניירות־ערך, בעקבות הידיעה ב„דבר", התברר כי, דו"ח המנהלים של החברה שצורף למאזן של 1987 אכן הכיל פרט מטעה ביחס למספר הדירות בבניה שהיו בידי החברה. בדיקת „דבר" העלתה, כי בעוד שהחברה דיווחה על 330 דירות בשלבי בניה שונים שהיו בידה בסוף 1987, היו למעשה רק כ־100 דירות כאלה, בעוד שההבדל הוא במאזן הדירות כבר נכללה בדו"ח רווח והפסד.

תיקון חדש לחוק ניירות־הערך, שייכנס לתוקפו בתחילת נובמבר, היה מאפשר למשקיעים להגיש תביעה נגד החברה, לו היו נפגעים מהדיווח המטעה, גם אם אירע בשל טעות. החוק הנוכחי קובע סאנקציות כאלה רק לגבי פרטים מטעים הנכללים בתשקיף לגיוס הון.

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

תת שר החוץ המצרי – ל„דבר":

מרפי הבטיח למובארק: נתמיד ביוזמת השלום חרף צעדי חוסיין

מאת דן אבידן, שליח „דבר" לקאהיר

קאהיר (מיוחד ל„דבר").– השליח האמריקאי ריצ'ארד מרפי הבטיח אתמול לנשיא מובארק, שהממשל האמריקאי הנוכחי יתמיד ביוזמתו המדינית במזרח־התיכון עד תום כהונתו, חרף הקשיים הכרוכים בכך בשל צעדי ההתנתקות שנקט לאחרונה המלך חוסיין מהגדה המערבית – אמר אתמול ל„דבר" בוטרוס גאלי, תת שר החוץ המצרי, שהשתתף בפגישת מרפי – מובארק.

גאלי סיפר, כי הנשיא מובארק תמך בגישה האמריקאית מתוך רצונו להביא לכך שהממשל האמריקאי הבא ימשיך ביוזמה המדינית במזרח־התיכון על יסודות הפעילות המדינית שבה פתח הממשל הנוכחי. מובארק אמר למרפי, שלמצרים עניין לשמור בכל מחיר על המומנטום המדיני באיזור. בהקשר זה הבהיר גאלי בכל הגורמים הנוגעים לסכסוך להמשיך לחתור להסדר, ובכלל זה קרא לאש"ף ולירדן לחדש את התאום המדיני ביניהם חרף הקשיים הכרוכים בכך.

בשיחות מרפי־מובארק נדונו המשמעויות של צעדי ההתנתקות של חוסיין מתושבי הגדה, ומרפי סיפר למובארק על שיחותיו עם המנהיגים בסוריה ובלבנון וכן על המגעים שקיים בשבוע שעבר בז'נווה עם עמיתו הסובייטי ולאדימיר פוליאקוב.

בתום הפגישה עם הנשיא נועד מרפי עם שר ההגנה המצרי, פילדמארשל אבו גאזאלה, וכן עם ד"ר אוסאמה אל־באז, יועצו המדיני של הנשיא מובארק.

שלשום בערב נועד מרפי לשיחה ממושכת עם שר החוץ המצרי עיסמת עבד אל־מגיד שיצא אתמול לביקור בנסיכות עומאן שבמפרץ הפרסי.

מרפי לא נועד במהלך שהותו בקאהיר עם נציגים פלשתינים, משום שסירב לקבל את דרישת אש"ף, שהועברה לידיעתו בתיווך המצרים, שבפגישה ישתתפו נציגים מוכרים של אש"ף שארה"ב התחייבה כלפי ישראל שלא להיוועד עימם, כל עוד לא ישנה הארגון את מדיניותו כלפי ישראל.

בן 17 נורה למוות בכפר טובאס, עוצר בקלקיליה וקאבטיה, מהומות בג'בליה

מאת דני רובינשטיין, יורם לוי ודני צדקוני, כתבי „דבר"

צעיר ערבי בן 17 נורה ונהרג אמש סמוך לחצות בידי חייל צה"ל בכפר טובאס. מיבלית מים של צה"ל, ובה שני חיילים, הותקפה באבנים ובחפצים אחרים בעת שעברה בכפר. מאבטח המיבלית פתח באש, ומהירי נפצע הצעיר, שהועבר לבית־החולים, שם נפטר מפצעיו. צה"ל פתח בחקירת נסיבות האירוע.

חייל צה"ל נפצע אתמול באורח בינוני מבקבוק תבערה במרכז רמאללה. בתקרית זו נפצעה קל גם אישה ערביה. בעיירות קלקיליה וקבאטיה ובכפרים עזון ובידיה וכן במחנה הפליטים אל־בריג' ברצועת עזה נשאר בתוקפו העוצר.

עוצר הוטל אתמול גם על מחנה הפליטים ג'בליה לאחר שפרצו שם מהומות, שבמהלכן נפצע מיריות אחד מתושבי המחנה.

במחנה הפליטים שאטי ובשכונת הפליטים המשוקמים שייח רדואן נערכו אתמול מיסדרי זיהוי של תושבים. כוחות הבטחון ריכזו תושבים לפי קבוצות גיל ואחר־כך הוציאו מתוכן אנשים. לדברי מקורות ערביים גם ילדים נעצרו לחקירה במסדרי הזיהוי.

אתמול היה אחד הימים השקטים בגדה המערבית מאז פרוץ ההתקוממות לפני 9 חודשים. במרכז רמאללה הוטלו שני בקבוקי תבערה על רכב צה"ל. אחד הבקבוקים פגע בגג הרכב והתלקח. כתוצאה מכך נכווה חייל מילואים. מבית־החולים בירושלים נמסר כי מצבו בינוני עד קל. בקבוק התבערה השני פגע בסמוך לרכב ופצע קל עוברת אורח ערביה. על האיזור הוטל סגר.

4 מועמדים לגירוש מרצועת עזה הודיעו אמש כי הן לא יפנו לבג"צ לערער על צווי הגירוש. לפיכך יכול עתה הממשל לגרשם ללא שהיות.

רימון בירושלים, שני פצועים

גבר ואשה נפצעו אתמול מפיצוץ רימון בשדרות הצאיד' בקרית משה בירושלים. סמוך ל־5 אחה"צ התפוצץ רימון במרכז השדרה. גבר ואשה שהיו במקום נפגעו. הגבר לקה בהלם והאשה נפגעה במותניה. שני הפצועים הועברו באמבולנסים לבית־חולים. המשטרה סגרה את האיזור והקימה מחסומים. נמסר שהמשטרה חוקרת עתה את נסיבות האירוע.

ביקוש גדול לתעודות זהות במזרח ירושלים

לשכת מינהל האוכלוסין של משרד הפנים במזרח ירושלים מוצפת בשבועות האחרונים בפונים שבאים להוציא תעודות זהות או לחדשן.

בעקבות המצב בשטחים, והבדיקות המדוקדקות שעורכים צה"ל והמשטרה בדרכים מקפידים ערביי ירושלים לשאת את תעודות הזהות שלהם.

העובדים הערבים ב„כיתן" פוטרו; ההנהלה: זה לא על רקע לאומני

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

מנכ"ל תשלובת „כיתן", עומרי פרן, הכחיש אתמול טענות של פועלים ערבים מהמפעל, לפיהן הם פוטרו על רקע לאומני ובגלל היותם ערבים, ולא על רקע ההסכם שנחתם בין העובדים להנהלה.

לדברי פועלים ערבים במפעל, פוטרו בימים האחרונים 35 פועלים ערבים, שהם כל הפועלים הערבים במפעל. לדבריהם, בגל הפיטורין הראשון היו רשומים שמותיהם של 11 פועלים ערבים כמועמדים לפיטורין, אולם ברשימה החדשה, שנעשתה לאחר ההסכם עם ההנהלה, הופיעו שמותיהם של כל הפועלים הערבים במפעל, כמי שעתידים להיות מפוטרים במסגרת הסכם הייעול והפיטורין של העובדים.

פרן אמר כי עד לפני שנתיים לא עבדו כלל פועלים ערבים במפעל וכל הפועלים הערבים נתקבלו לעבודה בשנתיים האחרונות. על פי ההסכם שנחתם עם ההנהלה פועלים חדשים הם המועמדים הראשונים לפיטורין. פרן הכחיש את טענות הפועלים על אפליה וגילויי גזענות בהכנת רשימת המפוטרים. גם ועד העובדים ב„כיתן" הכחיש טענות אלה. פרן הכחיש גם את ההאשמה של העובדים הערבים בדבר הכנת שתי רשימות מפוטרים.

למרות שאתמול חזרו העובדים לעבודה במפעל בבית־שאן, נמשכת התסיסה על רקע טענתם של כ־40 פועלים כי הועד נכנע לתכתיבי ההנהלה. הפועלים טוענים, כי הנהלת המפעל הונתה אותם באמצעות ועד העובדים ועל־כן פתחו אתמול בוויכוחים וצעקות וניסו לשבש את מהלך העבודה.

קדאפי מציע מיליון דולר לשנה ל־20,000 הפקידים שפיטר חוסיין

מאת דן אבידן, שליח „דבר" בקאהיר

קאהיר (מיוחד ל„דבר").– שליט לוב קולונל קדאפי התחייב אמש בראיון עיתונאי לשלם מיליון דולאר בשנה ל־20,000 פקידים פלשתינים בגדה המערבית ועזה, שהמלך חוסיין הודיע לאחרונה לשלם את משכורותיהם במסגרת מדיניות התנתקותו מהשטחים.

בראיון תקף קדאפי את חוסיין על צעדיו האחרונים ועודד את תושבי השטחים להמשיך באינתיפאדה. הוא הביע תמיכה בהקמת ממשלה פלשתינית גולה והפיכת ארגוני המחבלים לצבא שחרור פלשתיני ממלכתי כדי להשלים את המאבק נגד ישראל. הוא גם קרא למדינות ערב לעמוד בהתחייבויותיהן לשלם יותר מ־100 מיליון דולאר למען לוחמי האינתיפאדה. קדאפי טען כי האינתיפאדה צריכה להוות בסיס לשחרור כל פלשתין מידי היהודים מהים התיכון ועד הירדן ומרמת הגולן ועד אילת.

בינתיים נמסר, כי מחר תגיע לירדן משלחת בכירה של כמה מחברי הוועד הפועל של אש"ף, כדי לדון עם השלטונות הירדנים בצעדי הניתוק של ממלכת ירדן מהגדה המערבית ועזה. אחד מחברי המשלחת, מוחמד מילחם, אמר לכתבים, כי לדעתו, חייבים אש"ף וירדן לתאם מחדש את מדיניותם, כדי למנוע סבל מתושבי השטחים ולהמשיך להורים להם סיוע.

מילחם סיפר, שלאחר השיחות שתקיים המשלחת בירדן תתכנס ועדה אש"פית מיוחדת, כדי לגבש צעדים אופרטיביים בעקבות הנמכת פרופיל מעורבותה של ירדן בשטחים. הוא הביע תמיכה בהקמת ממשלה פלשתינית גולה ובהכרזה חד־צדדית על הקמת מדינה פלשתינית בשטחים ואמר, שהמוסדות העליונים של אש"ף ידונו בקרוב ביוזמות אלה.

חיילת נהרגה בתאונת־דרכים; חייל טבע בכנרת

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

חייל וחיילת מצאו אתמול את מותם בתאונת דרכים ובתאונת טביעה בכנרת. החיילת, רב"ט הגית שפירר, מקיבוץ ניצנים, נהרגה אתמול בתאונת דרכים בגולן. עוד ארבעה חיילים נפצעו באורח קל עד קשה. סמל יחזקאל ארזאן, בן 20, טבע אתמול בחוף דוגית בכנרת. משטרת מרחב העמקים פתחה בחקירה.

תאונת הדרכים ארעה באזור בית המכס, כאשר מכונית צבאית ירדה לשולי הכביש והתהפכה בנסיבות שטרם הובררו. החיילת נהרגה במקום.

מקרה הטביעה אירע בחוף דוגית בשעות הבוקר. נראה שהחייל נסחף בלא שידע לשחות. במקרה אחר ניצלו חייו של ילד בן שמונה, עומר אורבך מראשון־לציון. אביו הבחין בהיעלמו בחוף סכחה, משה אותו מהמים במצב קשה ונזקק לטיפול נמרץ של תחנת מד"א בטבריה והחייתה אותו והוא ניצל. הילד הועבר להמשך הטיפול לבית החולים „פוריה".

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי שקמים
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, הופקד שינוי תוכנית הנקראת שינוי מס' 209/03/7 כפר עזה ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: הכנת תוכנית מפורטת לצרכי הסדר הרישום בספרי המקרקעין ע"י שינוי יעוד מקרקע חקלאית לאיזור מגורים, מקרקע חקלאית למבנה משק, ממבנה משק לתעשיה ולמתקני ביוב וביטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התוכנית 650 דונם גושים: 908, 757, 749, 776, 740, מקום: כפר עזה.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבניין, או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ההתנגדות תוגש בכתב במפורט והנמקות בליווי תצהיר, המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום רוצב, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם „למרחב"

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יהודה פרי

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
298032, 281860, 286156

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

לא תהיה

(המשך מעמוד 1)

בתחום הכלכלי יתריע המערך מפני מדיניות הליכוד המובילה למיתון. את התקפות הליכוד על משק העובדים יהדוף המערך בלי התחמקות מהשגיאות ובהבלטת העשייה הברוכה של חברת העובדים. ההסתדרות תוביל את המסר הזה, בתמיכת דוברים של המפלגה.

מלבד המסרים התוכניים תבליט מפלגת העבודה את המיזוג בין ישן וחדש בקרב הנהגתה.

מקצועני התעמולה

את תעמולת הבחירות של מפלגת העבודה תנהל חברת „תקשורת 88", שהיא שותפות אד־הוק בין משרדי הפרסום „קשר בראל" ו„גיתם". האחראי מטעמה על פרוייקטים בטלוויזיה יהיה צבי פרידמן (שישקו), על פרוייקטים בעיתונים אבנר בראל (שניהם מ„קשר בראל") ועל פרוייקטים שונים מודי כידן. המנהל הקריאטיבי של המערכת יהיה דוד טרסקובר (טרסא) והעיתונאי נתן מארש.

מפיק־העל של תשדירי הטלוויזיה יהיה איציק קול, מנכ"ל „ג.ג.", שתפיק את תשדירי המערך. כתבים במערכת הזאת יהיו רמי גוברניק, צבי גורן ועידן אגמון. מפלגת העבודה מנהלת משא־ומתן להעסקת קובי ניב ואפרים סידון בין כותבי התסריטים והמסרים. עדיין לא נשכרו מגישים לתשדירים, גם לא אילנה שושן, מלכת היופי לשעבר, כפי שפורסם ב„ידיעות אחרונות". עם זאת ידוע, שבין מגישי התשדירים ישולבו המועמדים לכנסת.

מכתב איום לדובר חד"ש

מאת סופר „דבר"

דובר חד"ש עוזי בורשטיין קיבל בימים האחרונים מכתב איום בגלל עזרתו לילדי עצורי „דרך הניצוץ" לצאת לצ'כוסלובקיה.

בעקבות מכתב האיום פנה ח"כ צ'רלי ביטון לשר המשטרה חיים בר־לב בדרישה כי המשטרה תנקוט באמצעים למצוא את המאיימים ולהעמידם לדין.

מפעל

(המשך מעמוד 1)

בקשיים בהם נתקלת התעשייה הישראלית כולה. קשיים אלה, לטענת שפירא, נובעים ממדיניות הממשלה, המתבטאת בעלות העבודה, „הריבית הרצחנית" במשק, ושער החליפין.

שפירא אמר כי תשלובת „סטיזי כרמל" עוברת עתה תהליכי הבראה הכוללים קיצוץ בהוצאות, איחוד מערכות והזרמת כספים לחברה, שתיעשה תוך כחודשיים.

שפירא מסר גם, כי הוא עושה מאמצים להגדיל את הייצוא באורח ניכר, בשל הירידה הדראסטית שחלה במכירות מוצרי התשלובת לשוק המקומי, בעיקר בגלל האינתיפאדה.

תבנית ההבראה כוללת גם את העברתו של מפעל „חוכי קיסריה" מבני־ברק לקיסריה.

ארזים עבודות עפר ופיתוח בע"מ

הודעה בדבר תיקון טעות סופר בתשקיף

ניתנת בזה הודעה כי בתשקיף שפורסם ביום 7 באוגוסט 1988 נפלה טעות סופר באשר לתאריך הקובע.

התאריך הקובע הנכון הינו תום יום העסקים של ה־11 באוגוסט 1988.

המניות יסחרו אקס זכויות החל מיום 14 באוגוסט 1988.

הרמטכ"ל: מביאים בחשבון הצטרפות עיראק למלחמה נגד ישראל

(ע).– בצה"ל מביאים בחשבון שעיראק יכולה לשלוח כוח לכל מלחמה עם ישראל, קטן יותר בהתחלה וגדול יותר בהמשך. עיראק יכולה גם להצטרף למלחמה שלא תתואם אתה מראש – כך אמר אמש הרמטכ"ל דן שומרון בהופעתו בתוכנית „מוקד" בטלוויזיה.

הרמטכ"ל אמר כי השינויים האסטרטגיים שנוצרו בעקבות סיום המלחמה בין עיראק לאיראן יחייבו את ישראל למצוא תשובות הולמות גם לטילי קרקע־קרקע.

הרמטכ"ל ציין כי לעיראק יש חיל אוויר מצוייד היטב וכי טילי הקרקע־קרקע שבידיו הם בעלי טווח כזה היכולים להעמיד את עיראק לא כמדינת פריפריה, אלא כמדינת עימות עם ישראל.

רב־אלוף שומרון אמר כי סוריה מצהירה בקביעות שהקו שלה לפתרון הוא דרך המלחמה.

לגבי האפשרות שאיראן תגביר פעילות נגד ישראל דרך לבנון, אמר הרמטכ"ל, כי ייתכן שהיא תפגין פעילות כלפי העולם המערבי, כדי לשקם את עצמה, לאחר שסבלה במשך שנים מאמברגו של נשק.

אם יסכימו המצרים:

טמיר ימליץ לקבל פשרה אמריקאית בטאבה

מאת יקיר צור, סופר המדיני של „דבר"

מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר, ימליץ לקבל הצעת פשרה אמריקאית בעניין טאבה, אם המצרים ישנו חלק מעמדותיהם בהתאם לאותה הצעה.

ההערכות בירושלים, שהתגבשו עם שובה אתמול של המשלחת לקהיר לשיחות בעניין טאבה הן שיש מקום להמשיך במאמץ הדיפלומטי להגיע להסדר עם המצרים לפני פירסום פסק הבוררות, הגם שאין הוראות שעדיין ניתן להגיע לפשרה עם המצרים בפרשת טאבה.

דובר משרד החוץ הכחיש אתמול את הידיעות, לפיהן דחה מנכ"ל המשרד הזמנה של נשיא מצרים חוסני מובארק, להיוועד עימו.

אתמול נמסר, כי לא היו במשלחת הישראלית כל חילוקי דעות בנושא טאבה.

רוטאציה – גם בוועדת־החקירה לבדיקת תאונות־הדרכים

מאת סופר „דבר" בכנסת

הודות לתושייתו של ח"כ שבח וייס בתפקידו כממלא מקום יו"ר ועדת הכנסת נסללה אתמול, סוף סוף, הדרך להקמת ועדת חקירה פרלמנטרית מיוחדת לבדיקת נושא תאונות הדרכים בישראל. הכנסת החליטה על הקמת ועדה כזאת עוד בנובמבר 1987, על־פי הצעת ח"כ מיכה חריש, ובניגוד לעמדת שר התחבורה, חיים קורפו. אולם בשל מחלוקת חריפה על איוש תפקיד היו"ר עוכבה הקמת הועדה. המערך תבע תפקיד זה למיכה חריש, יוזם ההצעה. הליכוד התנגד.

אתמול מצא ח"כ וייס, שניהל את ישיבת ועדת הכנסת, „פטנט" לפתרון הסכסוך: לוועדה יהיו שני יושבי ראש: מיכה חריש, מטעם המערך, ואוריאל לין מטעם הליכוד. שיטת העבודה – רוטאציה, כמובן, על־פי המודל המוכר בממשלת האחדות הלאומית. ראשון יכהן כיו"ר הוועדה ח"כ אוריאל לין (עד ה־25 בספטמבר). אחריו (מה־25 בספטמבר ועד סיום עבודתה של ועדת החקירה) יכהן בתפקיד זה ח"כ מיכה חריש. ועדת החקירה הפרלמנטרית לענין תאונות הדרכים תמנה 15 חברי כנסת, על־פי מפתח סיעתי.

„פיוטים" מדליק בזמרייה בירושלים

מאת סופר „דבר"

קונצרט חגיגי, בהשתתפות 700 זמרים מבין חברי המקהלות המשתתפות בזמרייה המתקיים בימים אלה בירושלים, התקיים אמש. בקונצרט השמיעו הזמרים בין השאר יצירה חדשה בשם „פיוטים", שחוברה במיוחד על־ידי המלחין הישראלי רב כרמל, חבר קיבוץ דליה.

על המקהלות ניצח אהרון חרל"פ.

אפשרי הסכם

(המשך מעמוד 1)

לציבור את עמדותיה של מפלגת העבודה.

בישיבה מתחו השרים ביקורת חריפה על התנהגותו של ראש הממשלה יצחק שמיר, אתמול בקבינט. שר הבטחון יצחק רבין אמר שדבריו של פרס היו ברורים ועניניים, ואילו שמיר איבד את העשתונות. „אם שמיר אינו עומד במתח, שיצא לחופשה או יעשה רוטציה, אך לא יתכן שמי שאמור להיות אחראי לקבינט המדיני, לא יהיה מסוגל להיות אחראי למעשי עצמו", אמרו שרי העבודה.

בישיבה אתמול נמתחה גם ביקורת על שר האוצר משה נסים ועל מדיניותו הכלכלית, המשתקת כל חלקת ייצור ופיתוח בארץ: בחקלאות, בתעשיה, במפעלים, באוניברסיטאות ובמחקר. „מדיניותו הכלכלית האוטית של מי שמשמש יו"ר מטה ההסברה של הליכוד מייבשת, מדלדלת ומפוררת את משענתה הכלכלית האמיתית של ישראל, משענת הייצור והפיתוח. שום יציבות לא תחזיק מעמד שעה שנותנים למגזר היצרני לנבול מול עינינו".

שחל: יזמה מדינית מצד חוסיין עוד לפני הבחירות

שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, העריך אתמול שהמלך חוסיין ינסה ליצור תשתית מדינית חדשה במזרח התיכון, עוד לפני הבחירות לכנסת בישראל, כדי לחדש את תהליך השלום במזרח התיכון. לדעת השר שחל, המנעותו של חוסיין מלבצע ניתוק חוקתי מהגדה המערבית ולהסתפק רק בניתוק משפטי ומינהלי, מעידים על כך שהוא נמנע מיצירת תהליך בלתי הפיך ביחסים שבין ירדן והגדה המערבית.

פרס מכחיש הסכם אי־התקפה עם ר"צ

סופר „דבר" מוסר, כי בישיבת שרי המערך אתמול שאל שר הביטחון, יצחק רבין, את שמעון פרס, אם נכון שמפלגת העבודה עשתה עם ר"צ עסקה, שעל־פיה לא תתקוף בתעמולתה את ר"צ ובתמורה יותר רק ליוסי שריד לתקוף את רבין. פרס הכחיש את השמועה מכל וכל.

מסר אירופי לאש"ף:

לא נכיר בממשלה גולה לפני הכרה בישראל וזניחת הטרור

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל„דבר"). – מדינות אירופה לא יוכלו לדון בהכרה בממשלה פלסטינית גולה כל עוד לא יכיר אש"ף במדינת ישראל ולא יוותר על הטרור – זו התשובה שקיבל, לפי מקורות יודעי דבר בפאריס, נציג אש"ף, שקיים באחרונה התייעצויות עם כמה מדינות אירופיות ובתוכן צרפת בנושא הקמתה האפשרית של ממשלה כזאת, בעקבות ניתוק הקשר עם ירדן.

בית המועצות האלג'ירית עודד את ערפאת להקים ממשלה כזאת.

פעילי הלובי הפרו־פלשתיני בצרפת מסרו לעתון „לה מונד" כי יאסר ערפאת אישר באוזניהם, שהצהרותיו של דובר אש"ף בסאם אבו־שריף לגבי הכרה בישראל תמורת הכרה מקבילה בזכויות הפלשתינים, קבלת כל החלטות האו"ם מאז 1947 לרבות 242 ומו"מ ישיר עם ישראל משקפות את עמדת הנהגת אש"ף.

העתונאי שאול סרפרוס מסר, כי ערפאת אמר לו, שהצהרות זו משקפת את עמדת אש"ף, ואילו אדמונד ז'וב, מרצה בסורבון, מסר כי, בפגישה שבה השתתפו ערפאת, חבר הנהגת אש"ף חאלד אל־חסאן ואבו־שריף עצמו, אישרו שלושתם באוזניו את „תקפותה" של הצעות אבו־שריף.

„אגד" מפסיק לקלוט חברים; סוגר את בית־הספר לנהיגה

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

„אגד" מפסיק לקלוט חברים חדשים וסוגר את בית־הספר שלו לנהיגה במסגרת צעדי ייעול וחיסכון נוכח הגרעון החודשי של 9.5 מיליון שקל. שתי ההחלטות ייבחנו מחדש בסוף השנה.

ההחלטה להפסיק קבלת חברים חדשים נועדה לצמצם את מספרם של חברי הקואופרטיב, לאחר שבשנה האחרונה התקבלו 100 חברים חדשים. ההחלטה עלולה לעורר התמרמרות קשה, שכן הנהלת הקואופרטיב החילה אותה גם על בניהם של חברים. ההחלטה תגרום קשיי מסויים בתזרים המזומנים של „אגד", שכן תיפסק ההכנסה מרכישת מניות על־ידי מצטרפים, בעוד שבאחרונה גובר זרם הפורשים מהאגודה, ולאלה יש להחזיר את דמי־המניה בתוספת כספי התגמולים במזומנים.

בבית־הספר לנהיגה של „אגד" הוכשרו בשנה האחרונה 180 נהגים על־ידי 20 מדריכים. לבית־הספר ארבעה סניפים בשלוש הערים הגדולות ובבאר־שבע. חלק מהמדריכים ייאלצו לפרוש והנותרים ישובו אל מאחורי ההגה.

בעקבות העלאת הריבית בארה"ב

נפילות שערים בכל הבורסות

טוקיו (ע"ד).– שערי המניות ואיגרות החוב נפלו ביום ד' נפילה חדה בבורסה של טוקיו בעקבות העלאת שער הריבית בארה"ב ביום ג'. גם בבורסת ניו־יורק נמשכה מגמת הירידה שהחלה ביום ג'.

מדד ניקיי ירד ב־615.49 נקודות, ב־2.18 אחוזים, והגיע ל־27,554.87 נקודות.

היתה זו הירידה התלולה ביותר בשערי המניות ואיגרות החוב שנרשמה השנה. המפולת תוארה חמורה יותר מזו שהתרחשה בבורסה של טוקיו ב־19 ביולי 1987, כאשר השערים ירדו ירידה תלולה של 513.09 נקודות.

„התפתחות זו הפתיעה את ניו־יורק, וללא כל ספק היא הפתיעה את האנשים כאן", אמר פול מיליודאטו, מאנשי חברת „ניירות ערך לאודרין פלמינג". „הפעם מודאגים ביותר מגודל המטבע. אם ייחלש הין במידה נוספת, קיים החשש, שיפאן תעלה את שערי הריבית".

בשוק המטבע הזר, שם הסתמנה לאחרונה עלייה תלולה של שער הדולאר, נרשמה ירידה קלה של שער המטבע האמריקאי לעומת שער הנעילה בניו־יורק ביום ג'. משקיפים אמרו, כי המשקיעים ביפאן ציפו שהבנק הפדראלי האמריקאי יימנע מהעלאת שער הריבית עד לאחר הבחירות לנשיאות העומדות להיערך בנובמבר, מאחר שהעלאה מעין זו עלולה לפגוע בסיכויי המועמדים הרפובליקאים.

עם סגירת העסקים אתמול נסחר הדולאר לפי שער של 134.92 ין ו־1.9185/95 מארקים, לעומת 135.15/20 ין ו־1.9200/10 מארקים בניו־יורק.

עליה לדולאר באירופה

בשוקי אירופה עלה שער הדולאר במידה נוספת, ובמקביל ירדו שערי המניות ברוב הבורסות האירופיות בתגובה להעלאת שער הריבית בארה"ב ביום ג'.

מדד 100 המניות הבריטיות המובחרות ירד בלונדון ב־7.7 נקודות והגיע ל־1,854.9 נקודות עם פתיחת העסקים.

גם המניות המערב־גרמניות והצרפתיות נחלשו, למרות שלא נתקבלו פקודות מכירה רבות בבורסות של שתי המדינות.

שער הריבית הגבוה בארה"ב משך כספים נוספים אל הדולאר, שנסחר עם פתיחת העסקים לפי שער של 1.9170 מארקים לעומת שער הנעילה ביום ג' בלונדון – 1.9153 מארקים. כעבור זמן עלה שער הדולאר עד 1.9215 מארקים – שער שיא שלא היה כדוגמתו מאז ה־9 בינואר 1987.

סוחרי המטבע בעולם סבורים, שרק גורם אחד עשוי עתה להחליש את הדולאר – נתונים גרועים על המאזן המסחרי של ארה"ב, שנתונים עליו עומדים להתפרסם בשבוע הבא.

פעמיים נדחה ניתוח השתלת הלב אך דוד ביסמוט לא איבד תקווה

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

„התאכזבנו, כי חשבנו כבר להיות מאושרים, זה, אבל צריך להשלים עם המציאות". כך הגיב אתמול דוד ביסמוט מאריאל, מועמד להשתלת לב, אשר פעם שניה בתוך שלושה חודשים נאלץ לשוב לביתו לאחר שהיה כבר מוכן לניתוח.

דוד ביסמוט (47), אב לשניים, עובד התעשיה האווירית, סובל זה 18 שנים מבעיות קשות בלב. הוא עבר שישה התקפים, ניתוח צינתור ולפני שנה הוכנס בעדיפות גבוהה לרשימת הממתינים להשתלת לב. הוא נרשם לניתוח בבלגיה אבל יום המתין בציפיה לתשובה.

לפני שלושה חודשים הוזעק ל„הדסה", אולם לאחר שעבר את כל הבדיקות נדחה הניתוח, משום שמשפחת התורם חזרה בה מהסכמתה.

שלשום בשעה 9 בערב שוב צלצל הטלפון בביתו, ומבית־החולים נמסר לו, כי יש סיכוי לתורם. התורם היה באדם שנפגע, בבית החולים „בילינסון". כעבור שלושת רבעי שעה נתבקש ביסמוט לסור לבית־החולים. שכנים הסיעו אותו ואת רעייתו, מזל, וב־11.30 הגיע ל„הדסה".

בית החולים התארגן במהירות וכל צוות ההשתלה היה מוכן. ביסמוט עבר את כל הבדיקות הדרושות, שערה, הוכן לניתוח. „הייתי רגוע מאוד", סיפר אתמול ביסמוט. „הייתי בטוח שאם גילו אותי סימן שזכיתי בפרס. התבדחתי עם המשפחה והאחיות. אשתי, לעומת זאת, היתה כל הזמן בלחץ".

ההמתנה מרובת העצבים נמשכה עד שלוש לפנות בוקר. אז הודיעו לו הרופאים בצער, כי הניתוח יידחה שוב. מסתבר, כי כאשר הגיע הצוות ל„בילינסון" הלב של התורם לא התאים להשתלה.

בשעות הבוקר חזר ביסמוט לביתו. אין בלבו כעס על הרופאים. להפך, הוא מלא שבחים לצוות והמתין כי הניתוח ייערך. „אני יודע שלא זה לא הולך, שיש מתנכים, והם נאבקים להצליח".

ביסמוט לא מבין, מדוע למרות התאונות הרבות שקרו לאחרונה „לא נמצא אצלו תורם אחר". „מתוך אנשים מכל התורים הוא תורמים".

דוד ביסמוט חזר להמתין בתקווה מחודשת, שבפעם השלישית תסתיים הנסיעה ל„הדסה" בהשתלה.

רופאים

(המשך מעמוד 1)

המשק בבתי החולים הממשלתיים פנה אתמול לממונה על יחסי העבודה בבקשה להכריז על סכסוך עבודה. לטענת הועד, משרד הבריאות ונציבות שירות המדינה לא קיימו החלטות של ועדת המעקב בכל הקשור בהעלאת דרגות לעובדי בתי החולים הממשלתיים.

הועד טוען גם, כי קיים „פער מתמיד" על המבדלים בתנאי השכר והעבודה בין עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים, לבין עמיתיהם בבתי החולים של קופת־חולים הכללית. הועד תובע את הנתונים לידיעה ואמצעים לאיתור מקפחי בדיעה לשוות לקליקה את תנאי השכר והעבודה.

שייח ג'אבר מועדי – יועץ אישי למזכ"ל ההסתדרות

מאת מוסבח חלבי, סופר „דבר"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר מינה את השייח הדרוזי ג'אבר מועדי לתפקיד יועץ אישי לענייני דרוזים.

בכתב המינוי שנמסר אתמול לשייח מועדי בכפרו ירכא, נאמר כי תפקיד השייח יהיה, בין השאר, להגדיל את הפעולה ההסתדרותית בכפרים הדרוזיים ולחזק את הקשר בינם לבין ההסתדרות.

השייח מועדי מילא בעבר שורה של תפקידים ממלכתיים, ביניהם 29 שנים שבהן היה חבר כנסת, ותשע שנים בתפקידי סגן שר התקשורת וסגן שר החקלאות. השייח מועדי ישב בבניין מועצת הפועלים בעכו, ומשם ינהל את ענייני ההסתדרות בכפרים הדרוזיים בגליל, בכרמל וברמת הגולן.

אזכרה
במלאת שנה לפטירתו של
יוסי עפר ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום ראשון א' אלול תשמ"ח 14.8.88
בשעה 15.30 בבית העלמין של כפר הרוא"ה.
המשפחה
ובית כפר־הרוא"ה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של חברתנו
דבורה (צוקרמן) דובז'ינסקי
ההלוויה היום, יום ה' כ"ח באב תשמ"ח 11.8.88
בשעה 16.00.
המשפחה
ובית השיטה

לחברנו אברהם שמי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נצרת
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברתנו
אסתר בן פרץ
ההלויה תתקיים היום, יום חמישי כ"ח באב תשמ"ח
11.8.88 בשעה 16.00 בבית העלמין בקיבוץ רמת הכובש.
יוצאים מרחבת „המועדון לחבר".
המשפחה
ובית רמת הכובש

לחברתנו פנינה שני
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף פתח־תקוה
ההנהלה והעובדים

רבין והפטריארך

שר הביטחון, יצחק רבין, וראש עיריית ירושלים, טדי קולק, בביקור אצל הפטריארך היווני־אורתודוכסי, דיודורוס, במעונו שבהר הזיתים. רבין הדגיש באוזני איש הדת את מחוייבותה של ממשלת ישראל לשמירת המקומות הקדושים לכל הדתות בירושלים. (כתב: יורם לוי, צילום: אום 77)

שפני־ניסיון אנושיים יקחו תרופה למילכוד האיידס

ואשינגטון (א.פ).– סיבוב ניסויים ראשון בבני אדם בתרופה חדשה נגד איידס, פרי מחקר הנדסה גנטית, החל אתמול במכון הלאומי לחקר הסרטן של ואשינגטון.

הניסוי אמור לבחון את מידת הסיכון הכרוך בשימוש בתרופה סי. ד. 4. יותר מאשר את מידת יעילותה. ועם זאת מקווים החוקרים, שהתכשיר יפרוץ דרכים חדשות לתקיפת הנגיף.

התרופה החדשה היא חיקוי לחלבון, המצוי בדרך כלל על־פני המעטפת של תאי המערכת החיסונית, החשופים להשפעת נגיף האיידס. החוקרים מקווים, שהתכשיר החדש יפנה את התקפת נגיף האיידס אליו במקום אל תאי המערכת החיסונית ובכך יבטל את השפעת הנגיף.

בסידרת הניסויים הראשונה ישתתפו כ־50 חולים.

הקובאנים באנגולה „על מזוודות"; ישובו הביתה ב־1 בנובמבר

ויגדהוק, נאמיביה (א.פ).– החיילים הראשונים בכוח הדרום־אפריקני באנגולה יצאו אתמול בדרכם חזרה לארצם במסגרת השלב הראשון של תכנית שלום, האמורה להוביל לעצמאותה המלאה של נאמיביה, האחרונה במושבות היבשת השחורה.

פקידי צבא נמנעו אתמול מלמסור פרטים על פינוי הכוחות, אך אמרו, שהשלמת הפינוי של כל אלפיים חיילי דרום־אפריקה משטח אנגולה צפויה עד ה־1 בספטמבר. על־פי תנאי הסכם הפסקת אש יועבר כוח זה לנאמיביה, רק במקביל לפינוי הכוח הקובאני מאנגולה יוחזר לדרום־אפריקה.

נציגי דרום־אפריקה, אנגולה וקובה אמורים להשלים את קביעת לוח הזמנים לפינוי כחמישים אלף החיילים הקובאנים התומכים בממשלת אנגולה במהלך השבועיים הקרובים. תאריך היעד לפינוי הכוחות הקובאנים הוא ה־1 בנובמבר.

מקורות בצבא דרום־אפריקה דחו אתמול כ„מגוחכת" כתבה בעיתון לונדוני, שלפיה נתקעו כמה מאות חיילים דרום־אפריקאיים לכודים מאחורי קווי האויב וצפויים למוות, או לנפילה בשבי, לפני כניסת הסכם הפסקת האש לתוקפו.

בחירות 88 בחירות 88 בחירות 88

סקר מינה צמח לליכוד: 47% בעד שמיר כר"מ; 43% בעד פרס

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

מסקר שהכינה אתמול מינה צמח לצוות ההסברה הפוליטי של מטה הליכוד עולה, כי 47 אחוז מהציבור מעדיפים את שמיר כראש ממשלה, ואילו 43 אחוז מעדיפים את פרס.

ישיבת צוות השרים ומטה ההסברה של הליכוד יוחדה אתמול ברובה לסקירה נרחבת של מינה צמח, מנהלת מכון המחקר של „דחף", שינהל את תעמולת הליכוד. מינה צמח הביאה נתונים רבים וניתחה על־פיהם מגמות המסתמנות מרצף של סקרים.

על־פי דיווחה, מסקר שנעשה במחצית השנייה של חודש יולי עולה, כי 49 אחוז מהציבור סומכים על שמיר בשאלת ניהול המשא־ומתן לשלום, לעומת 42 אחוז הסומכים יותר על פרס. על־פי ממצאי הסקרים של מינה צמח, גם צוות ההנהגה של הליכוד נהנה מתמיכה גדולה יותר מזה של המערך. הליכוד נתפס, בסקרים של מינה צמח, כאמין יותר ומייצג יותר את הציבור.

רק בשאלת הקסם האישי עולה פרס על שמיר, אך שמיר, על־פי סקרי צמח, נתפס כיותר אמין, אמיתי, ישר והגון.

הליכוד והתחייה חתמו על הסכם עודפים

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

הליכוד חתם אתמול על הסכם עודפים עם „התחייה". על ההסכם חתמו רוני מילוא, יו"ר אגף ההסברה במטה הבחירות של הליכוד, והרשון שפט, יו"ר אגף הארגון במטה הבחירות של „התחייה".

אמש לא התקיימה ישיבת המזכירות המשותפת ל„חירות" ולמפלגה הליבראלית. על־פי התכנון דובר על ישיבה טקסית של המזכירות המשותפת, כצעד לקראת האיחוד בין שתי הסיעות בליכוד ומיזוג המוסדות. אלא שהרכב המשתתפים מצד המפלגה הליבראלית עורר מחדש את המחלוקות בתוך המפלגה הליבראלית. השרים נסים ופת לא השלימו עם בחירת החברים למזכירות, שקבעו השרים מודעי ושריר, ואיימו להחרים את הישיבה. לפיכך הוחלט ב„חירות" שלא לקיים את הישיבה, ועדיין לא נקבע לה מועד חדש.

הקשיים החדשים שעורמים חוגים שונים במפלגה הליבראלית לקראת האיחוד בין שתי הסיעות הליכוד, שנועד להתבצע בכינוס מיוחד בעוד שבועיים, מעוררים מורת־רוח כבושה ב„חירות".

הרב שך מתנה תמיכתו באגו"י בבחירת מועמדו למקום השני

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

סערה התחוללה באגודת ישראל בעקבות תביעתו של הרב אלעזר שך, מנהיג הפלג הליטאי, לתת את המקום השני ברשימה לכנסת, אחרי נציגם של חסידי גור, הרב משה זאב פלדמן, לרב משה גפני מבאפקים, כתנאי לתמיכתו באגודת ישראל.

קבלת תנאי זה תחייב את הרב מנחם פרוש לרדת מהמקום השני, המובטח לו על פי ההסכם, למקום השלישי ואילו נציגו של חב"ד לשעבר, שלמה לורנץ, הרב חיים ברילאנט, ירד למקום הרביעי, הלא ריאלי.

אתמול נפגשו שני נציגיו של הרב שך לשיחה עם נציגיו של הרב פרוש ונציגי צעירי אגודת ישראל והציגו בפניהם את תנאיו של הרב הישיש. בישיבה הוחלט לקבל את מועמדותו של הרב גפני. נציגיו של הרב שך הציעו לנציגי פרוש ולורנץ להקים ועדת רבנים, שתבחר את גפני כמועמד למקום השני. החלטה זו גרמה לסערה בסיעת הרב פרוש, שכבר הודיעה שאין היא מוכנה לוותר על המקום השני. אליה הצטרף גם הסניף הירושלמי של אגודת ישראל. לעומת זאת נאלץ לורנץ לקבל את התכתיב, למרות שפירושו דחיקת מועמדו למקום הרביעי ברשימה.

82 יום לבחירות

מני וייצמן — יו"ר אגף אירועים ומבצעים ב„עבודה"

מני וייצמן, חבר הנהלה המרכזית בהסתדרות, נתמנה יו"ר אגף אירועים ומבצעים במטה הבחירות של מפלגת העבודה.

וייצמן החל בתפקידו השבוע ובימים הקרובים יגיש לדיון ואישור במטה הבחירות הצעת אירועים ומבצעים גדולים הקשורים במערכת ההסברה והארגון של המפלגה לקראת הבחירות.

זיסמן ינהל מטה בחירות המערך בבירה

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

מזכיר מפלגת העבודה במחוז ירושלים, עמנואל זיסמן, יעמוד בראש מטה הבחירות בעיר וכן בראש מטה האזוריים.

זיסמן הציג השבוע את 22 חברי המטה, שכל אחד אחראי על מגזר מסוים של האוכלוסיה. בין חברי המטה: יצחק נבון – יו"ר מרחב ירושלים; יעקב גיל – יו"ר מטה יום הבחירות; רות לב – יו"ר מטה חברתי; משה מטמן – יו"ר מטה איגוד מקצועי; יוסי סויסה – יו"ר מטה שכונות שיקום ועוד.

במרכזו יוקם מטה של אנשי רוח ובלתי מפלגתיים, גם הוא בראשות השר נבון.

בדיון שקיים השבוע המטה הושמעה תביעה להבליט במאפיינים היהודיים של ירושלים ולהקצות למטה תקציב מיוחד.

סקר: 50% מהערבים יצביעו חד"ש

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

סקר שנערך לאחרונה במגזר הערבי מעלה, שחד"ש תזכה ב־50 אחוז מקולות הבוחרים הערבים.

הסקר, שנערך מטעם „המכון הארצי לסקרים", שליד אוניברסיטת חיפה, הקיף אלף נשאלים מגליל, מהמשולש ומערים מעורבות.

לפי הסקר, תזכה „הרשימה המתקדמת" ב־20%, המפלגה הדמוקרטית הערבית ב־10% והמערך ב־15%. יתר הקולות יתחלקו בין שאר המפלגות.

שמיר: נטפל ביד ברזל ברעיונות המטורפים של ממשלה פלשתינית

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

ראש הממשלה יצחק שמיר, אמר אתמול בכנסת, כי ישראל לא תשחק את המשחק של ירדן בשטחים, בין אם מדובר בצעד ירדני אסטרטגי ובין אם מדובר בצעד טקטי. „ישראל תמנע גם באמצעים הנחרצים ביותר מימושו של כל רעיון, במידה שיש מטורפים המעלים אותו, של ,ממשלה' פלשתינית. רעיונות אלה ייתקלו ביד ברזל, שלא תותיר מרעיונות מסוג זה שרידים".

שמיר ענה אתמול על שתי הצעות לסדר יום של הכנסת שהעלו הח"כים יוסי שריד מ„רצ", וגד יציב, ממפ"ם, שעניינן האופציה הירדנית והאופציה הפלשתינאית, והדגיש את שליטתה הבטחונית והמשפטית של ישראל בחבלי יו"ש ועזה.

אף שהכינוס התקיים בפגרה נכחו באולם המליאה חברי כנסת רבים. הדיון התנהל בדרך כלל באווירה שקטה, למעט כמה קריאות ביניים מספסלי השמאל.

שמיר נראה מתוח, וכשסיים את נאומו בקריאת פסוק מהתנ"ך, בעוד ח"כ מאיר כהנא קורא לעברו קריאות ביניים, צעק לעברו שמיר: „גם את הפסוק הזה אתה לא מקבל?"

נאומו של שמיר לא חידש. רובו יוחד לסקירה היסטורית, תוך הדגשת היבטים חוקיים של השליטה על השטחים. הוא ניתח לשיטתו את הסיבות לצעדיו של חוסיין בגדה וטען, כי צעדים אלו כוונו בראש ובראשונה נגד אש"ף. „היחסים בין אש"ף לירדן אינם מעניינו. מבחינתנו חשוב רק, כי ירדן תמשיך לקיים את הבטחון בקו הירדן, כדי שלא תחזור על שגיאות העבר, ואנו מקוים כי תעשה כך".

שמיר אמר, כי בישראל יש קונסנסוס לאומי נגד מו"מ עם אש"ף, וישנה הסכמה שלא תהיה מדינה ערבית שניה בגבול המזרחי. בתגובה קרא ח"כ עבד אל־והאב דראושה, מהרשימה הדמוקרטית, שקרא לעברו: „70 אחוז מהציבור מוכן למו"מ עם אש"ף". מיכאל איתן, מהליכוד, השיב לו: „אולי באיכסל" (כפרו של דראושה).

שמיר הדגיש, כי ישראל רואה עצמה מחוייבת להסכמי קמפ־דייויד והיא תתבע לנהוג לפיהם במו"מ בעתיד. עם זאת הוסיף: „התחייבנו בקמפ־דייויד לנהל מו"מ ואנו מוכנים לכך גם כיום. מובן, כי באותה מידה אנו מצפים מכל הגורמים האחרים לעמוד בהתחייבויותיהם הבינלאומיות, שכן מחוייבות חד־צדדית מטבע הדברים אינה יכולה להיות נצחית".

ראש הממשלה ייחד דברים רבים למצב החוקי של השטחים. לדבריו, בהינתקותו של חוסיין מהשטחים הוא לא יצר חלל משפטי, שכן המערכת הקיימת באיזור ממשיכה לפעול בפרמטרים הקיימים. „אם החליטה ירדן, איפוא, את אשר החליטה, יש בכך פגיעה בתושבים הערבים, ולא במדינת ישראל, שתמשיך לנהל את שליטתה הבטחונית והמשפטית כתמול שלשום, ולה הזכות והחובה לעשות כן מכל הבחינות".

שמיר קרא למו"מ אמיתי לשלום עם כל המדינות השכנות.

ח"כ יוסי שריד אמר: „הממשלה הזאת משאירה לנו אדמה חרוכה מאופק לאופק. שני אנשים מושלים בנו: ליצחק שמיר – מסתובב כל הזמן הראש מסיבובו של העולם, ובמזרח התיכון הוא מסתובב מהר במיוחד. הוא בעצם רוצה שהעולם יעצור, והוא יוכל לרדת, לשאוף אוויר ולהירגע, והעולם יחכה לו. ואילו יצחק רבין – הוא מנתח את המצב, האיזמל שלו חד כסכין, והניתוח כל הזמן מצליח, אבל החולה כל הזמן מת, והחולה הזה הוא אנחנו. משה דיין חיכה לטלפון המפורסם, וזו היתה טעות מצידו. אבל רבין ושמיר יושבים ליד המרכזיה הלאומית שלנו והמרכזיה הבינלאומית שלנו, והם מנתקים בשיטתיות את כל הקווים, שלא תצא שיחה ולא תיכנס, וכך לא יהיה להם עם מי לדבר, כי הם בכלל לא אוהבים לדבר, כשאין להם על מה.

„21 שנה אתם בורחים מהבעיה הפלשתינית, אבל מי שבורח ממנה – היא רודפת אחריו, ובארבע השנים האחרונות היא התעצמה מאוד, ואי־אפשר יותר לברוח, ואין לאן".

ח"כ גד יציב אמר, כי „יש עם מי לדבר ויש על מה לדבר, ואפשר היה להתחיל לדבר זה כבר אילו באמת רציתם".

ח"כ יציב קבע, שיש אופציה ישראלית לשלום ואת האופציה הזאת, שראשיתה ועיקרה נוסחת שם־טוב–יריב, מציעה מפ"ם שנים רבות.

שמיר (לשמאלו של היו"ר הלל), באולם המליאה, אתמול (צילום: יצחק הררי)

העריק הפולני „ירד למחתרת"; האם התאהב ברקדנית ישראלית?

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

הרקדן והזמר הפולני זיגמונד אידז'יאק, שערק שלשום מלהקת המחול הפולנית „סלוביאנקי", שעה קלה לפני צאתה את הארץ בדרכה לפולין, בתום הפסטיבאל הפולקלור הבינלאומי בחיפה, נושא עמו דרכון פולני וכן אשרת שהיה בארץ. במטה הפסטיבאל לא ידעו לומר אתמול מתי יפוג תוקף אשרת השהייה, אולם צויין, כי כל עוד היא בתוקף, אין הוא נחשב לאורח חוק, השוהה בארץ בניגוד לחוק.

כרטיס הטיסה של הרקדן לפולין, שנותר במטה הפסטיבאל, הועבר שלשום לידי משטרת חיפה, עם העתק מהמכתב, שהשאיר הרקדן לחברו. „המכתב" נמצא בחדר שבו התאכסן הרקדן עם חבר הלהקה ונאמר בו: „החלטתי להישאר כאן. מצטער אם גרמתי לך וללהקה אי נעימות. אכתוב מאוחר יותר על המניעים לצעדי זה. אנא דרשו בשלום משפחתי ומסרו לה את אהבתי". את המכתב המקורי נטלו עמם ראשי הלהקה הפולנית לפולין.

עריקתו של הרקדן הפולני מכה גלים ואנשי תקשורת ישראלים חורים ניסו להתחקות על עקבותיו. עד כתיבת שורות אלה לא התקשר הרקדן עם המשטרה או עם מטה הפסטיבאל ואין יודעים, לפי שעה, היכן הוא שוהה. הסברה שהועלתה, כי הרקדן ערק על רקע רומנטי, בעקבות קשרי ידידות שקשר לפני שנתיים, בפסטיבאל מחולות בקרקוב, עם רקדנית ישראלית מירושלים ממוצא פולני – לא אושרה.

ש. ביאליק, יו"ר „הפסטיבאל הפולקלור הבינלאומי", שיזם וארגן את הפסטיבאל בחיפה, הביע אתמול תקווה, כי הרקדן יתקשר תוך יום־יומיים עם אנשי הפסטיבאל או המשטרה, וכי העריקה לא תשבש תכנית להביא להקות אורחות לפסטיבאל הפולקלור הבא, בעוד שנתיים. הוא ציין את היחסים הטובים בין הנהלת הפסטיבאל לבין משרד התרבות של פולין, שאישר את בואה של הלהקה לחיפה.

דובר משרד החוץ, אלון ליאל, אמר אתמול בתשובה על שאלה, כי בינתיים לא היתה כל פניה רשמית ממשרד האינטרסים של פולין בישראל, או מכל גוף פולני רשמי אחר, בנושא העריקה. הוא ציין, כי לפי שעה אין יודעים מה הן תכניותיו של הצעיר הפולני, ומשרד החוץ הישראלי לא יתערב בנושא, אם לא תהיה אליו פניה רשמית בעניין זה.

יונתן גבאי, ראש מטה הפסטיבאל, סיפר, כי זיגמונד אידז'יאק נמנה זה כעשר שנים עם הלהקה הפולנית, המשתתפת בפסטיבאלים למחול ברחבי העולם. הוא בחור חברותי חביב ומתרועע בקלות רבה. לאנשי הפסטיבאל גילה כי אמו יהודיה, וכי הוא היהודי היחיד בין חברי הלהקה. בשבעת ימי שהותו בארץ גילה עניין רב בנעשה בה, אך התנהגותו לא רמזה על תכניותיו. ככל הנראה אין לו קרובי משפחה בארץ, אולם ידוע, כי בעבר קשר קשרי ידידות עם רקדנים ישראלים שנפגש עמם בפסטיבאלים למחול בחוץ לארץ.

ביום ב' השבוע, ערב שובה של הלהקה לפולין, ערכו הלהקה הפולנית ולהקות אורחות אחרות ערב הדרן בהיכל הספורט. הלהקה הפולנית הופיעה בערב מיוחד זה בשני שירים בעברית: „הבה נגילה" ו„עושה שלום במרומיו" וכן במסגרות של מנגינות ישראליות. הפתיעה את הצופים בריקוד הורה סוער, שסחף את הקהל, אשר הודה ללהקה במחיאות כפיים רמות.

אתה עלול להיות 1 מ־

45,000 חולים

הממתינים בתור לניתוחים בבתי־החולים ברחבי הארץ.

אתה עלול להיות 1 מעשרות אלפי חולים הממתינים בתורים לצינתורים, לאבחונים ולטיפולים.

עשרות אלפי חולים וגם כ־5,000 רופאים במדינה ימשיכו לחכות לאפשרות לטפל כהלכה בחוליהם.

כולנו נמשיך לחכות עד אשר הממשלה והמבטחים הרפואיים יתחילו להתייחס ברצינות למשבר החמור ביותר בתולדות הרפואה בארץ.

מיהו האחראי לבריאותך, שאינו מאפשר לך לקבל את הטיפול המגיע לך:

★ **ממשלת ישראל** - באי־יכולתה להגיע להחלטה על הפעלת המתקנים במלוא התפוקה.

★ **שר האוצר** - בצמצמו את בעיית החולים הממתינים בתור לשליש ופחות מהיקפה האמיתי של הבעיה.

★ **מזכ"ל ההסתדרות** - אשר אינו מכבד הסכמים ואינו ממלא חובותיו כלפי המבוטחים בקופת החולים הכללית, המהווים 82% מכלל המבוטחים בארץ.

רופאי ישראל שובתים היום

במחאה

על כך שמוליכים אותם ואת הציבור שולל במשך חודשים ארוכים בדיוני סרק על תוכנית שאינה ממשית.

רופאי ישראל שובתים היום

במחאה

על אדישות הממשלה לצרכי החולים ועל חוסר נכונותה לשפר את שכר הרופאים.

ישנן שתי אפשרויות בלבד לפתרון משבר התורים:

1. ביצועו המיידי של ההסכם שנחתם עם רופאי קופת־חולים.
2. הפעלתם המיידית של השירותים בבתיה"ח ע"י תאגיד ציבורי־כלכלי, שאינו תלוי במערכת הנוכחית.

ההסתדרות הרפואית בישראל.

השגריר ארד נועד בחשאי עם דוקאקיס

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

שגריר ישראל בארה"ב משה ארד נפגש בחשאי עם מייקל דוקאקיס מועמד המפלגה הדימוקראטית לנשיאות. הפגישה התקיימה ביום שני אחה"צ במשרדו של דוקאקיס בבוסטון והיא נשמרה בסוד עד אמש.

נודע כי השגריר ארד נמנע מלפרסם את דבר הפגישה כדי למנוע פרשנות כי ישראל מנסה להבטיח „מקום בטוח" בממשלתו של מייקל דוקאקיס אם ייבחר לנשיאות.

פקיד ישראלי הסביר כי הוחלט לפרסם את דבר קיומה של הפגישה רק לאחר שהיא דלפה לאמצעי התקשורת. הוא הוסיף כי בפגישה נדונו נושאים הקשורים למזרח התיכון ויחסי ארה"ב ישראל. בשבוע הבא ייפגש השגריר ארד, במהלך ועידת המפלגה הריפובליקנית בניו אורלינס, עם סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש.

מנהיגים יהודיים מתחו אמש ביקורת על פגישתו של השגריר ארד ביום ראשון גם ג'סי ג'קסון. לדברי חברים בוועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב, לא היה צריך השגריר להעניק הכשר לג'קסון שנמצא בעימות עם יהודי ארה"ב.

עוד הוסיפו האישים כי שגרירות ישראל רואה בכך שהיא מבליטה את נוכחותה בוועידות המפלגות דבר שעלול להפר את הנייטראליות הנדרשת ממדינה זרה.

מקלעון „נגב" ייכנס לשימוש בצה"ל ויקל מינשא הגב

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

צה"ל החל להצטייד במקלעון מחלקתי מתוצרת התעשיה הצבאית, „נגב", שיחליף בהדרגה את המקלעים מסוג 0.5 הנמצאים בעת בשירות צה"ל.

„נגב" יהיה קל יותר מהמקלעון הנוכחי אולם קצב האש שלו דומה. הכוונה היא להקל את מינשא הגב של חיילי חי"ר וזאת כלקח ממלחמת לבנון.

כמו כן מתחיל צה"ל להצטייד במטולי רימונים נגד טנקים מתוצרת ישראל המכונים „ב.300" ואלה אמורים להחליף בהדרגה את הר.פ.ג'. הנמצא בשירות צה"ל מאז מלחמת יום־הכיפורים. ל„ב.300" המיוצר אף הוא בתעשיה הצבאית טווחים ארוכים יותר (פי שניים) מר.פ.ג'., דיוק רב יותר וכושר חדירות משופר. הוא ישפר את יכולת ההתמודדות מול טנקי אויב בטווחים של כ־400 מטר.

בתחום הנשק האישי לחיילי חי"ר עומד צה"ל להכריע בקרוב על רובה עתידי שייכנס לשימוש בעשור הבא ויחליף את רובי המ.16 וה„גליל". אפיוני הנשק העתידי – קל יותר, מדוייק יותר ובעל עוצמת אש גבוהה יותר.

בהלה לזהב באילת; תלמידים מחפשים את המטמון

מאת סופר „דבר" באילת

הידיעה על מציאת ריכוזים חריגים של זהב בדרום הערבה הוציאה אתמול את תושבי אילת משלוות הקיץ שלהם. ראש העיריה, רפי הוכמן, אמר אתמול, כי תמיד ידע שבאילת יש זהב הם הצהוב, בדמותם של השמש והחול על שפת הים.

אמש יצא לביקור בנחל רודד ומצא עשרות תלמידי כיתות י"א חמושים בטוריות, שחפרו בוואדי בתקווה למצוא זהב.

מנהל המכון הגאולוגי מסר אמש, כי הבדיקות לקביעת איכות הזהב וכמותו יימשכו עוד חודשים רבים. רבים טילפנו אתמול לעיריה ובירכו את ראש העיר „על מציאת זהב בשטח המוניציפלי של העיר".

נודע, כי עובדי „כבל־ציון" מתארגנים ליום חפירות מאורגן בשטח לאיתור המטמונים.

אזכרה לחללי ההתקפה על יהודים בפאריס

פאריס (עסט"א). – אזכרה לקרבנות ההתקפה הרצחנית שנערכה לפני שש שנים על המסעדה היהודית של ג'ו גולדנברג נערכה ביום אתמול בפאריס, בהשתתפות מנהיגים יהודיים ותושבי האזור.

תיאו קליין, נשיא המועצה המייצגת של הארגונים הצרפתיים הגדולים, אמר באזכרה, כי היא נערכת כדי להראות לציבור ש„לעולם לא נשכח".

במהלך ההתקפה, שתוארה כנקודת מפנה בפעילות הטרור האנטי־יהודית, נהרגו שישה אנשים וקרוב ל־20 נפצעו באש מקלעים ורימונים.

משטרת צרפת לא הצליחה עד כה לגלות את הטרוריסטים האחראים למעשה זוועה זה, אך סבורים, כי הם נמנים עם ארגונו של אבו־נידאל.

... שאין בהוצאת פוליסה ... הביטוח משום הטעייה והוא פעל בתום לב.

שיתופו במפעל הסוקולד וד' ליל בצפת. עובדית, ארה"ב עדות מבחינת ההשקעות במקום אסון, לאחר מכן באה דרום דיקה מסיבות מובנות וכבר קום השלישי עומדת גרמניה ערבית. אכן, לא כל כך רע חינה זו".

על אף האינתיפאדה

בשעה שיהודי ארה"ב נמנעים לבקר בישראל מחשש האירועים ...

יכולה להרוס מאמצים של שנים. אני סבור שחובת שר התיירות וכנהלה הצבל להתעה את הבודקים בנושא. איש אינו מערער על הצורך בבדיקות בטחוניות. התרעומת היא על הצורה שבה מתנהלת בדיקות אלה לעתים קרובות מדי".

50 מיליון לשיתוף פעולה כלכלי

בהמשך דבריו אומר האם כי שיתוף הפעולה הכלכלי בין שתי הארצות כבר הגיע להישגים כאלה ...

ישראל ואוסטרליה יהדקו שיתוף הפעולה האקולוגי

ישראל ואוסטרליה יהדקו את שיתוף הפעולה בתחום האקולוגי, סוכם בפגישה בין מנכ"ל „המועצה לישראל יפה", פרופ' דן פראון, לבין מנכ"ל המועצה למען אוסטרליה יפה, באמי וילסון, שביקר בישראל.

וילסון סיפר לעמיתו הישראלי כי המועצה האוסטרלית – בדומה ל„מועצה לישראל יפה" – היא גוף ציבורי המפעיל מתנדבים רבים ומעסיק בשכר מספר עובדים מצומצם.

האורח האוסטרלי הבטיח למנכ"ל המועצה לישראל יפה לבדוק את האפשרות לקיים בשנת 1990 את הכנס הבינלאומי של „עולם נקי בינלאומי" – הארגון העולמי של גופים ומועצות העוסקים בשמירת איכות הסביבה – בישראל.

שר ההגנה הסובייטי יבקר בארצות־הברית

ואשינגטון (עיר).– שר ההגנה הסובייטי, המרשל יאזוב, נענה להזמנת עמיתו האמריקאי, פרנק קארלוצ'י לבקר בארה"ב – כך נמסר אתמול הפנטאגון.

דובר משרד ההגנה, דן הווארד, אמר, כי לפי שעה לא ידוע מתי יבקר יאזוב. לאחרונה נערכת סידרת מגעים בין אנשי צבא בכירים של שתי המדינות.

ההזמנה נמסרה ליאזוב במהלך השיחות שקיים עמו קארלוצ'י במוסקווה, בשבוע שעבר. קארלוצ'י אמר לשר ההגנה הסובייטי, כי אם לא יגיע לוואשינגטון לפני תום כהונת ממשל רייגן, ייתכן שיצטרכו לחדש את ההזמנה, ציין הווארד.

ממשלת סופיה מתכוונת לחדש בעתיד היחסים עם ישראל

לראשונה: ישראלים הוזמנו לתערוכת הטכנולוגיות הגדולה בפלובדיב

קו תעופה עם בולגריה יידון בקרוב בהזמנת הממשלה שם

יצואנים ישראלים יוכלו, לראשונה, להשתתף בתערוכת הטכנולוגיות הגדולה בגוש המזרחי הנערכת פעמיים בשנה בפלובדיב שבבולגריה – כך סוכם בראשית השבוע במפגש בפגישה שקיים יו"ר מועדון היצואנים הגדולים של ישראל „מיליון פלוס", שמאי מיטלמן, עם מנהל המיניסטריון לסחר חוץ שם ועם מנכ"ל החברה הממשלתית הבולגרית „איקר" העוסקת בייצוג יצואנים זרים בבולגריה.

עם שובו מסופיה דיווח מיטלמן למנכ"ל משרד התמ"ס יורם בליזובסקי כי הבולגרים הודיעו שבשלב זה, כל עוד אין יחסים דיפלומאטיים בין שתי המדינות, לא תתאפשר הקמת ביתן לאומי של ישראל, אולם הם יאפשרו ליצואנים ישראלים להציג, באורח גלוי, במסגרת ביתן של חברת סחר בקומית תוצרת ישראלים, לחלק חומר הסברה מישראל ולנהל עסקות ישירות עם חברות בולגריות.

התערוכה נערכת מדי שנה בחודשים מאי וספטמבר ועתה מקווים כי תתארגן משלחת יצואנים ישראלים.

בשיחותיו בבולגריה הדגיש מנכ"ל המשרד הבולגרי ליחסי סחר חוץ באוזני מיטלמן, כי בכוונת בולגריה לחדש בעתיד את יחסיה עם ישראל. הוא הדגיש כי עד אז אין כל מניעה ליחסים מסחריים ישירים. סגן נשיא לשכת המסחר הבולגרית העלה בשיחות את הבקשה ליצור קשר ישיר עם לשכות המסחר בישראל כצעד ראשון בהידוק הקשרים הכלכליים בין שתי המדינות.

קו־תעופה

סופר „דבר" לענייני תחבורה מוסר: פתיחת קו טיסות סדיר בין ישראל ובולגריה תידון בקרוב בין שתי המדינות בסופיה על־פי הזמנת הממשלה הבולגרית.

אל על כבר מקיימת קו טיסה סדיר לוורשה ועתה נדונה האפשרות לפתוח קו דומה להונגריה. חברת־התעופה היוגוסלאווית מקיימת קו סדיר בין לובליאנה ונמל בן־גוריון. קווים אלה נוספו על הקו הסדיר הקיים זה שנים רבות בין ישראל ורומניה, שבקיימות אל על וחברת־התעופה הרומנית "טארום", שראשיה בקרו באחרונה בארץ.

פתיחת הקווים החדשים באה כחלק משיפור היחסים בין ישראל ומזרח־אירופה ועל רקע הביקוש הגובר לביקורים במדינות אלה מצד ישראלים.

גם עתה מבקרים אלפי ישראלים כשנה בבולגריה, דרך יוון. נראה כי ממשלת בולגריה מבקשת לעודד את התיירות מישראל, כמקור נוסף להכנסות במטבע־זר.

מחקר: שוק ני"ע מגיב למידע המגיע אליו

שוק ניירות הערך בישראל הוא שוק יעיל ומגיב בכיוון הצפוי לאינפורמציות חדשות המגיעות אליו. כך עולה ממחקר שערך דני ידיב, כלכלן במחלקת המחקר של בנק ישראל.

בעבודת „פרסום מדד המחירים לצרכן ובדיקת יעילות שוק ניירות הערך" נעשה ניסיון לבחון את מידת יעילותו של שוק ניירות הערך על פי תגובתו של שוק זה לאינפורמציה חדשה המגיעה אליו – אינפורמציה על מדד המחירים לצרכן. יעילותו של שוק ניירות הערך חשובה לצורך הערכת תפקידו בהקצאת המקורות במשק, דבר הקשור קשר הדוק לרפורמה המתבצעת בשוק ההון ולשינויים בניהול *המדיניות המוניטרית בעקבות המעבר לפעולות בשוק הפתוח.*

עם פרסום מדד המחירים לצרכן מתווספת לשוק אינפורמציה חדשה, שהיא האינפלציה שלא נצפתה על ידי השוק, המוגדרת כהפרש שבין עליית מדד המחירים הצפויה ובין עלייתו בפועל. במסגרת העבודה נבדקה השפעת הרכיב הצפוי והבלתי צפוי שבמדד המחירים לצרכן על שערי המניות ואגרות החוב בתאריכים הסמוכים ליום פרסום המדד.

ממצאי הבדיקה העלו כי עליית המחירים הבלתי צפויה גורמת ירידה בשערי המניות – ממצא הדומה לממצאים *שנתקבלו במחקרים בארה"ב.*

כנראה שהציבור מעריך שרווחיות הפירמות נפגעת מאי הוודאות שבאינפלציה הבלתי צפויה. יתכן גם שעליית מחירים לא צפויה מתפרשת על ידי הציבור כסימן לכך שהממשלה עומדת לנקוט מדיניות מרסנת, דבר שיקטין את רווחיות הפירמות וגורם ירידה במחירי המניות.

בדיקה דומה לגבי שוק אגרות החוב צמודות מט"ח העלתה שהציבור שינה, כמצופה, את הערכתו לגבי הקשר שבין האינפלציה ושער החליפין בעקבות הפעלת התוכנית הכלכלית והשינוי במשטר שער החליפין, אך זאת לאחר תקופה ארוכה יחסית מאז הפעלה.

10% ירידה ביצוא התעשייתי

התעשיינים: גידול היצוא השנה לא יעבור את ה–5%

מאת אמנון אמר

בארבעת החודשים האחרונים הסתכם הממוצע החודשי של היצוא התעשייתי ב־508 מיליון דולר – ב־10 אחוזים פחות מרמתו הממוצעת ברבע הראשון של השנה.

הירידה בכלל יצוא הסחורות בתקופה זו הייתה גדולה עוד יותר והסתכמה ב־12 אחוזים בהשוואה לרבע הראשון של השנה.

הנתונים שפרסמה אתמול הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה מצביעים על כך שרמת היצוא בחודשים האחרונים דומה בעיקרה לזו שנירשמה במחצית השנייה של השנה שעברה.

נתונים אלה מראים כי ההצהרות האופטימיות שהצהירו ראשי האוצר בחודש שעבר, לפיהן התפתחות היצוא משביעת רצון, היו מעט מוקדמות מדי.

ניתוח הנתונים מראה כי את הירידה הגדולה ביותר ביצוא התעשייתי ספג היצוא הבטחוני שירד ב־16 אחוזים. ירידה בשיעור דומה נירשמה גם בענפי הגומי והפלסטיקה.

ירידה חדה בהיקף של 28 אחוזים נירשמה בתקופה זו גם ביצוא של תוצרת חקלאית טרייה. לעומתם עלה בארבעת החודשים האחרונים יצוא היהלומים ב־13 אחוזים.

תגובת התעשיינים ומשרד התעשייה: מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר יורם בליזובסקי, אמר אתמול בתגובה על פרסום נתוני היצוא לחודש יולי האחרון, כי זהו חודש ראשון שבו גידול היצוא נעצר לחלוטין בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הוא הדגיש, כי עצירת היצוא משמעותה ירידה ריאלית שבין 10־15 אחוז במונחים כמותיים.

בליזובסקי אמר, כי את סימני הירידה ביצוא ניתן היה לראות כבר בחודש אפריל ומאז המגמה נמשכת.

מנכ"ל התאחדות התעשיינים ארנון טיברג, אמר אתמול בתגובה לנתונים המורים על עצירת היצוא, כי רמתו של היצוא התעשייתי בחודש יולי האחרון היא הנמוכה ביותר מאז אוקטובר 1987. אם תימשך מגמה זו צפוי גידול ריאלי רק של 4־5 אחוזים ביצוא התעשייתי.

טיברג טוען, כי נתוני היצוא לחודש יולי מלמדים על האטה בפעילות השורית במשק.

יציבות ונטיה לשיפור במניות

לאחר יום של ירידות שערים נרשמה בלימה בהצעים הנטיה לשיפור קל במניות ● סך המחזור הכספי במניות המשתנים 790 אלפי שקל בלבד, הזורים לשפל ● פעילות ערה במניות אלרון 4.25%+ על רקע הערכות לשיפור במצבה העיסקי ● קרנות הנאמנות של לאומי פיא עסוקות בלהסתגל על המסחר במקום לפעול ● מניות רבות נסחרות על בסיס כלכלי אטרקטיבי לרכישה והשקעה ● שער הדולר היציג פרץ את מחסום 1.65 ועמד אתמול על 1.6505, השער הגבוה ביותר מינואר 1987, הדולר מתחזק בשווקים הבינלאומיים ● במניות התעשיות רבות נרשמו אתמול שוב מחזורי שפל כספיים ● מניות גיבור סברינה נרשמו מוכרים בלבד על רקע התהרשות הידיעות על קשיי החברה ● השכר הגבוה של מנהלי חברות בורסאיות ממשיך להרגיז את פעילי שוק ההון, הכוכב התורן – מנכ"ל רוגוזין המצויה בקשיים 11,000 דולר שכר חודשי ● עליות בבנקאיות שבהסדר, מדד המשתנים 0.57%+, דולר שחור 1.79 – 1.78 ● קרנות הנאמנות ממשיכות למכור מניות איכות במחירי שפל.

מאת שמואל רוזנבלום

לאחר יום של ירידות שערים נבלמה המגמה השלילית בבורסה ומניות המשתנים עלו ב־0.57% בממוצע. במרבית המניות נרשמה פעילות כספית דלילה, כאשר הגורמים המוסדיים ממשיכים להשקיף על המתרחש ולפעול בפרופיל נמוך ובעיקר במגמת מכירות תמוהה. פעילות ערה נרשמה במניות אלרון על רקע הערכות כי החברה עומדת בפני סיום שנים עיסקיות קשות ותחילת עידן של שיפור עיסקי מהותי. נראה שפרשת „אלסינט" מפסיקה אט אט להעיק על אלרון המחזיקה העיקרית בשליטה באלסינט.

פעילות חיובית מאופקת נרשמה גם במניות דלק, חברה לישראל ודיסקונט השקעות שעלו עד 1.75% לערך כפועל יוצא מהערכות לשיפור נכר ברווחיהן. במספר רב של מניות משתנים לא נרשמו עיסקאות והדבר מעיד על חוסר העניין במסחר. מניות פולגת נשחקו אתמול ב־2% נוספים על רקע ציפיות לפירסום מאזן שיצביע על גידול ניכר בהפסדים. מניות גיבור סברינה נרשמו אתמול מוכרים בלבד, שוב על רקע ציפיות לקשיים מעיקים בחברה. מסחר „עד" התנהל במניות רוגוזין שירדו 1.5% בגמה כספי של 1900 שקל, כזכור פירסמה החברה את נתוני השכר של בכיריה הנשמעים כמופרזים ביותר. שינויי שער חדים נלטו בבנק הספנות 7.4%–, דשנים 7.8%–, המן 6%–, רבנאר 8.9%–. עליות שערים בלטו במניות אלקטרה 5 5%+, רוזבק 6.2%+, איכות קנים בלבד. נפח העיסקאות במניות אלה היה דל.

שווי כלכלי מוצק – אין קונים

יועץ ההשקעות רוני זילברמן סיכם עבורנו מספר נתונים פינגסיים על חברות הנסחרות בבורסה אשר מלמדים כי מניות רבות מצויות ברמה אטרקטיבית להשקעה. להלן הנתונים בהסתמך על קריטריונים מקובלים כשווי שוק, מכפילי רווח והון עצמי מתואם. כל הנתונים במליוני דולרים.

שם המניה	שווי שוק ל־8.8.88	הון עצמי מתואם	מכפיל רווח
פטרוכימיים	43	63	2.9
אלביט	62	92	6
אי.די.בי. פיתוח	154	336	11
כלל ישראל	123	300	6.8
חברה לישראל	102	120	5
פריון	8	10	3
אלגר	3	8	8
נייר חדרה	50	88	6.8
אלקטרה	12.5	20	7
נגב קרמיקה	5.5	8.5	5.6

קרנות הנאמנות – עד 90% במניות

קרנות הנאמנות המתמחות במניות רוגמת קרן „אגמן" של בנק לאומי הגיעו לשיעורי אחזקות במניות של עד 90% מסך תיק ההשקעות. מנהלי הקרנות מעוניינים להקטין את פרופורציית המניות בסך תיק ההשקעות ומבצעים לפיכך מכירות גם במניות אטרקטיביות לכל הדעות. קרנות הנאמנות הסולידיות מחזיקות כיום עד 8% במניות, מנכ"ל לאומי פיא צבי הופמן „אינו בטוח שהמשקיעים הסולידיים מעוניינים בהשקעה במניות למרות רמות המחירים הנמוכות". הופמן מסביר כי כל עוד לא יצטרף ציבור המשקיעים הרחב לפעילות בורסאית קשה לצפות לשינוי מהותי במסחר במניות אלה שהם פוגעים בתמרון הבורסאי של מנהלי הקרנות. מכירות מניות מובילות ברמת מחירים יורדת יראות להופכן כמבעיות לאור האילוצים שמכתיבה הבורסה השפל המסתמן במשק.

שוק שחור – התעוררות קלה

בשוק השחור נרשמה ביומיים האחרונים התעוררות קלה ושער הדולר הגיע עד 1.79 – 1.78 לערך. עיסקאות רבות לא מתבצעות בשוק השחור בלילינבלום ובאיזורים המוכרים. עיקר העיסקאות הכבדות מתבצעות באזורים החרדיים בבני ברק ובירושלים. ציבור השכירים ממשיך לרכוש דולרים בהיקפים קטנים לצורך הגנה מפני פיחות.

כלכלני אילנות דיסקונט – חושבי תשואות אג"ח

אגרות החוב הצמודות לסל המטבעות גרמו אכזבה למשקיעים בשבעת החודשים הראשונים של 1988. התשואה באג"ח הצמודות לסל המטבעות לא השיגה את עליית המחירים. מבדיקת כלכלני אילנות דיסקונט מסתבר כי חלק מהאג"ח הצמודות לסל אף השיגו תשואות הנמוכות מ־3%.

המשקיעים באג"ח צמודות המדד השיגו תשואה של עד 11.68% בעוד שהאג"ח צמודות הדולר עלו עד 18.1%. אג"ח מסוג גלבוע עלו עד 22.05%. שינויים אלה גרמו במישרין לעליות שערים במחירי קרנות הנאמנות העוסקות בהשקעה באג"ח. קרן פז המנוהלת ע"י אילנות דיסקונט עלתה בשבעת החודשים הראשונים 1988 ב־12.02%, קרנות נוספות של אג"ח השיגו תשואות דומות.

המניות הבנקאיות שבהסדר – פדיון 1988

אי.די.בי. רגילות	9.67%	פועלים מבכ'	13.18%
אי.די.בי. ב'	7.27%	פועלים ע"ש	9.47
אי.די.בי. בכורה	8.14	פועלים מוכ"ז	8.58
אגוד	8.38	כללי א'	10.02
דיסקונט ב'	9.52	כלל סטוק	9.10%
דיסקונט א'	10.01	מימון וסחר 1	9.43
מזרחי ע"ש	9.77	מימון וסחר 5	8.24
מזרחי מוכ"ז	6.38		

הודעות מהבורסה

מגור – במחצית הראשונה של 1988 הפסידה מגור 145 אלפי שקל לעומת רווח של 189 אלפי שקל אשתקד.

סקאבריה – עקב השפל בענף ההיטים הפסידה סקאבריה במחצית הראשונה של 1988 כ־640 אלפי שקל לעומת הפסד של 88 אלפי שקל אשתקד. החברה ביצעה ארגון מחדש לצורך צימצום הפסדים.

פועלים השקעות – קופת הגמל „גדיש" של בנק הפועלים מכרה בבורסה 10400 ע.נ. מניות פועלים השקעות.

פיברוניקס – ברבעון השני של 1988 הרוויחה החברה 353 אלפי דולר בהשוואה להפסד של 660 אלפי דולר בתקופה המקבילה אשתקד. בסיכום חצי שנתי הפסידה החברה 526 אלפי דולר. בעלת העניין העיקרית בפיברוניקס היא חברת אלרון המחזיקה ב־31% מהון המניות.

גני הדר – איור ובמן בעל עניין בחברה דיווח לבורסה על רכישת מניות גני הדר במסחר בבורסה.

משאבות סלע – בסקירת המנהלים של החברה מעריכים מנהליה כי קיימת הרעה בעסקי החברה.

די.אי.סי. – לנוכח ההתפתחויות בשוקי המטבע הבינלאומיים עיכבה החברה בשלב זה את פרסום התשקיף להנפקת אג"ח צמודות ליין היפני ולפרנק השווייצרי.

שערי מטבע חוץ ביום 10.8.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.62	1.71	1.62	1.69	1.61	1.68	1.6398	1.6602	1.6398	1.6602	1.6418	1.6624	1.6505
1 מארק גרמני	0.84	0.89	0.84	0.88	0.84	0.88	0.8532	0.8638	0.8534	0.8641	0.8541	0.8649	0.8592
1 לישט"ש	2.72	2.87	2.72	2.85	2.72	2.85	2.7631	2.7974	2.7663	2.8008	2.7721	2.8069	2.7844
1 פרנק צרפתי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2529	0.2561	0.2528	0.2560	0.2531	0.2563	0.2547
100 ינים יפאניים	1.20	1.27	1.20	1.25	1.19	1.25	1.2187	1.2339	1.2175	1.2327	1.2197	1.2350	1.2257
1 גולדן הולנדי	0.75	0.79	0.74	0.78	0.74	0.78	0.7562	0.7656	0.7576	0.7670	0.7581	0.7676	0.7615
1 פרנק שווייצרי	1.01	1.06	1.00	1.05	1.00	1.05	1.0195	1.0321	1.0210	1.0338	1.0225	1.0354	1.0274
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2504	0.2535	0.2504	0.2535	0.2509	0.2540	0.2521
1 כתר נורבגי	0.23	0.25	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2352	0.2381	0.2352	0.2381	0.2354	0.2384	0.2370
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2237	0.2265	0.2242	0.2270	0.2243	0.2271	0.2254
1 מארק פיני	0.36	0.38	0.35	0.37	0.35	0.38	0.3625	0.3671	0.3628	0.3673	0.3630	0.3676	0.3652
1 דולר קנדי	1.33	1.41	1.32	1.38	1.32	1.39	1.3485	1.3653	1.3446	1.3614	1.3479	1.3648	1.3569
1 דולר אוסטרלי	1.25	1.38	1.26	1.36	1.27	1.36	1.3069	1.3232	1.3098	1.3256	1.3104	1.3269	1.3175
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.39	0.55	0.42	0.58	0.6572	0.6654	0.6575	0.6658	0.6585	0.6668	0.6617
10 פרנקים בלגיים	0.40	0.42	0.39	0.42	0.39	0.41	0.4036	0.4086	0.4079	0.4130	0.4086	0.4137	0.4104
10 שילינגים אוסטריים	1.20	1.27	1.19	1.25	1.20	1.26	1.2147	1.2298	1.2142	1.2293	1.2179	1.2332	1.2221
1000 לירטות איטלקיות	1.14	1.21	1.13	1.20	1.14	1.22	1.1576	1.1720	1.1562	1.1706	1.1600	1.1745	1.1646
1 סל"ר (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.7805	1.8030	1.7824	1.8047	—	—	1.7941
1 דינר ירדני	4.19	4.41	4.53	4.82	4.24	4.53	—	—	—	—	—	—	4.4068
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	—	—	—	—	—	—	—	0.0478
1 לירה מצרית	0.71	0.75	0.63	0.67	0.65	0.70	—	—	—	—	—	—	0.6932

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אוה.ה.ש	23460	50			
הספנות 0.1	824 תב	1742	-66	-7.4	-16920
הספנות א 0.5	431	634	-19	-4.2	-6640
כללי לא בהסדר 1	14000	25			100
הבינלאומי 1.0	5168	798	-13	-.3	-5930
פ.י.בי. 0.5	5967	430			3280

בהסדר הצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	117500	391	+950	+.8	+16420
אידיבי ב 100.0	118050	8	+1100	+.9	+90
אידיבי בכ א 2.0	704500				
אגוד 1שח	87400	51	+450	+.5	+6100
דיסקונט ב	149300	2	+500	+.3	+2130
דיסקונט א	149450	93	+800	+.5	+4700
[illegible]	17847	[illegible]	[illegible]	[illegible]	+120
[illegible]	[illegible]	19	-80	-1.5	-200
ספנות מבכ ש	24250	9	-750	-3.0	-180
ספנות רג ש	23500				

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
המוקלאות מבוכ א	— לא נסחר —				
המוקלאות מבוכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	16144	7	+144	+.9	+70
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר —				
פת העש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	735	1300	-1	-.1	-3840
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	12201				
כלל ליסינג 0.5ב	11100				10
שלמה א 1שח	569	430			3250

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איתן ביטוח 1שח	94.5	2219	-1.5	-1.6	-22190
אריה 0.1	1032	116			660
בטוח משנה 1ש"ח	328	458	-8	-2.4	-7420
בטוח משנה 5ש"ח	137.5	2362	-3	-2.1	-37390
הדר 1שח	135	5000			50000
הדר 5שח	115	4750			47500
הדר אופ 2	99		-1	-1.0	-36180
הפניקס 0.1	445	1000	+5	+1.1	+4050
הפניקס 0.5	383	900	-9	-2.3	-6450
הסנה־הראל 1.0	5201	100	+81	+1.6	+990
הסנה־הראל 5.0	4450	25	+20	+.5	+750
כלל עסקי ביטוח	223	675	-1	-.4	-6750
מגדל 1.0	720				
מגדל 5.0	589	354	+4	+.7	+3540
[illegible] 1שח	952	500	+20	+2.1	+4000
צור ש	215				
ציון החזקות 1.0	1470	10	+10	+.7	+450
ציון החזקות 5.0	640				
הסנה 1שח	110	3720	-1	-.9	-66500

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1.0	611				80
אינטרגאמא 5.0	525	100			
מאיר עזרא 1.0	296	580	-14	-4.5	-11000
מאיר עזרא אופ 2	78.5				4560
כלל סחר אופ ד	152	4580	-2	-1.3	-50600
כלל סחר אגח 2	129.5	5080	-2.5	-1.9	-50000
קריסטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רפק 0.1	10100				
רפק 0.5	8080				
שופרסל א 2.0	872	3581	-20	-2.2	-55810
כלל סחר 1שח	209	8596	+3	+1.5	+
שופרסל ב 10.0	787	6627	-2	-.3	-73900

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמונה מ"ד 1 ש"ח	285	1430			8700
מגנות הספקה 1שח	331 תב	300	+16	+5.1	+3000
מגנות הספקה 5שח	126	138			1380
מגנות הספקה אופ	*84.5	1	+3.5	+4.3	+22990
* ביצוע חלקי 70.00%					
מגנות הספקה אגח	97	17280	-5	-5	-109200
קרוד 0.1	340	961	+2	+.6	+2070
קרוד 1.0	131.5	5065	+1.5	+1.2	+141120
מחסני ערובה 0.1	827				
מחסני ערובה 0.5	558				
[illegible]	2033	1899	+15	+.7	+16840

[...]ת ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible]	— הפסקת מסחר —				
[illegible]	— הפסקת מסחר —				
[illegible]	95.5	7000	+1	+1.1	+48000
[illegible]	48	5319	+1	+2.1	+12300
[illegible]	889				210
[illegible]	675				
[illegible]	8000	15	-69	-.9	-50
[illegible]	*1480	40	-164	-10.0	-800
[illegible]	50.0				
[illegible]	212	7320	-5	-2.3	-88200
[illegible]	142	1500	-2	-1.4	-26100

[...]בים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible]	158				230
[illegible]	4070	30			150
[illegible]	1870				30
[illegible]	830	125	+30	+3.8	+750
[illegible]	560	900	-5	-.9	-5590
[illegible]	*175.5	1584	+3.5	+2.0	+11650
86.80%					
[illegible]	267				
[illegible] 1.0	450				

מקרקעין ופיתוח

[...]ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible]	367	894	-7	-1.9	-30740
[illegible]	136	15238	-1	-.7	-80240
[illegible] 1.0 א	— לא נסחר —				
אילון אופ'	— לא נסחר —				
אל־רוב 1.0	300	65	-3	-1.0	-6350
אמריקה 0.1שח	*28700	90	-1500	-5.0	-1070
* ביצוע חלקי 84.10%					
אמריקה אופ 5	10700	15	-200	-1.8	-520
ארזים 1.0	520	700	+3	+.6	+1610
אורלן 1שח	2480	548			
אורלן 5שח	1586		+9	+.6	+2500
ברנביץ 1שח	2200				
ברנביץ 5שח	2090	10			100
דנקנר 1.0	4460	18	+100	+2.3	+120
דנקנר 5שח	163.5		+5	+1.9	+20000
[illegible] 5שח	114				
[illegible] 1.0	1580	539			1390
המשלט 1.0	— לא נסחר —				
המשלט 5.0	— לא נסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כללית ים אופ 1	61	1000	+.5	+.8	+10000
גב־ים 0.1	3400	177	-37	-1.1	-2270
גב־ים 0.5	2970	92	-40	-1.3	-1820
מבני תעשיה	66.5	8000	-3	-4.3	-340790
מבני תעשיה אופ'	19.6	85101	-.5	-2.5	-155226
מבני תעשיה אגח	103	20575	-5	-5	-220558
ישפרו 1שח	3400	10	+30	+.9	+60
ישראלום 1.0	1150				
ישרס 1ש"ח	15150				
כנף פיתוח 1.0	4750				
לוסיל 1.0	4210		-78	-1.8	-450
לוסיל 5.0	1550	35			150
מ.ת.ב. 1.0	251	1000			10000
מ.ת.ב. אופ 2	126.5				
מ.ת.ב. אגח א	127.5				
מבני בניה 1.0	465				
מישאר 5שח	136.5		-2	-1.4	-6810
משכנות אופ' (1)	96	2985	-3	-3.0	-29850
מגדל 3.0	850	91			1810
פלינשטיין 1.0	171				
פלינשטיין 5.0	97	1750	-5	-5	-7500
ליפשיץ 1שח	140	1000	-1	-.7	-10000
ליפשיץ 5שח	*62.5	3033	+1	+1.6	+18020
* ביצוע חלקי 82.70%					
נאות אביב 0.5	1580				
נכסי אחזים 1שח	162	2600	-4	-2.4	-26000
סהר החזקות 1.0	440				
סולל 1.0	1354				
קיסריה 0.1	2320				
קיסריה 0.5	911				
רוגובין 1שח	154	1240			12400
רוגובין 5שח	110.5	404	-3	-2.6	-4040
רוגובין אופ 2	298				
רוגובין אגח א	128	2570	-1.5	-1.2	-25700
אפריקה 1שח	26533	178	-404	-1.5	-2580
אזורים 1שח	656	4778			53780
נכסים ובנין 1.0	2485	1220	-6	-.2	-4000
השקעות הישוב	400	6660			32670
כלכלית י־ם 1שח	244	2400			24000
כלל בנלין 0.1	526	851	+1	+.2	+8510

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2808	48			480
מטעי הדר 0.5	2699				
מהדרין 1שח	3890	255	-30	-.8	-3050
מהדרין אופ 1	868 תב		-70	-7.5	-5950
נכסי הדרים 1.0	1016	375	+15	+1.5	+1580
[illegible] 5שח	1915				50

תעשייה

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דובק בב ש	1380 תב	200	+80	+6.2	+9250
דובק בב מ	1360	28	-50	-3.5	-1560
עלכל 1.0	221	600	-5	-2.2	-7500
עלכל 5.0	182				3840
[illegible] בירה 1.0	23300	12			10
[illegible] בירה 5.0	17200	18	-100	-.6	-130
יצוד 1שח	1150	1113	-40	-3.4	-25730
יצוד א 5שח	457	1377	-4	-.9	-21008
יצוד אופ 2	144	1500			33000
מן 1שח	— הפסקת מסחר —				
מן 5שח	— הפסקת מסחר —				
סנפרוסט 1.0	10300				
עסיס ב 5שח	— הפסקת מסחר —				
שלמה אנגל 1.0	1363	215			1150
שמן מבכי א' ש'	820				
עלית 0.1	12879	25	+120	+1.0	+910

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארגמן 1ש"ח	*294	4355	+3	+1.0	+46650
* ביצוע חלקי 87.00%					
ארגמן אופציה (1)	70	5427			43210
ארגמן אג"ח	113	4000			
אופים 1.0	259				
אופנת ברוך 1 שח	129.5	389	-1.5	-1.1	-5890
אופנת ברוך 5 שח	118.5				
אופנת ברוך אגח	91.5				
ארגמן רג ש	5263	56	-100	-1.9	-430
דלתא־גליל 1.0	620	1450			8750
דלתא־גליל א 5.0	550	1237			4880
מסיות מאוחד 1.	— לא נסחר —				
מסיות מאוחד 5.	— לא נסחר —				
ויסלגו 1.0	149	400	+7	+4.9	+4000
ויסלגו 5.0	117				
[illegible] 1.0	3640	50	-10	-.3	-500
זיקית 1שח	1196				
זיקית 5שח	918	300			280
זיקית אופ סד ב	174.5	2300	+7	+4.2	+97000
לודזיה 0.1	435	400	-10	-2.2	-4000
לודזיה 0.4	345				
כיתן 1שח	63.5	2433	-2	-3.1	-445650
עים 1.0	212	150	-1	-.5	-1500
עים 5.0	125	502			4520
עים אופציה (1)	70				
עים אג"ח להמרה	105	4218			
עמק 1.0	109	1008	+5	+.5	+13980
עמק אופ 1	37.4	730	+.7	+1.9	+22300
פולגת א 1שח	412	279			6770
פוליגון א 0.5	3695		-5	-.1	-150
פרגוד 1.0	960	300	+39	+4.2	+2000
גיבור סברינה	1995 מו		-105	-5.0	-6450
פולגת ב 4שח	306	2300	-6	-1.9	-59800

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורדן 10.0	3800	44			60
אורדן 50.0	3753	150	+103	+2.8	+1300
אלומית 1.0	5671				
אלומית 5.0	5900				
כבלים ש	297	586	-5	-1.7	-5860
כבלים אופ 1	70	5000	-3.5	-4.8	-60080
כבלים אג"ח	105	6094			
וולכוף 1.0	372	216			2160
וולכוף 5.0	168.5	3836			9500
זיקה 1.0	1452				
זיקה 5.0	940				
קופסאות פח 5.0	1770	230	-40	-2.2	-5930
כבלי ציון 1.0	2090	663			6650
כבלי ציון 5.0	1055	550	-20	-1.9	-17870
מתכת קימני 1 שח	131	3312	+1	+.8	+4690
מתכת קימני 5 שח	80	3506	-4	-4.8	-18940
נחושתן 0.1	16200	5	-499	-3.0	-50
נחושתן 0.5	5200	31	-200	-3.7	-310
פקר פלדה 1.0	1375		-20	-1.4	-1500
קינג 1.0	406		-4	-1.0	-2260
קינג 5.0	248				20
קליל 1.0	2500	715	-25	-1.0	-15000
קליל 5.0	1820	150	-10	-.5	-600
קליל אגב	900	350			3500
קליל אגח	124	2000	-3	-2.4	-100000
שלוחות 5.0	1830	8	-17	-.9	-630
תעשיות לכיש 1.0	425				
תעשיות לכיש 5.0	865				
קופסאות פח 1.0	1948	3925	-97	-4.7	-54550

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	256000	21	+12000	+4.9	+450
אלביט 0.1	— הפסקת מסחר —				
אלקו 0.25 ש	— הפסקת מסחר —				
אלקטרה 0.1שח	1950	900	+80	+4.3	+8630
אלקטרה א 0.5שח	1250 תב	80	+60	+5.0	+2520
אלקטרה אופ 5	850	2033	+40	+4.9	+21630
אלקטרה אגח 3	139	16188			161880
אריק 0.02שח	11598	67			800
כלל תעש אלק אופ	270	2885			14980
כלל תעש אלק אגח	104	4654			13080
ספקטרוניקס 1.0	838	150			1500
ספקטרוניקס 5.0	675	50	-5	-.7	-1500
פיברוניקס 1שח	322	1500	+9	+2.9	+15000
פיברוניקס 5שח	205				
צקלון 1שח	2000	103	+70	+3.6	+1050
צקלון 5שח	1300		+10	+.8	+5000
קבוצקין אזלר 1.	2158				60
קבוצקין אזלר 5.	1601				
ת.א.ת. 1.0	480	214	+10	+2.1	+580
ת.א.ת. 5.0	500				
תדיראן 1שח	609	700	+11	+1.8	+12070
כלל תעש אלקטרו	1662	430	+16	+1.0	+
אלרון 3.0	145238	90	+5921	+4.3	+1290

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
א.פ.בלליבין 1שח	134	7645	-5	-4	-76450
א.פ. בנין אופ א	*400	173	+1	+.3	+2510
* ביצוע חלקי 69.00%					
כלל אופ ב	38.5	6690			16900
אי.פ.בנין אגח א	137	4566	-1.5	-1.1	-145660
אקרשטיין 1שח	370	300	-2	-.5	-3000
אקרשטיין 5שח	243	2400	-8	-3.2	-31330
אקרשטיין אופ א	225		+8	+3.7	+5000
אקרשטיין אג"ח 1	127.5	10080			
מודול השק 1שח	— הפסקת מסחר —				
מואיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מואיקה ולפמן 5	1530				

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אבן 5.0	1600	3300	+5	+.3	+18500
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 1.0	215				5500
גל תעשיות 5.0	132.5				
דשנים 0.1	*3300	205	-280	-7.8	-6910
* ביצוע חלקי 55.80%					
דשנים 0.5	1550	162	+10	+.6	+650
ליפסקי 1.0	1544				
מקסימה 1.0	627				
מקסימה 5.0	474		+1	+.2	+20800
סנו 1.0	2895	110	+130	+4.7	+1100
סנו 5.0	2739	27	+60	+2.2	+270
פריקלאס 1שח	511	3875	-12	-2.3	-45220
פריקלאס אופ 1	129	8076	-1	-.8	-119690
קרם מ"ד 1ש"ח	4580	18	+80	+1.8	+1500
ת"א 5ש"ח	3950				
פרוטארום 10.0	677	7330	+7	+1.0	+83270
טבע 0.01 ש"ח	7722	684	+76	+1.0	+5930
ים המלח 1שח	1831	5486	+9	+.5	+67320
פטרוכימיים 10.0	955	17119	-5	-.5	-282390

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כתר 1שח	91	1145	-2	-2.2	-21450
דפורן 1.0	5580	3	-10	-.2	-30
דפורן 5.0	3430				
ת.ח.ג. 1.0	*3950	50	-250	-6.0	-1040
* ביצוע חלקי 67.60%					
יאה 1שח	— הפסקת מסחר —				
לבידי אשקלון 1.	505	568	-10	-1.9	-9470
מולט ב 0.5	22130	5	-1100	-4.7	-150
רים 0.1	*251	2024	-15	-5.6	-21760
* ביצוע חלקי 77.80%					
רים 0.4	128	502	+2	+1.7	+7500
תעל ב 0.2	14540				
מפעלי נייר 10.0	216530	14	+540	+.3	+230

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אבגול 1.0	150	680	+3	+2.0	+6450
אבגול 5.0	76	5	-1.5	-1.9	-20410
[illegible] 1שח	1700				
ה.ג.פלק 1שח	1100				
ה.ג.פלק 5שח	997				

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	11900	425	-100	-.8	-3230
כור בב 1.0	4210	100	+40	+1.0	+1000
כלל תעשיות 1	133	20880	+5	+4	+232720

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אודיק ש	3060 תב	15	-200	-6.1	-1150
אלגר ש	806	530	-12	-1.5	-9770
בולת השקעות 1שח	— הפסקת מסחר —				
רבנאר 1ש"ח	662 תב	1230	-65	-8.9	-15540
רבנאר 5ש"ח	371 תב	411	-24	-6.1	-5860
חברה לישראל 5שח	2580	3280			30680
הלפמן 0.1	116100				
הלפמן 1.0 ש	15100				
אגמא א 0.5	15900	4			
מרכז השק ש	26500	15			
דירון מ"ד 1ש"ח	959	37	+1	+.1	+330
דירון מ"ד 5ש"ח	492	199	+1	+.2	+120
יעשר 1.0	1690	2	-60	-3.4	-220
יעשר 5.0	1011				
יצוא ש	11050				10
ירדן א 0.1	947	317			
ישם החזקות 1שח	39.4	3201	-1	-2.5	-50000
כלל ישראל 50.0	666		-4	-.6	-670
מגור 1שח	283				
מגור א 5שח	271	2250	-4	-1.5	-22380
מגור אופ ב	70	880			
מגור אג"ח 1	134				
סהר פיתוח ג	268				
פז השק ש	2334	250	-66	-2.8	-4660
פכה א 0.1	3500 תב		-200	-5.4	-100
פכה 0.5	2950				
פריון ב 0.2שח	8050	109	+50	+.6	+730
קרדן 1שח	89	5000	-1	-1.1	-26310
קרדן 5שח	54	2000	-1	-1.8	-20000
קרדן אג"ח	111.5	5900			138290
אידיבי פתוח 2.0	5979	218	+88	+1.5	+1470
אלרון ש	631	1250			2500
חברה לישראל 1שח	3120	2164	+54	+1.8	+5650
פועלים השק 1ש"ח	521	2864	-3	-.6	-35570
דיסקונט השק' ש	1869	4061	+23	+1.2	+57240
כלל ישראל 10	747	1812	+7	+.9	+23270

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גוית מ	239				

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	1850	257	-65	-3.4	-2700
דלק חיפושים 5.0	880	85	+10	+1.1	+2250
פז חיפושי נפט	22000	70	-400	-1.8	-1720
מ.ג.ן 1.0	3696	55	+176	+5.0	+2050
מ.ג.ן 5.0	1918	150			1960
נפטא ש	364	1080	+3	+.8	+4180
י.ו.א.ל 5.0	372	8257	-2	-.5	-67660

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
הראל 1.0	— הפסק: במסחר —				
קונקורדיום 0.1	*1081	212	+10	+.9	+1490
* ביצוע חלקי 71.00%					
קונקורדיום 0.5	264	281			3380
שקל 1.0	650	100	-18	-2.7	-7150
תבל מ"ד 1ש"ח	88				

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כנס 1שח	576				

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איכות 1שח	191 קו		+9	+4.9	+32340
רמה מיכון 1.0	393	1068	-20	-4.8	-32490
דקה אופציה	588	240	+28	+5.0	+14150
כלל מחשבים 1.0	3999				
משוב 1.0	58	5000			
רשפי מ"ד 1ש"ח	120.5	245	-5	-4	-2450

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמבטים 1ש"ח	— לא נסחר —				
בן־יקר גת 1.0	— לא נסחר —				
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
עוד 3.0	638				
רסקו מבוכ	— לא נסחר —				
רסקו רג	— לא נסחר —				

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
שג־הר 0.1שח	— הפסקת מסחר —				

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אסמאס 1.0	*523	70	-28	-5.1	-1400
* ביצוע חלקי 50.00%					
גולדפרוסט 1שח	320				
גולדפרוסט 5שח	183				1360

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מקס 0.1	1169		-20	-1.7	-600
מקס 0.5	569	100	+9	+1.6	+1000
תעש רוגוזין 1.0	1920	100	-30	-1.5	-1000

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אוקטגון 5.0	— לא נסחר —				
מודכן 1.0	— לא נסחר —				
מתכת סדום 1.0	26 תב	21090	-2.6	-9.1	-364650

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלקפל 1שח	— הפסקת מסחר —				
בר־טון 1.0	2430	152			690
בר־טון 5.0	1150	145			830
בר־טון אופ'	600 תב	400	+50	+9.1	+3150
כרמאסבסט 1.0	2050	15	+50	+2.5	+150
כרמאסבסט 5.0	1082	50			420
ב.ל.ה. 1.0	484		-4	-.8	-4200

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דקסטר 1.0	2258				
נקה 1שח	3700				
ת.ג.ל. 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ג.ל. 5.0	— הפסקת מסחר —				
תרד א 5.0	5200	9	-1	-	-90

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
סקאבריה 1.0	1665 תב	140	-185	-10.0	-2400

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גולן 1ש"ח	195	379			3790
פז־תן 1ש"ח	275	190	+12	+4.6	+1900

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מאגרי טכנולוגיה	150	750	-2	-1.5	-7500

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אינקובה 1שח	— הפסקת מסחר —				
אבישר בב 1.0	333 כו		-18	-5.1	-12480
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
בניק ב 5.0	10850	5	+81	+.8	+50
לבוקס 1שח	— הפסקת מסחר —				
לבוקס 5שח	— הפסקת מסחר —				
עוז השק ב 0.1	714				
עוז השק ב 0.5	434				

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
פטאויל ב 0.03שח	4000	41			70

משתנים

שם נייר	מספר עסקות	שער משתנים	שער פ.ה.ק	שינוי באחוזים	מחזור בניע
הבינלאומי	1	5168	5155	-.25	958.0
פיבי	9	5967	5907	.00	2110.0
הסנה		110.00	110.00	-.90	3720.0
שקמון	1	569	569	.00	1230.0
כלל סחר	2	209	206	1.46	11396.0
שופר־סל ב'	1	787	783	-.25	7427.0
דלק ב'	12	2033	2018	.74	6649.0
אפריקה 1	4	26533	26398	-1.50	238.0
אזורים	1	656	643	.00	5378.0
נכסים־בנין	3	2485	2485	-.24	2820.0
השק' הישוב		400	400	.00	6660.0
חברה כלכלי		244	244	.00	2400.0
כלל נדל"ן	1	526	522	.19	1551.0
עלית	4	12079	11720	1.00	223.0
פולגת ב'		306	306	-1.92	2300.0
קפקאר 1שח	2	1948	1938	-4.74	4225.0
כלל תעש אל	3	1662	1646	.97	1330.0
אלרון	19	145238	142800	4.25	153.0
טבע	7	7722	7646	.99	1164.0
ים המלח	7	1831	1822	.49	8486.0
פטרוכמיים	14	955	941	-.52	24619.0
נייר חדרה	3	216530	215450	.25	24.0
כלל תעשיות	1	133.00	132.50	.38	28380.0
אידיבי פת'	9	5979	5891	1.49	918.0
אלרון		631	631	.00	1250.0
חברה לישרא	3	3120	3081	1.76	2764.0
פועלי השקע	1	521	523	-.57	3664.0
דיסקהשקע	18	1869	1846	1.25	9811.0
כלל ישר10	1	747	740	.95	2312.0
יואל	1	372	369	-.53	9957.0

هكذا من الأصل

1.5% מהלווים צורכים 79% מכלל האשראי

מאת אמנון אמר

אשראי בהיקף של למעלה מ־28 מיליארד ש"ח – המהווה 79 אחוזים מכלל האשראי במשק – מרוכז בידי אחוז וחצי מהלווים.

כך מתברר מנתונים של המפקח על הבנקים בבנק ישראל המתייחסים לרבע הראשון של השנה. מנתוני המפקח, המתבססים על ריווחים של שבעת הבנקים הגדולים, עולה עוד כי למעלה מ־693 אלף לקוחות חייבים לבנקים סכומים של עד 200 ש"ח כל אחד. היקף החוב של כל הלקוחות אלה יחד מהווה עשירית אחוז בלבד מכלל האשראי במשק.

לעומתם, מהווה היקף החוב של 46 הלווים הגדולים במשק כ־18.5 אחוזים מכלל האשראי.

האינתיפאדה פגעה מאד במלונות של מזרח י־ם

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

ירידה חדה במספר הלינות נרשמה בחודשים האחרונים במלונות הערביים במזרח־ירושלים ובבית לחם כתוצאה מההתקוממות בשטחים.

בחודשיים האחרונים ירדה התפוסה במזרח העיר ב־46 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה שעברה. הירידה הולכת ומחריפה וביולי הגיעה התפוסה הממוצעת לכ־12 אחוז בלבד. בחלק מבתי המלון המצב חמור הרבה יותר. כך למשל שהו אתמול במלון „הולילנד" בין 200 המיטות ארבעה אורחים בלבד. במלון „אמבסדור" נותרו ריקים כל 118 החדרים במהלך כל החודש שעבר. בחמשת בתי המלון בבית לחם המצב אף חמור יותר.

גם התחזיות לחודשים הקרובים אינן מעודדות. התפוסה הצפויה בשלושת החודשים הבאים נעה בין 10 ל־15 אחוז בלבד.

בסיור עיתונאים שנערך אתמול בבתי המלון קבלו ראשי התאחדות בתי המלון הערביים על המסים הכבדים שהם נדרשים לשלם, לדבריהם, לעיריית ירושלים.

לדבריהם, אין ביכולתם לשלם את הארנונה הגבוהה והם הציעו לעירייה הסדר תשלומים מיוחד בהתאם לתפוסה במלונות. אולם לטענתם דחתה העירייה את הצעתם ולפני כחודש וחצי עקלה את חשבונות הבנק שלהם.

הם מציינים כי המאבק הוא על עצם קיומם ובכוונתם להמשיך בו עד שיפור המצב.

ח"כ־עו"ד אולמרט נשכר על ידי אגד

מאת אריה ארד

אגד שכר את ח"כ־עו"ד אהוד אולמרט לייצגו במו"מ עם הממשלה על פתרון מצוקות האגודה. אגד סובל, לדברי היו"ר שלמה לוין מגרעון של 9.5 מיליון שקל בחודש בשל הרחבת שירותיו בשעה שמספרם של הנוסעים ירד.

על־פי הסכם הסובסידיה, שנחתם בסוף השנה שעברה, זכאי אגד לפדיון של 425 מיליון שקל בשנה. מטרת הסכם זה היתה להבטיחו מפני גרעון אם מספר הנוסעים ירד. עתה טוענים באוצר כי הירידה במספרם של הנוסעים שולית וכי רוב הגרעון של אגד נובע מהטבות חריגות בשכר חבריו. לפיכך דורש האוצר שאגד יצמצם את חריגות השכר, אם בפגיעה בהכנסתם הריאלית של החברים אם בדרך של צמצום נכסי חברות הבנות.

עד כה יצג את אגד משרדו של עו"ד רם כספי. נוצר הרושם שהקואופרטיב שכר את שרותי הח"כ העו"ד אולמרט לא רק בזכות היותו פרקליט מן השורה הראשונה, אלא גם בשל מעמדו הפוליטי בליכוד. עו"ד כספי מזוהה עם מפלגת העבודה.

תנאי הלוואות מועדפים לאנשי צבא קבע ולגמלאי צה"ל בבנק הפועלים

בנק הפועלים הגיע להסדר עם שלטונות צה"ל לפיו כל אנשי צבא קבע וגמלאי צה"ל יוכלו לקבל בבנק הלוואות בסכומים עד 4000 שקל בתנאים מועדפים.

הן יינתנו לתקופה של עד 24 חודש בריבית מועדפת של „פריים" בתוספת של 0.75% לחודש (כיום: 2%). הלווה לא יידרש להביא ערבים או להמציא בטחונות אחרים.

כדי להקל על מבקשי ההלוואות אפשר יהיה לקבל את מסמכי ההלוואה ביחידות צה"ל והלווה לא יצטרך להיכנס לסניף הבנק.

ההסדר החדש הופעל מ־1.8.88.

40 מ' דולר להקמת מפעלים באזורי פיתוח ולהרחבתם

מינהלת מרכז השקעות במשרד התעשיה והמסחר אשרה בישיבתה השבוע 12 תוכניות הרחבה והקמה במפעלי תעשיה באזורי פיתוח בהשקעה כוללת של 40.2 מיליון דולר.

מנהל מרכז ההשקעות עודד שמיר ציין כי אושרו ארבע תוכניות הקמה בתחומי מתכת וטקסטיל והרחבה של מפעלי דשנים, אלקטרוניקה, מתכת, טקסטיל ותיירות.

התוכניות שאושרו יביאו, עם השלמתן, להיווצרו 723 מקומות עבודה חדשים ולתוספת יצוא בהיקף הנאמד בכ־50 מיליון דולר.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5124.47	5087.97
אבטקה	346.78	340.04
אגוז	291.18	285.59
אגם	111.82	109.64
אדיר	1958.63	1900.47
אדום	144.18	141.29
אמיר	176.48	175.26
אור	456.59	452.58
אורין	131.30	128.70
אורלי	314.74	312.46
אורן	866.01	849.08
אייל	5777.16	5663.95
איריס	5740.62	5662.79
איתן	847.11	838.25
אלון	691.32	677.26
אלמוג	706.27	692.55
אנליסט		
אג"ח	110.75	109.18
אנליסט		
גמישה	100.73	98.33
אנליסט		
מניות	85.88	83.78
אנקור	89.05	87.69
ארז	275.57	270.18
אש	122.74	120.04
אשל	195.65	190.04
אתגר	80.12	78.57
אתרוג	281.21	278.47
בדולח	142.41	139.69
ברוש	526.42	516.19
ברק	460.15	450.88
בריכה	352.52	360.00
בניש	1648.24	1608.48
גבע	122.86	121.11

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גדר	490.91	481.49
גיא	112.44	110.79
גיל	3199.85	3137.67
גלית	719.02	710.15
הבונים	341.81	338.29
דוכיפת	516.67	506.60
דולב	275.59	269.91
דורון	155.78	152.91
דותן	297.86	292.34
דליה	609.96	599.38
דרור	320.76	314.95
דקל	326.72	320.42
הדס	398.09	390.51
הילה	440.55	438.56
הדר	599.05	588.61
זוהר	119.21	117.52
זיו	148.18	146.15
זינוק	99.57	97.49
זיק	75.02	73.19
זמיר	389.75	382.11
חוות	186.41	183.93
חליפין	156.59	156.17
חלמיש	224.35	222.77
חן	162.69	162.69
חצב	128.21	125.40
טל	6742.26	6668.73
יובל	497.73	488.28
יהלום	159.70	156.65
יסודות	362.10	359.32
יערה	489.74	480.13
כוכב	270.60	265.52
כלל	137.55	135.89
כלנית	665.54	653.69
כספית	296.68	294.54

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	152.68	150.34
כתר	1243.61	1225.33
להב	4893.74	4799.00
למשקיע	136.07	134.57
לפיד	280.14	274.81
לקט	2116.90	2074.50
לשם	417.90	414.95
מגדל	1469.22	1467.96
מבטח	4305.80	4267.35
מגד	294.55	290.39
מגוון	3968.47	3927.94
מור	1480.06	1458.91
מורן	868.52	857.89
מטה	26960.56	26544.23
מיסד	1144.78	1132.82
מכלול	88.40	86.71
מעוף	4683.50	4515.47
מעיין	787.85	773.09
מקסה	420.49	417.70
מרווח	135.53	134.86
מרום	1484.53	1456.72
נוגה	157.80	155.52
נמיר	251.86	258.02
נטע	430.00	423.46
נילי	121.31	119.55
נכסון	643.38	631.58
סגולה	149.69	146.73
סלע	411.30	408.57
סגנון	593.48	581.88
ספר	368.05	360.94
ספיר	182.45	181.99
עופר	355.35	348.69
עידית	742.44	736.90
עידן	557.49	529.91

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עוגן	122.69	120.11
עתה	2257.88	2241.64
עמית	552.56	541.75
עמדן	128.88	125.63
פזא	1625.24	1591.49
צבר	577.71	570.43
צופית	488.59	479.09
צוק	136.38	136.04
צמיד	1246.67	1221.81
צמיחה	523.11	515.65
צמרת	161.59	160.28
צריח	110.15	108.70
קלע	171.08	170.22
קשת	113.96	111.74
רבדים	16696.52	16554.75
רימון	146.52	146.06
רקפת	911.07	896.22
רשף	460.06	453.90
שביט	497.65	488.20
שהם	384.36	388.85
שחף	107.94	105.85
שדה	455.67	452.28
שחר	448.55	439.79
שגב	622.15	615.09
שסק	642.16	629.85
שקד	197.39	193.55
תאנה	239.44	237.10
תדהר	503.46	500.95
תדמור	609.19	601.68
תנופה	109.75	107.55
תפוח	279.08	273.69
תבור	215.22	213.68
תרשיש	120.45	118.14
תשרי	574.37	569.92

בל"ל עלול לא לפדות באוק' מניות „איגוד"

למרות שהערך הכלכלי שלהן יהיה נמוך ממחיר הפדיון המובטח על ידי הממשלה

מאת דויד שרביט

בנק לאומי עלול לא לפדות באוקטובר הקרוב את מניות בנק איגוד שברשותו, למרות שהערך הכלכלי שלהן יהיה נמוך מערך הפדיון המובטח על ידי הממשלה.

במשרד האוצר מודעים לאפשרות שבל"ל יעשה זאת – כדי לשפר את מעמדו במו"מ שהוא מבקש לקיים לרכישת מלוא השליטה על בנק איגוד.

ערך הפדיון הצפוי של בנק איגוד באוקטובר צפוי להיות כ־180 מיליון דולר. למעשה, מחיר הבורסה של הבנק כבר משקף כמעט במלואו את ערך הפדיון, מאחר שעד מועד הפדיון נותרו כחודשיים, כך שמחירי המניות הבנקאיות כבר התאימו עצמם למחיר הפדיון פחות הריבית לחודשיים.

ההערכה היא שהשווי הכלכלי של בנק איגוד אינו מגיע כיום לכ־70 אחוז מערך הפדיון המובטח על ידי הממשלה. הרווח השנתי של הבנק נע סביב כ־20 מיליון דולר: 17.5 מיליון ב־1987 ו־10 מיליון במחצית הראשונה השנה. על בסיס רווח זה מוערך שוויו של הבנק בכ־130 מיליון דולר (מכפיל של בין 6 ל־7).

בל"ל מחזיק כיום ב־40 אחוז מההון של בנק איגוד, מזה 27 אחוז במסגרת ההשקעות הקבועות של הבנק ו־13 אחוז במסגרת מניות הנוסטרו שנכללו בהסדר הבנקאיות. הבנק כבר פנה לאוצר בבקשה לפתוח במשא ומתן לרכוש מניות הון נוספות בבנק כך שאחזקתו בה ההיה מעל 50 אחוז. אך באוצר מעדיפים בשלב זה להמתין להצעות נוספות לרכישת הבנק לפני המו"מ עם בל"ל.

באוצר מודעים כאמור לאפשרות שאינה מוכחשת בבל"ל, כי הבנק עלול לא לפדות את מניות ה„הסדר" של איגוד כדי לשפר את מעמדו במו"מ לרכישת מלוא השליטה בבנק, אף שבטווח הקצר הדבר יהיה כרוך באובדן תמורה הגבוהה משוויה הכלכלי של בנק איגוד.

אם אומנם תיענה לבסוף הממשלה להצעת בל"ל ותאפשר לו רכישת השליטה בבנק איגוד, יהווה הדבר, מבחינתה, צורה סמויה של תשלום דיווידנד מוגדל לבל"ל: זאת, מאחר שהחל באוקטובר תחזיק גם בבעלות ההונית על הבנק עצמו. לבל"ל יש עדיפות ברכישת איגוד על פני משקיעים אחרים בשל ההשפעה שיש למדיניות הקבוצתית בבל"ל על רווחי איגוד, השפעה שאת היקפה יכולים להעריך טוב יותר בבל"ל.

עם זאת, אם אומנם יעדיף בל"ל לא לפדות את מניות בנק איגוד שב„הסדר" כדי לשפר את מעמדו במו"מ לרכישת השליטה, הוא עשוי לשלם בעד הבנק מחיר דומה לשווי הבורסאי של הבנק הבינלאומי הראשון, אף שהונו של הבינלאומי גדול פי שלושה מהונו של בנק איגוד. משקיעים חיצוניים היו נרתעים מתשלום מחיר כה גבוה, בגלל מחירו של הבינלאומי.

המוסד לבניה יפרסם תנאים חורגים במכרזים

המוסד המאוחד לענף הבניה יפרסם בעיתונות מכרזים שיש בהם תנאים חורגים כדי להרתיע את חברות הבניה מהשתתפות במכרזים מסוג זה.

ההחלטה על כך נפלה על רקע העובדה שבאחרונה נתקלו חברות הבניה והקבלנים במכרזים שיש בהם תנאים נוקשים וחריגים, שהחברות אינן מודעות להשלכות שיש לכך על עתידן.

במוסד לבניה הוחלט להקים מרכז דיווח ומידע. כל חברה, אשר תקבל מכרז חורג, תדווח עליו למרכז, שיפרסם אותו בעיתונות ויזהיר את החברות מפני סעיפים שונים בו.

לפני הפרסום הפומבי יבקש המוסד ממפרסם המכרז לשנות את הסעיפים החורגים. אם מזמין העבודה לא יהיה מוכן לעשות זאת, תפורסם האזהרה לקבלנים בעיתונות.

מכון היצוא נערך להגברת היצוא לדרום־מזרח אסיה

מאת אבי שרביט

מכון היצוא נערך להגברת היצוא למדינות דרום־מזרח אסיה על־ידי היערכות בשני מישורים. במישור האחד, פעולות תשתית כלליות של סקרי שוק, השתתפות בתערוכות, פרסום בעיתונות הענפית־מקצועית והבאת משלחות קניינים משם. במישור האחר יוגש סיוע ישיר בקידום היצוא למפעלים המייצאים לאותן מדינות. המטרה הניצבת כיום בפני ראשי מכון היצוא היא חשיפת המדינות הללו לתעשיה הישראלית וחשיפת התעשיה והטכנולוגיה הישראליות בפניהן.

מנכ"ל המכון יוסי גינוסר חזר בימים אלה מסיור במזרח הרחוק, הוא ביקר בסינגפור, בהונג־קונג ובתאילנד. גינוסר מגדיר את מדינות דרום מזרח־אסיה כבעלות פוטנציאל כלכלי ועסקי אדיר. להערכתו יצוא של מוצרים לא מוגמרים, המבוססים על טכנולוגיה ישראלית, מעורר עניין בקרב גורמים כלכליים שם.

הוא מציין כי עיקר ההתעניינות במדינות שסייר בהן היה בתשומות חקלאיות, בענף המתכת, בציוד רפואי, במזון ובאלקטרוניקה. התעניינות זו הביאה לארגונן של משלחות יצואנים ישראלים היוצאות בנובמבר הקרוב לדרום־מזרח אסיה: האחת של יצואני ענף המתכת והאחרת של יצואני תשומות חקלאיות.

יוסי גנוסר

במהלך סיורו ביקר גינוסר במוסדות המקומיים המקבילים למכון היצוא הישראלי. מוסדות אלה מעוררים את קנאתו הן בתקציבים העומדים לרשותם (בתאילנד ובסינגפור כ־30 מיליון דולר לשנה לעומת כ־6 מיליון דולר תקציב מכון היצוא הישראלי) הן בהיקף כוח האדם במוסדות אלה.

המכון עומד לערוך סמינרים בנושא יצוא למדינות דרום־מזרח אסיה שבהם יקחו חלק מומחים מאותן מדינות במסגרת חשיפת השוק הישראלי לפוטנציאל הגלום ביצוא לאיזור זה.

ועדה בודקת יעול וצמצום הוצאות ענף הפרחים

מאת דויד מושיוב

ועדה בראשות סמנכ"ל משרד החקלאות לייצוא, אריה זייף, בודקת בימים אלה את האפשרויות לחיסכון, צמצום וייעול ענף הפרחים תוך הורדה משמעותית של עלויות הייצוא.

שר החקלאות אריק נחמקין מינה לפני זמן מה ועדה זו במסגרת התוכנית להתארגנות מחודשת של הייצוא החקלאי, תוך צמצום עלויות הייצוא במגמה להגדיל את הכנסות החקלאים. הרעיון הוא של הקמת חברה שתתן שירותי יצוא לחקלאים במינימום הוצאות.

בוועדה חברים, נוסף על היו"ר זייף, יו"ר מועצת ההדרים וחברת אגרקסקו ראובן איילנר, סמנכ"ל משרד החקלאות לתפקידים מיוחדים צבי אלון ומנכ"ל מועצת הפרחים הלל מינץ.

הוועדה מקיימת בימים אלה דיונים בהתאם להנחיות שר החקלאות והיא בודקת את הורדת עלויות ייצוא הפרחים תוך התחשבות בתנאי השיווק הקיימים ובפעילות. בסיום פעילותה היא תגיש את המלצותיה לשר.

לסופר „דבר" נודע, כי מסקנות הוועדה יכללו שינויים מהותיים, האמורים להביא לחסכונות ניכרים בהוצאות שיתבטאו בצמצום עלויות במספרים בני שש ספרות.

ענף הפרחים ייצא בשנה זו פרחים, צמחי נוי ופקעות ב־150 מיליון דולר בקירוב לפי ההתפלגות כדלהלן: 125 מיליון דולר יצוא באמצעות מועצת הפרחים; 5 מיליון באמצעות יצואנים פרטיים ו־20 מיליון דולר יצוא צמחי נוי, חומר ריבוי ופקעות. מניחים כי היצוא השנה, אשר יתחיל באוקטובר, יהיה גם הוא בהיקף של 150 מיליון דולר בקירוב.

פעילותה של ועדה זו והמלצותיה הן שגרמו לכך שתאגיד הפרחים „אביב" ביטל את תוכניתו לייצא פרחים באורח נפרד מהמועצה והוא ימשיך לייצא פרחים באמצעות מועצת הפרחים ואגרקסקו.

יצויין כי במסגרת התוכניות לצמצום וייעול הייצוא החקלאי גיבש באחרונה ראובן איילנר תוכנית להקמת רשות יצוא חקלאית, שתרכז את יצוא התוצרת החקלאית כולל הדרים.

חברת יעוץ מציעה לא לרכוש אג"ח של כי"ל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

חברת היעוץ הכלכלית „נשיונל קונסלטנטס" מעריכה שאין כדאיות ברכישת אגרות החוב החדשות המתוכננות להנפקה על ידי „כימיקלים לישראל", כאמצעי להגנה מפני פיחות.

„כי"ל" הממשלתית פרסמה טיוטת תשקיף להנפקת חבילת ניירות ערך המורכבת מאג"ח ואופציות על אג"ח באותה סדרה. אופציות אלה הן מכשיר חדש לגיוס הון בשוק ההון הישראלי. באמצעות ניירות ערך אלה מבקשת „כי"ל" לגייס יותר מ־30 מיליון שקל.

„נשיונל קונסלטנטס" בחנה את תנאי ההנפקה ושוויין של האג"ח והאופציות המוצעות. בין השאר היא מציינת שתנאי האופציות הופכים את המימוש שלהן להימור מסוכן. חברת היעוץ מציעה למשקיעים להעדיף דרך אחרת לקבלת הגנה מפני פיחות, כולל אף באמצעות השקעה בניירות ערך דולריים אחרים – גם של „כי"ל" – או התקשרות בחוזים עתידיים.

מפעל חדש לשוקולד

מפעל אופנהיימר למוצרי שוקולד מעודנים נחנך באיזור התעשיה עטרות. הוא מעסיק כ־100 עובדים. ב־1987 היה מחזור עסקיו 3.5 מיליון דולר, מתוך זה יצוא של 550,000 דולר, וב־1988 צפוי מחזור של 4.5 מיליון דולר מתוכו יצוא של כ־700,000 דולר.

פגיעה בענפים שונים עקב קיצוץ במספר החזאים

מאת אריה ארד

קיצוצים תקציביים פוגעים הקיץ באיכותן של תחזיות מזג־האוויר, אומרים מקורות באגודה הישראלית למטאורולוגיה. מספרם של החזאים קוצץ ב־27 אחוז והשירות מתקשה לאייש את המשמרות בתחנה בבית דגן ובנמל התעופה בן־גוריון.

תחזיות אמינות הכרחיות לתכנון שורה ארוכה של פעילויות צבאיות, במיוחד כדי לשמור על בריאותם של חיילים, על שלומם ועל חייהם. כן חיוניות תחזיות אמינות לענפים בחקלאות להכנת תוכניות העבודה, להתאמת הפעילות השוטפת והמיוחדת ולשמירת בריאותם וחייהם של בעלי חיים. הן חיוניות גם לספנות ולתעופה. חשיבות רבה נודעת להן לשמירת איכות־הסביבה.

לסופר „דבר" נודע כי באחרונה קוצצה הפרחת הבלונים המטאורולוגיים משניים ביממה לאחד, דבר המפחית במידה ניכרת את דיוקן של התחזיות בשל מחסור במידע חיוני. עד כה הופרחו בלונים לאיסוף נתונים הכרחיים בשמי ישראל פעמיים ביום, בצהריים ובלילה. בשל קיצוץ התקציב מופרח עתה רק בלון אחד ביממה. מחירה של כל הפרחה הוא 150 דולר, מזה 120 דולר עלות הבלון ומכשירי המדידה שבו. בכך, בין השאר, מסבירים אי־דיוקים הקורים באחרונה בזיהוי מועדם של שינויים במזג־האוויר.

ישראל אומנם קשורה למרכז החיזוי הגרמני באופנבאך ובאמצעותו למרכז החיזוי האירופי בבריטניה, אולם כדי שמרכזים אלה יוכלו לסייע לחזות היטב את התנאים האטמוספריים הצפויים בארץ, חייב השירות המטאורולוגי הישראלי לספק להם את הנתונים המקומיים ברמת דיוק מירבית. נתונים אלה עוברים עיבוד במרכזים האירופיים, מוצלבים עם נתוני ארצות אחרות ועל־יסוד כל אלה מונפקות המפות הסינופטיות הבין־לאומיות. חולשת הנתונים מישראל פוגעת במידת הדיוק של המפות הללו ומפחיתה בראש ובראשונה את מידת דיוקן של התחזיות המתייחסות למזג־האוויר בארץ.

מלשכת דובר משרד התחבורה נמסר, בתשובה על שאלת סופר „דבר", כי קיצוץ מספר הבלונים יימשך רק חודש וחצי ואחר כך שוב ישוגרו שניים ביום, כדי שהשירות המטאורולוגי יוכל לדייק ככל האפשר בזיהוי הגשמים בחורף.

כאמור, במסגרת הקיצוצים התקציביים הוקטן מספר החזאים ב־27 אחוז בחמש השנים האחרונות, מ־15 ל־11. עתה מתקשה הנהלת השירות לאייש את עמדות החזאים במשך כל היממה. כדי להתגבר על המחסור נאלצת ההנהלה להעסיק מפעם לפעם חזאים בימי המנוחה שלהם. כן מועברים חזאים מפעם לפעם מבית דגן לנמל־התעופה בן־גוריון, כדי שיהיה אפשר לספק את התחזיות, שבלעדיהן תיעצר התעופה האזרחית, בתוכה הבין־לאומית לארץ וממנה.

לתחזיות מזג־האוויר השפעה רבה על קביעת נתיב־הטיסה המדוייק וכך על גובה צריכת הדלק, על משך הטיסה ומכאן על הדיוק המבצעי. צריכת הדלק היא אחד המרכיבים העיקריים בהוצאות הטיסה. באל על מתבטא כל סנט של צריכה במיליון דולר בשנה. ואילו הדיוק המבצעי הוא אחד המרכיבים המרכזיים במוניטין של חברת־תעופה ומשפיע במידה רבה על החלטתם של נוסעים עם איזו חברה לטוס. תחזיות מזג־אוויר לקויות עלולות לפגוע קשות ברווחיותו של המוביל הלאומי.

בבדיקת סופר „דבר" נמצא, כי בעוד שתקציב משרד התחבורה קוצץ בחמש השנים האחרונות ב־20 אחוז, מגיע הקיצוץ בשירות המטאורולוגי ל־29 אחוז. כך למשל פחת מספר עובדי השירות מ־200 ל־135, לדברי המטאורולוגים, קיצוץ של 32.5 אחוז. בלשכת דובר משרד התחבורה טוענים כי נעשה מאמץ להפחית בעיקר את כוח האדם המינהלי, לא המקצועי. מלשכת הדובר נמסר כי מספר העובדים הופחת רק ל־140, צמצום של 30 אחוז "בלבד". עוד נאמר כי נעשים מאמצים לייעל את עבודתה של מחלקת החיזוי תוך מיזוגן של שתי יחידות, דבר שיאפשר לדעת ההנהלה להתגבר על המחסור בחזאים. כן נרכש מחשב גדול ומשוכלל, שייכנס לעבודה בעוד שנתיים.

ביטוח / יואל שלם

הסוכנים ישתפו פעולה עם משרד המפקח

לשכת סוכני הביטוח החליטה לתמוך בהמשך הביקורת של המפקח על הסוכנים.

בלשכה גורסים כי החברות, לעיתים בסיוע הסוכנים, מלבות את התחרות ומוכרות ביטוחי רכב בהנחות ניכרות ועל ידי כך מפסידות. התחרות הביאה לכך שבאחרונה נטשו לקוחות רבים, גם בסוכנויות ביטוח גדולות, את הסוכן מפני שבסוכנות מסויימת הוצע להם ביטוח זול יותר. הלשכה דורשת לפשט את הביקורת על מחירי הביטוח החוקיים, ומנגד מוגשת הצעה לשינוי מבנה התעריפים לביטוח מקיף.

תמורות על ביטוח חיים בארה"ב ובאירופה

בכינוס „ליברה" שנערך באחרונה באירופה התברר כי בענף ביטוח חיים מסתמנות מגמות חדשות עקב הציפיות לאיחוד ארצות שוק משותף ב־1992, ובגלל שינוי ברמת החיים.

מחקר שפורסם בכינוס מראה כי באירופה ובארה"ב יש גידול בשיעור הגירושין ולכן יש גם גידול במספר משפחות חד־הוריות. תופעה נוספת – שילוב מהיר של נשים במעגל העבודה. לפיכך, בעקבות הגידול במשפחות כאלה וגם בשל העלאת רמת ההשכלה, יש גידול בכמות סוכנויות הביטוח, בעיקר בארה"ב: לא עוד הבית, שהיה מקום המכירה המסורתי, אלא מקומות העבודה.

עובדה נוספת לריבוי הביטוחים: דחייה בגיל הנישואין בארה"ב ואירופה, שיצרה פלח שוק גדול של רווקים ורווקות עד 35.

לסיכום: המגמות המסתמנות הן שינוי במוצרי ביטוח התאמתם לפלחי שוק שונים כמו משפחות חד־הוריות, רווקים בגיל מבוגר, פלח שוק של גיל זהב עם העליה בתוחלת החיים באירופה בצד החשש מתחרות בין החברות עם איחוד הצופה של מדינת השוק ב־1992. בישראל מעריכים כי תופעות אלו והחיפושים אחר התאמת מוצרים לפלחי שוק חדשים, יאפיינו את הענף בעתיד הקרוב.

העלאת תעריף רכב עדיין אינה ברורה

תעריף ביטוח רכב מקיף יועלה בקרוב בשיעור אפקטיבי של עד 7 אחוזים, כאשר הנחות קולקטיביות יצומצמו בכ־6 אחוזים בממוצע. להיפר קולקטיב מסוג תאגיד עובדי תע"א יהיה שיעור הנחה 28 אחוז, לקולקטיב רגיל 24 אחוז בלבד.

חברות הביטוח טוענות כי לנוכח המצב שבו גדלו התביעות, גדל מספר גניבות כלי רכב שחלקם נמצאו, לא תמיד, עם נזק, והעובדה שיש קושי במכירת רכב משומש, מקשות על פעולות בענף וגורמות הפסדים. חברות הביטוח דורשות העלאה נוספת אך חלקן לא החליטו על העלאת התעריפים שתידרש בספטמבר, מפני שבחודש זה לא צפויים שינויי תעריפים גדולים.

ועדת משמעת בענף הרכב

בוועד המרכזי של איגוד חברות הביטוח הוחלט על הקמתה מחדש של ועדת משמעת לחריגים בענף הרכב. ייקבע תקנון חדש וייקבעו עבירות שיתנו החברות נגד חריגות מתעריפים מאושרים.

עוד הוחלט בוועד המרכזי לאפשר פריסת ביטוח סיכונים לחברה, שאין לה די רזרבות, לארבע שנים. כלומר, חברות ללא עודפים ייאלצו להגדיל את העתודות בעקיפין. מדובר בשיפור מבנה ההון.

„דולב" – עסקים בריאים

חברת „דולב" סיימה באחרונה מכירת ביטוח רפואי עולמי להסתדרות פועלי „המזרחי". היקף העסקה יותר ממיליון דולר – כ־400,000 מבוטחים. החברה משלמת 75,000 דולר להשתלות בחו"ל, 2,500 דולר לטיפול אחר בחו"ל.

החברה מגדילה בהתמדה את היקף עסקיה והשנה יגיע ל־50 מיליון שקל. בשנה הבאה גם יושם דגש על ביטוח חיים. חלק ניכר מהפעילות הוא באמצעות סוכנויות.

ירידת ערך המכוניות

עתירת הרשות להגנת הצרכן ואחרים נגד המפקח על הביטוח על הטעיית ציבור הצרכנים ומתן היתר למכירת פוליסת ביטוח לירידת ערך, נדחתה בבית המשפט העליון.

הרשות טענה, בתביעה שהוגשה נגד „הפניקס", כי ירידת ערך חייב להיות מכוסה בפוליסה תקנית. כאמור דחה זאת בית המשפט וקבע שאין בהוצאת פוליסה מיוחדת בהיתר המפקח על הביטוח משום הטעייה והוא פעל בתום לב.

שגריר גרמניה בישראל. מקרים מצערים

טעות המתנקמת ביצואנים

מאת יוסף כנען

סירובו של הפרלמנט האירופי לאשרר את ההסכמים המסחריים והפיננסיים עם ישראל עורר מורת רוח רבה אצל הממשלות של המדינות החברות בשוק המשותף, אולם מעשית אין לשכוח, כי המדובר בפרלמנט ובחברי פרלמנט, כלומר פוליטיקאים נבחרים שהצבעתם מושפעת משיקולים מדיניים ולא רק מחישובים מסחריים־כלכליים. אני בכל זאת מקווה, כי במחצית הראשונה של אוקטובר, כאשר הפרלמנט יתכנס לישיבתו הבאה, אפשר יהיה להבטיח את הרוב של 260 צירים לאשרור ההסכמים, אם כי באיחור של כ־10 חודשים. לא הייתי רוצה, כי בעקבות דחיית האשרור תתפתח מלחמת־סחר קטנה בין השוק לישראל – אומר שגריר גרמניה המערבית בישראל, ד"ר וילהלם האס.

לאחרונה שהה בישראל שר המדינה במשרד החוץ הגרמני, לוץ סטאבנהאגן, אשר אמר בשיחותיו עם יצחק שמיר ושמעון פרס, כי ממשלת בון פועלת נמרצות להשפיע על צירי הפרלמנט לאשרר את ההסכמים באוקטובר לאחר שירושלים החליטה לאפשר לחקלאים ערביים מן הגדה המערבית ליצא את תוצרתם החקלאית, בייחוד פרי הדר, באורח עצמאי. שר המדינה סטאבנהאגן ביקש מבני שיחו לדאוג לכך שגם מבחינה טכנית יצוא זה יתבצע ללא תקלות, כדי שלשוללי ההסכם עם ישראל לא תהיה עילה להיאחז בתירוץ טכני ולהכשיל פעם נוספת את אשרור ההסכמים, אומר השגריר.

אשר להסכם השוק המשותף ביחס למסים המוטלים בישראל על מוצרי־יבוא מסויימים, כגון טקסטילים, הלבשה ואלקטרוניקה ביתית, מקווה האס כי אפשר יהיה להגיע לפשרה שתניח את דעת שני הצדדים. האמת היא, כי מיסוי זה לא כל כך מדאיג ומטריד את היצואנים הגרמניים, אולם הוא כנראה מעסיק ומרגיז את האמריקאים, הבריטים ומדינות אחרות באירופה. אין ספק, כי מיסוי מפלה מנוגד לעקרונות הסחר החופשי הן עם ארה"ב הן עם השוק המשותף ומוטב לסלק את המכשולים הפיסקאליים בהקדם תוך הידברות קונסטרוקטיבית.

בנושא זה קיים שיתוף אינטרסים בין השוק המשותף לבין ארה"ב. ראיה לכך, המחאה הנמרצת ביותר באה מצד יצואנים אמריקאים ובריטיים. בהקשר זה סבור השגריר האס, כי עד כה היה יחסו של השוק המשותף כלפי ישראל הוגן ובהתחשב מתוך מגמה ברורה לשמור על מעמדה של ישראל וסחר החוץ שלה על אף מגמת התרחבותה של הקהילייה הכלכלית האירופית על־ידי צירוף מדינות אירופיות נוספות למסגרתה הכוללת. עם זאת הוא מבקש להביא לידיעתם ותודעתם של יצרנים ויבואנים בישראל, כי בשנת 1992 יפלו הגבולות באירופה ועקב כך צפויה התרחבות כלכלית, מסחרית ופיננסית רבת־עוצמה ותאוצה. מן הראוי שישראל תתארגן בעוד מועד להתפתחות זו כדי שלא תמצא ניצבת בינואר 1993 בפני דלת נעולה.

לפני סעודיה ומצרים

ביחס לקשרי המסחר וחילופי הסחורות בין גרמניה המערבית לישראל אומר השגריר האס, כי גרמניה תופסת את המקום השני לאחר ארה"ב, אולם לפני אנגליה, בסחר החוץ של ישראל. היצוא הגרמני לישראל התפתח בצורה מניחה את הדעת, באורח יציב ומתמיד וללא תנודות חריפות. עובדה לא ידועה היא, כי ביחס לארצות אחרות באיזור המזרח התיכון, חילופי הסחורות בין גרמניה לישראל עולים על הסחר עם סעודיה או עם מצרים. היצוא הגרמני לארצות אלה נתון לתנודות חריפות. רבים בגרמניה אינם ערים לעובדה זו. היבואן בישראל הוא לקוח יציב שאפשר לסמוך עליו. המדאיג הוא, כי גרמניה מייצאת לישראל הרבה יותר סחורות ומוצרים מאשר היא מייבאת ממנה. זו בעיה המתבטאת בגרעון המסחרי הניכר המכביד על ישראל.

שגריר בון ד"ר וילהלם האס

השגריר האס סבור שמעט מדי יצרנים ויצואנים ישראליים ערים לעובדה, כי השוק הגרמני הוא תחרותי וכי הכרח להשקיע בו הרבה, כדי לקצור פירות במועד מאוחר יותר. בסדרי העדיפויות של היצואנים מישראל עומדות ארה"ב במקום הראשון, לאחר מכן באות בריטניה וצרפת ורק במקום הרביעי צועדת גרמניה. זו טעות חמורה שמתנקמת. אסור לשכוח, כי היצוא החקלאי מישראל אומנם יציב, אולם אין זה יצוא בעל עתיד עם פוטנציאל של פיתוח והרחבה. רק חברות ישראליות מעטות, בייחוד גדולות ויעילות יותר, מכירות את השוק הגרמני על גווניו ומשקיעות את המאמץ הדרוש כדי להתבסס בו.

דוגמה לכך היא חברת כי"ל, שמוצרי הברום שלה רכשו לעצמם מעמד של כמעט מונופול בשוק הגרמני. דוגמה אחרת היא חברתו של סטף ורטהיימר. הוא חרש את השוק הגרמני והצליח מדי שנה למכור בו חלק נכבד של מוצריו בעלי התחום הטכנולוגי הגבוה. עם זאת הודה השגריר, כי בציבוריות הגרמנית יש לישראל דימוי של ארץ בעלת יצוא חקלאי בזכות פרי ההדר. אשר לטקסטיל והלבשה, הרי שיווק הסחורה נעשה בתוויות של חברות גרמניות, אם כי המוצרים מקורם בישראל.

בנושא של השקעות גרמניות במשק הישראלי, יש לזכור עובדת יסוד אחת והיא, כי גרמנים נוהגים בדרך כלל להשקיע בחו"ל, בעיקר בארצות הקהיליה הכלכלית האירופית. נוסף על כך, תנאי ההשקעה בישראל לוקים בחסר מבחינת התמריצים והביורוקרטיה. „על כך שמעתי הערות לא מעטות", אומר השגריר. „איני מכחיש את שיקול החרם הערבי המרתיע מנהלים גרמניים, שלא כה מתעניינים בנושא זה, לא לסכן את עסקיהם בעולם הערבי. עם זאת אני יכול להצביע על החברה הגרמנית לפיתוח המשקיעה גם בישראל, שהוכנסה לרשימת החרם הערבי בשנת 1986 וממשיכה להשקיע כאן. לא אחת הוכח, כי איום החרם הערבי הוא איום סרק. לאחרונה הוחל בהשקעה כ־50 מיליון דולר במלון חדש באילת על־ידי קבוצת משקיעים בגרמניה. אני מבקש גם להזכיר את השקעתו של התעשיין הגרמני הנס איבהוף ושיתופו במפעל השוקולד ורד הגליל בצפת. עובדתית, ארה"ב צועדת מבחינת ההשקעות במקום הראשון, לאחר מכן באה דרום אפריקה מסיבות מובנות וכבר במקום השלישי עומדת גרמניה המערבית. אכן, לא כל כך רע מבחינתה זו".

על אף האינתיפאדה

בשעה שיהודי ארה"ב נמנעים מלבקר בישראל מחמת האירועים בשטחים, הרי התיירים הגרמניים שמרו לה אמונים ומוסיפים להגיע ולבקר כאן. לעובדה זו יש סיבות אחרות, ביניהן הקשרים ההדוקים במישורים רבים ומגוונים, כגון חילופי נוער, משלחות של כנסיות וארגוני דת, שיתוף פעולה בין ערים תאומות וכו'. „לא הייתי מתפלא, אם תחול נסיגה קלה בביקורי תיירים גרמניים בישראל על רקע האירועים והדיווחים ברדיו והטלוויזיה בגרמניה", אומר האס. „אם יחול השנה צמצום כדי 10% בביקורי תיירים גרמניים, לא יהיה בכך משום נסיגה דרמטית. קצת תמוהות בעיני הערותיו של שר התיירות שריר על חשש תיירים לבקר בארץ, הרי גם הישראלים עצמם אינם חוששים בהמוניהם לעיר העתיקה בירושלים ולמקומות אחרים.

„בהקשר זה אני חייב להצביע על מקרים מצערים ומיותרים, לדעתי", מציין השגריר, „של חוסר אדיבות, לעתים אגרסיביות ופשוט חוסר התחשבות בעת הבדיקה הבטחונית בנמל התעופה בן גוריון. לעתים מבצעים את הבדיקות בגסות ומרגיזים תיירים יוצאים ללא צורך. מעטים מתלוננים, אחרים שותקים, אך מספרים על כך לאחר שובם לגרמניה ואין זה מוסיף ידידים ותיירים לישראל. תקרית אחת יכולה להרוס מאמצים של שנים. אני סבור שמחובת שר התיירות והנהלת הנמל להנחות את הבודקים בהתאם. איש אינו מערער על הצורך בבדיקות בטחוניות. התרעומת היא על הצורה שבה מתנהלות בדיקות אלה לעתים קרובות מדי".

50 מיליון לשיתוף פעולה מדעי

בהמשך דבריו אומר האס כי שיתוף הפעולה המדעי בין שתי הארצות כבר הגיע לממדים כאלה, שאין עוד באפשרותה של שגרירות גרמניה בארץ לעקוב אחריו. יש לו היבט כלכלי מובהק, באשר גרמניה מזרימה למימון המו"פ המדעי כ־50 מיליון מ"ג כל שנה. מן הקופה הציבורית זורמים לישראל למימון פרוייקטים משותפים ומורכבים כ־25 מיליון מ"ג מדי שנה. מקופות אחרות של המחוזות באים כ־10 מיליון מ"ג. לכך יש להוסיף קרנות שונות המשתתפות בנושאי מחקר ומו"פ, לרבות שיתוף־פעולה בין אוניברסיטאות בגרמניה וישראל והקמת קתדרות ומכונים וכו'.

גם חברות גרמניות מוסרות עבודות מו"פ לחוקרים בישראל הואיל והגיעו למסקנה, כי עבודות אלה מתבצעות בישראל במחצית ההשקעה ובמהירות גדולה הרבה יותר, מאשר בגרמניה. תמיד המדובר הוא בפרוייקטים משותפים, כאשר מדען ישראלי וגרמני עובדים יחד על משימה מוגדרת ומורכבת ושתי המדינות נהנות במידה שווה מפירות המחקרים. „אני מבקש לציין בהקשר זה", אומר השגריר, „שקרן המחקר המשותפת לשתי המדינות עם הון של כ־150 מיליון מ"ג כבר פועלת ומייעדת את הריבית השנתית של כ־10 מיליון מ"ג למימון פרוייקטים משותפים בתחומים מגוונים ורחבים".

صكنا من الاصل

هكذا من الأصل

הצפיפות בפגיות עקב עליית מספר הפגים מסכנת חייהם

קופ"ח: הביטוח הלאומי לא מממן הטיפול בפגים; תגובה: פסה לא בדק הנתונים

מאת דקלה הרניצ, סופרת „דבר"

כשליש מהתינוקות במהלך השנים האחרונות נולדים פגים, והצפיפות בפגיות בבתי החולים הולכת וגוברת וגורמת להתפשטות זיהומים ולסיכון חיים — כך אמר אתמול מנכ"ל קופת חולים הכללית נחום פסה בפגישה עם רופאי בית החולים „השרון" בפתח תקווה.

פסה ביקר בפגיה המשוכללת של „השרון". מנהל בית החולים ד"ר יעקב הרט אמר, כי הביטוח הלאומי, לאחר השתתפות בשלושה ימים ראשונים באשפוז היולדת, מסרב להשתתף בעלות הטיפול בפגים. עלות הטיפול בפג נעה היום בין 20,000 ל־40,000 דולאר, והטיפול נמשך כמה חודשים.

פסה אמר, קופת חולים תובעת זה מזמן מהביטוח הלאומי לשנות את הקריטריונים ולתת יד להרחבת הפגיות בכל בתי החולים.

בתגובה מסרה דוברת הביטוח הלאומי, כי המוסד משלם מאז ומתמיד 80 אחוז מעלות האשפוז של היולדת ושל הרך הנולד. „סל הלידה", שעבורו משלם הביטוח הלאומי, כולל גם הוצאות עבור הפגיות לטיפול נמרץ. „גם אם נשאר פג בבית החולים כמה חודשים, ההוצאות עבורו משולמות במסגרת הוצאות האשפוז", טענה הדוברת והוסיפה: „נראה, שמנכ"ל קופת חולים הכללית מדבר מתוך מצוקה. המימון של הקופה חובל שלא טרח לבדוק מה מכסים התשלומים של הביטוח הלאומי".

53 טבעו מתחילת השנה; ת"א – החוף המסוכן

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

53 בני אדם טבעו מאז חודש אפריל השנה בים ובבריכות – כך מסר המפקח הארצי לאתרי רחצה במשרד הפנים אבי אלימלך. להערכתו עד סוף השנה יהיה המספר גבוה יותר.

בשנה הקודמת טבעו 55 בני־אדם וב־86' – 47. מן הנתונים שנאספו מתברר, כי 48 טבעו בים וחמישה טבעו בבריכות. 35 טבעו בים התיכון, 12 בכנרת ובירדן ואחד טבע בים המלח.

לדברי אלימלך, מרבית הטובעים קיפחו את חייהם בחופים לא מוכרזים או בשעה שהמציל לא היה. „כשיש מציל במעט ואין טביעות", טוען אלימלך ומדגיש כי חשוב שהציבור ינקוט את כל אמצעי הזהירות בבואו לשחות בים.

מן הנתונים מתברר, כי חופי תל־אביב הם הקטלניים ביותר וטבעו בהם 21 בני־אדם. באילת לא טבע איש. יצויין, כי הנתונים אינם כוללים מקרים, שבהם נצלו חיי הטובע, למרות שאולי נגרם לו נזק בריאותי.

150,000 ישראלים יצאו לחו"ל ביולי־אוגוסט

מאת דויד מושיוב, סופר „דבר" לענייני תיירות

בחודשיים האחרונים חלה התעוררות ביציאת ישראלים לחו"ל, ובחודשים יולי־אוגוסט יצאו 150,000 ישראלים לטיולים וסיורים בחו"ל – כך אמר אתמול מנכ"ל „אופיר טורס" בועז וקסמן במסיבת עתונאים בתל־אביב.

וקסמן אמר, כי נתונים אלה מהווים ירידה של 9 עד 10 אחוז לעומת השנה הקודמת.

נמסר, כי ארה"ב היא יעד מבוקש מאד של ישראלים, והשנה גדל ב־20 אחוז מספר הישראלים הנוסעים לארץ זו. לכן מציעה החברה לנוסעים אלה אפשרות נופש במחירים מוזלים יחסית.

שגריר הרפובליקה הדומיניקנית מסר על אפשרויות הנופש בארץ זו, שבה יש בתי מלון מהודרים, חופי ים מרהיבים ומחירי שהייה ומזון זולים יחסית.

נאשם ברצח חברו לתא בבית המעצר

(ע).– תושב באר־שבע, לוי צפניה נפתלייב בן 25, מואשם ברצח בכוונה תחילה של עציר בבית המעצר המחוזי קישון.

סגן בכיר לפרקליטות מחוז חיפה עו"ד עדנה כהניא טענה, כי העציר שהה בתא אחד עם הנאשם. הנאשם הלם בו במרצות בראשו ובחזהו, ומשנפל המנוח על הרצפה, הלם הנאשם ברגלו על חזהו עד שנכח שהמנוח נפח את נשמתו. התביעה טוענת, כי הנאשם פגע בעציר מבלי שקדמה לכך כל התגרות.

השופט יוסף זהבי האריך את מעצרו של הנאשם עד מחצית אוגוסט והורה למזכירות בית המשפט למנות לנאשם סניגור.

בית המשפט המחוזי ביטל הרשעה כי העבירות לא הופיעו בכתב האישום

(ע).– בית המשפט המחוזי בתל אביב קבע, כי ניתן להרשיע נאשמים בעבירה שאשמתם בה נתגלתה במהלך משפטם, למרות שעובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, זאת רק בתנאי שניתנה לנאשמים ההזדמנות להתגונן, להביא ראיות ולחקור עדים. משלא נעשה הדבר, יש לבטל את הרשעתם בדין.

השופטים אריה אבן־ארי הדסה בן עתו ומיכאל בן יאיר החליטו לבטל את הרשעתם של אבשלום מהצרי והוד עמרני, שהורשעו בבית משפט השלום ברחובות בקשירת קשר לביצוע פשע ונידונו לעונשי מאסר.

השופטים ציינו בהחלטתם, כי עלה ספק גדול באיזו מידה היו בפני בית משפט השלום ראיות של ממש, שלפיהן ניתן היה להרשיע את הנאשמים בעבירות סמים, שכלל לא פורטו בכתב האישום.

השופטים הדגישו, כי נכון הדבר שיש בסמכות בית המשפט להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה הוכחה כתוצאה מעובדות שלא נזכרו בכתב האישום, אולם יש לתת בידו הזדמנות סבירה להתגונן כראוי.

שירות קצר ונעים

הנשים היפות של הבונדס מבקרות אצל החיילים הטריים בבקו"ם (צילום: רחמים ישראלי)

הציעו לתיירת בעכו שיוט על ספינת דיג ואנסו אותה בלב־ים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

תיירת מאנגליה, המועסקת זה כמה שבועות במזנון כלים באחת המסעדות בעכו, נאנסה בלב־ים, בספינת דיג, על־ידי צעיר ערבי מעכו. החשוד במעשה וחברו נעצרו על ידי המשטרה.

המקרה אירע לפני כמה ימים, אך התלונה הוגשה רק אתמול.

לדברי המתלוננת, היא נדברה עם שתיים מחברותיה ושני צעירים ערבים מעכו העתיקה, לערוך מסיבה על החוף. במהלך המסיבה, שיכנע אותה אחד הצעירים לצאת עמו להפלגה בספינת דיג.

משכוששה לחזור, הולו חברותיה לדאוג. כעבור שעה חזרה התיירת כשהיא מבוהלת והיסטרית, בגדיה קרועים. היא סיפרה שהצעיר אנס אותה באיומים ושימוש בכוח. המשטרה חושדת, ששני החברים היו שותפים לפיתוי הצעירה.

מפקד משא"ז בקריית ביאליק: טועים וחושבים שיש לי בית־בושת

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

נשיא בית המשפט השלום בחיפה השופט רם כבירי דחה אתמול את בקשתו של מפקד המשמר האזרחי בקריית ביאליק פקד יוסף גוטמן לבטל את איסור פרסום שמו של פעיל מרכזי במשמר האזרחי במקום, החשוד בניהול בית בושת בעיר במסווה של משרד להעסקת נערות ליווי.

גוטמן סיפר באמצעות עורך דינו חיים גלזר, שכשבוע שעבר התפרסם בכלי התקשורת כי „מפקד המשא"ז בקריית ביאליק חשוד בניהול בית בושת".

לטענתו, תפקידו ותוארו מתאימים לכותרות שבעיתונים, אבל הוא לא היה חשוד לפרשה. לדבריו, מדובר כמתנדב במשמר אזרחי, ששמו נאסר לפרסום על־ידי בית המשפט. הוא ביקש לבטל את צו איסור הפרסום.

גוטמן סיפר, כי בעקבות הפרסום קיבלה משפחתו, וביחוד אשתו, טלפונים רבים כולל הטרדות והצעות מגונות.

השופט סביר קבע בהחלטתו, כי הבקשה לכשעצמה צודקת, אולם הוא נאלץ לדחותה משום שהמבקש אינו צד בפרשה, אלא נמצא במעמד של „נפגע".

ארגון הגג של הארגונים הכלכליים בנגב מזהיר:

ננקוט בקרוב צעדים חריפים להבטיח את קיום תושבי הנגב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„אם לא ייענו תביעותינו בשבועות הקרובים, לא תיוותר בידינו הברירה, אלא לרתום את כל תושבי הנגב לפעולות חריפות, שהמדינה לא ידעה כמותן וזאת למען הבטחת קיומם וקיום הנגב כחלק ממדינת ישראל".

נוסח חריף זה כלול במכתב שנשלח אתמול לראש הממשלה יצחק שמיר על־ידי ארגון הגג של הארגונים הכלכליים בנגב. ארגון הגג דורש שורת תמריצים ליזמים מהארץ ומחו"ל, שיפתחו את התעשיה המסחר והתיירות בנגב, ובכך יוסיפו אלפי מקומות עבודה. הארגון גם דורש להעתיק לנגב את התעשיה הצבאית על עשרות אלפי עובדיה, כפי שהובטח בעבר, חרף הקשיים התקציביים.

הארגונים הכלכליים בבאר שבע מציינים, כי ראש הממשלה הבטיח להם שיורה לשרים הנוגעים בדבר ליצור עמם קשר כדי לשמוע את רעיונותיהם. „קשר כזה לא נוצר עד היום. אנו מקווים, שהסיכומים שהושגו בינינו לא יישארו בגדר דיבורים בלבד", נכתב בפנייה.

הארגונים הכלכליים מזהירים, כי מדיניות ממשלת ישראל עלולה לגרום לאובדן הנגב למדינה. „נגב ללא אוכלוסיה יהודית מאסיבית אינו יכול להוות חלק אינטגראלי מהמדינה. העדר מדיניות, ששמה לה כמטרה את פיתוח הנגב ויישובו, תביא להפיכת האוכלוסיה היהודית שבנגב מרוב למיעוט".

שר האוצר נוהג כגביר ומסרב לקיים הכתוב בחוק ערי הפיתוח

ראשי עיירות פיתוח: נקרא להירשם למוסדות החינוך ולא לשלם

מחפשים צליל חיוג

חברת החשמל ניתקה אתמול בטעות בתל אביב כבלי טלפון של חברת „בזק" המחברים את תל אביב עם ירושלים והדרום. טכנאי „בזק" עמלו שעות ארוכות לתיקון התקלה. בתמונה: טכנאים בעבודה. (צילום: ישראל סימיונסקי)

(ע).– חברי מזכירות „שער", ארגון ראשי עיירות פיתוח ושכונות מצוקה, התריעו אתמול על כוונתו של האוצר שלא לקיים את הכתוב בחוק עיירות הפיתוח. לפי חוק זה, תושבי עיירות הפיתוח ושכונות המצוקה ישוחררו מתשלום שכר לימוד ויקבלו העדפות במיסוי ועידוד ביוזמות בעסקים ותעשיה.

יושב ראש מועצת „שער" ומזכיר מועצת פועלי בית־שמש חיים הדוש אמר במסיבת עתונאים בתל־אביב, כי הנושא הבוער הוא התשלום עבור מעונות היום, שכן משרד האוצר לא הוציא הנחיות להעביר כספים למימונם, וההורים נדרשים לשלם אותו מכיסם. הבעיה קיימת גם לגבי האוניברסיטאות. „אנו נקרא להורים ולסטודנטים להירשם לכל המוסדות, אך לא לשלם", אמר הדוש.

ראש המועצה המקומית מעלות שלמה בוחבוט אמר, כי עיירות הפיתוח במשבר עמוק. לדבריו, בית שאן היא סימפטום לתופעה כללית בעיירות הפיתוח, שעוד תלך ותחמיר. לדבריו, שכר הדירה למבני תעשיה הועלה ב־300 אחוז, ומחירי הארנונה ב־30 אחוז. „מי יבוא להקים תעשיה אצלנו בתנאים כאלה?" שאל. בוחבוט אמר, כי ייתכן הנחות של 30 אחוז ויבקש השלמת החוסר ממשרד הפנים. „אבקש מאנשי מעלות ושלומי לא לשלם עבור מעונות יום", אמר בוחבוט. „שר האוצר נוהג כגביר".

יושב ראש מועצת נבחרי הנגב, ראש המועצה המקומית אופקים יחיאל בן טוב, ציין כי בכל הסעיפים הכלולים בחוק עיירות הפיתוח ניתנת אפשרות לשר האוצר ולשר הנוגע בדבר לשנות תקנות, למעט נושאי חינוך. „אם יהיה צורך לא נרתע מפניה לבג"צ", אמר בן־טוב. הוא ציין, כי כל צעירי עיירות הפיתוח נוטשים אותן לאחר הצבא.

איש השכונות מירושלים ימין סויסה טען, כי בישראל מפלים את הספרדים לטובת האשכנזים. „אנו השחורים ואותנו דופקים כולם. לשאלת עתונאים מדוע ב„שער" חברים רק המזוהים עם המערך, השיב כי היתה פנייה בזמן ההקמה לכל ראשי עיירות הפיתוח, ללא הבדל, וכי אם ראשי ערים מכל תנועה אחרת ירצו להצטרף, הם יתקבלו ברצון.

החוזר בתשובה היכה את אשתו לעיני 4 ילדיו וחטף אותם מביתה

מאת יוסי ליבוביץ

משטרת מרחב חיפה התחילה אתמול בבוקר במצוד נרחב אחר משה בניסטי אב לארבעה ילדים, חוזר בתשובה, שחטף את ארבעת ילדיו – שלוש בנות ובן בגילאים 6־15 – לאחר שהיכה את אשתו עד זוב דם לעיני ילדיו.

תחילתו של הסיפור הטראגי לפני כמה חודשים, כאשר האם מרגלית בניסטי בת 37 אושפזה בבית־חולים עקב מחלה קשה. במהלך אשפוזה חזר הבעל בתשובה, וכשחזרה גירש אותה מהבית והסית את ארבעת ילדיה נגדה.

האשה פנתה לבית המשפט, והשופט קבע, כי על הבעל להעביר את הילדים לחזקת האם עד ל־16 באוגוסט. אולם האב סירב למלא את צו בית המשפט, והמשיך לאיים ולהכות את האם, כשזו רק התקרבה לפתח ביתם המשותף.

שלשום הסכים האב בפעם הראשונה להביא את ארבעת הילדים לדירת האשה לשהות אתה בלבד. האשה חשבה, שזו שעת כושר להשאיר את הילדים בחזקתה, נעלה את הדלת והגיפה את כל התריסים בדירה. הבעל ניסה לפרוץ בכוח את דלת הדירה, ומשלא הצליח ארב ליד הבית.

אתמול בבוקר, כשהילדים גאלצו לצאת, התנפל עליהם האב, היכה אותם מכות נמרצות, ואחר־כך היכה את אשתו באגרופים עד שפניה זבו דם, וכל זאת לעיני הילדים. מיד לאחר מכן נטל את הילדים בכח ונמלט עמם ל„יעד לא ידוע". כעת מחפשות אחריו ניידות של משטרת חיפה.

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

חיים צדוק, דני רובינשטיין, דני אשר

האופציות שאחרי חוסיין

דניאל בן־סימון

הפסיכיאטריה של האינתיפאדה

עליזה ולך, יורם פרי, יצחק בן־נר

בחירות 88'

היום היום

מלחמה שבר נלחמת על הכבוד

ויליאם קוואנדט

סנגור לאומי במו״מ: מצרים

יגאל הבורקין

חיי עם אורי זוהר

דן אבידן

דו״ח מקהיר

חיים גורי חוזר למכבה

חיים באר

זכרונותיה של תולעת ספרים

[illegible]

„משא" לספרות ולאמנות

בנק ישראל מציע:

חדש!

הנפקה במכרז

שגיא סדרה 4228 ד'

צמודה למדד המחירים לצרכן

כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)

הסדרה תוצא ביום שישי, 12 באוגוסט 1988 בסכום של 61 מיליוני שקלים חדשים. מתוך סכום זה יוצעו לציבור 60 מיליוני ש"ח הסדרה תוצע לציבור ביום חמישי, ה־11 באוגוסט 1988, באמצעות מכרז.

הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן, שיפורסם עבור חודש אוגוסט 1988 ותיפדה בתום 6 שנים, ביום העסקים האחרון של חודש אוגוסט 1994.

אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.75% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון באוגוסט של כל שנה, החל באוגוסט 1989.

המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן ובתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא").

הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־94% מהשווי הנקוב.

מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות המדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום המדד לחודש אוגוסט 1988.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא") ובתקנות מילוות המדינה („מכרזים").

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• בחירות: כך הן יתקפו זו את זו אורלי אזולאי־כץ

• יום בגשר אלנבי אריאלה רינגל־הופמן

• וולט טחן: בעלי מק בכלא המצרי ענת טל־שיר

• למה הם נופלים? סבר פלוצקר

• ישרי לב: עם אשתו של מושתל הלב הראשון עמית רייכר

• יהודית רביץ ונורית גלרון בפני 6,000 מעריצים אבישי מתיה

• משה רונן על מיליונרים יהודים־איראנים בקליפורניה • לאה אתגר על הגולשים הצעירים • סמדר פרי עם אליאס זנגיר, נציג הגדה • נורית בת־יער על התוספות החדשה

• דו"ל שמר שלום קפטן מסביב לחודש של אברהם (אברשה) שמיר

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת ודויד זריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: יעקב שביט על מיתוסים ערביים • ברעמי פיינגולד על מהאותיו של מנדי • דב גנחובסקי על תערוכת איורים לסיפורי עגנון

ביום ששי כ"ט באב תשמ"ח 12.8.88 תתקיים

מסיבה לקבלת בני מחזור מ"ב לחברות בקיבוץ יגור.

המפקדים מתבקשים לשחרר את חייליהם לערב זה.

בית יגור

רשות הגנים הלאומיים

תל־אביב, הקריה, ת.ד. מקפי 4 – 61070, טל' 03־252281

מכרז לניהול והפעלה של קיוסק במצדה (ליד הרכבל)

רשות הגנים הלאומיים מזמינה בזאת יזמים בעלי נסיון ויכולת כספית להגיש הצעות לניהול והפעלה של קיוסק במצדה (ליד הרכבל).

את טופסי המכרז ניתן לקבל במשרדי „רשות הגנים הלאומיים" בקריה בת"א בשעות העבודה הרגילות, תמורת סך של 100.– ש"ח שלא יוחזרו.

סיור באתר יתקיים ביום ה' 18.8.88 בשעה 10.00, המפגש במבנה הקיוסק במצדה ליד הרכבל.

המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום א' 28.8.88 בשעה 14.00.

אין הרשות מתחייבת לקבל הצעה כלשהי או את ההצעה הגבוהה.

מ. בן פורת – מנכ"ל רשות הגנים הלאומיים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של יקירנו

מרדכי ילון (דיסטנפלד) ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, 11.8.88 בשעה 10.00, מבית ההלויות סנהדריה בירושלים.

יושבים שבעה בבית ילון רח' ששת הימים 11, מבשרת ציון.

עוזי ילון ומשפחתו
עמנואל ילון ומשפחתו

הננו משתתפים בצערה של החברה

זמירה גאון

על מות

אחותה ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות וחבר עובדיו

דבר היום

במעבר לעתיד

כמה מראשי היהדות האמריקאית המאורגנת התרעמו השבוע על פגישתו של שגריר ישראל בוואשינגטון משה ארד עם ג'סי ג'קסון. לא כל המתרעמים מזוהים עם המפלגה הרפובליקאית וחוששים פן תבלום פגישה של נציג ישראל באמריקה עם הפוליטיקאי השחור הבולט ביותר את עריקת היהודים מהדמוקראטים אל הרפובליקאים: אמנם היו"ר הנוכחי של ועידת הנשיאים, מוריס אברם, הוא מנאמני ממשל רייגן־בוש, אך הביקורת מושמעת גם מחוגים שעניינם לא בנצחון בוש, אלא בשכנוע ג'קסון שעליו להידבר עם יהודי אמריקה ולא רק עם ישראל.

הביקורת היהודית־רפובליקאית על פגישה עתידית תקשורת זו הושמעה עוד קודם שנודע על פגישתו המוצנעת של השגריר עם המועמד הדמוקראטי לנשיאות, מייקל דוקאקיס. סביר שלפיכך יישמעו מהפינה ההיא קולות רמים עוד יותר, אבל אין להתייחס אליהם בכובד־ראש מופרז. יש לברך על כך שלאחר חודשים ארוכים של רתיעה בפגישות עם שגרירים זרים, ובכללם נציג ישראל, הבין דוקאקיס כי נקודת־התורפה שלו היא מדיניות החוץ והבטחון, וכי עליו להרחיב את קשת ההכרויות שלו.

רק לפני כמה שבועות התנגד דוקאקיס כי השגריר ארד יצטרף לשר־הבטחון יצחק רבין, שבא להתראיין אצל מושל מסצ'וסטס ולספק לו נתונים מאלפים על הסכסוך הישראלי־ערבי. בינתיים התרכך דוקאקיס, נפגש עם ראש־ממשלה זר (מהונגריה) ולבסוף נועד עם ארד. ברור שחשוב ביותר לשגריר הישראלי בוואשינגטון להתוודע אישית לאחד משני הנשיאים־בכוח הבאים של אמריקה, כמו גם לצוותו האישי ולחבורה שמתוכה ייבחרו השרים והפקידים הבכירים בממשל הבא. הפגישות עם דוקאקיס ועם ג'קסון נערכו רק לאחר שהושלמה ההתמודדות הפנים־מפלגתית אצל הדמוקראטים: מותר להניח כי גם אם ינצחו הרפובליקאים בנובמבר, יישארו דוקאקיס וג'קסון כוחות חשובים במפלגתם לקראת בחירות 1992, ובגיבוש המצע הפוליטי והרעיוני של מפלגה זו, המחזיקה ברוב בקונגרס גם אם לאחרונה איבדה את אחיזתה בבית הלבן.

מאליו מובן כי פגישות דומות ייערכו ואף נערכו עם יריבו הרפובליקאי של דוקאקיס. מאחר שבוש מכהן בממשל הנוכחי, היו ועוד יהיו הזדמנויות רשמיות להיוועד עמו בתוקף תפקידו כסגן־הנשיא. לאחר ועידת ניו־אורלינס בשבוע הבא יהיו המועמדים טרודים במערכה ביניהם מכדי להתפנות לשיחות עם זרים. אם בכלל ראוי להטיח ביקורת בנציגים הישראלים בוואשינגטון (ובבוסטון וביוסטון), הרי שצריכים לבקר אותם על שהמתינו זמן רב מדי למפגשים אלה. הם אינם מיותרים ובוודאי לא מוקדמים מדי.

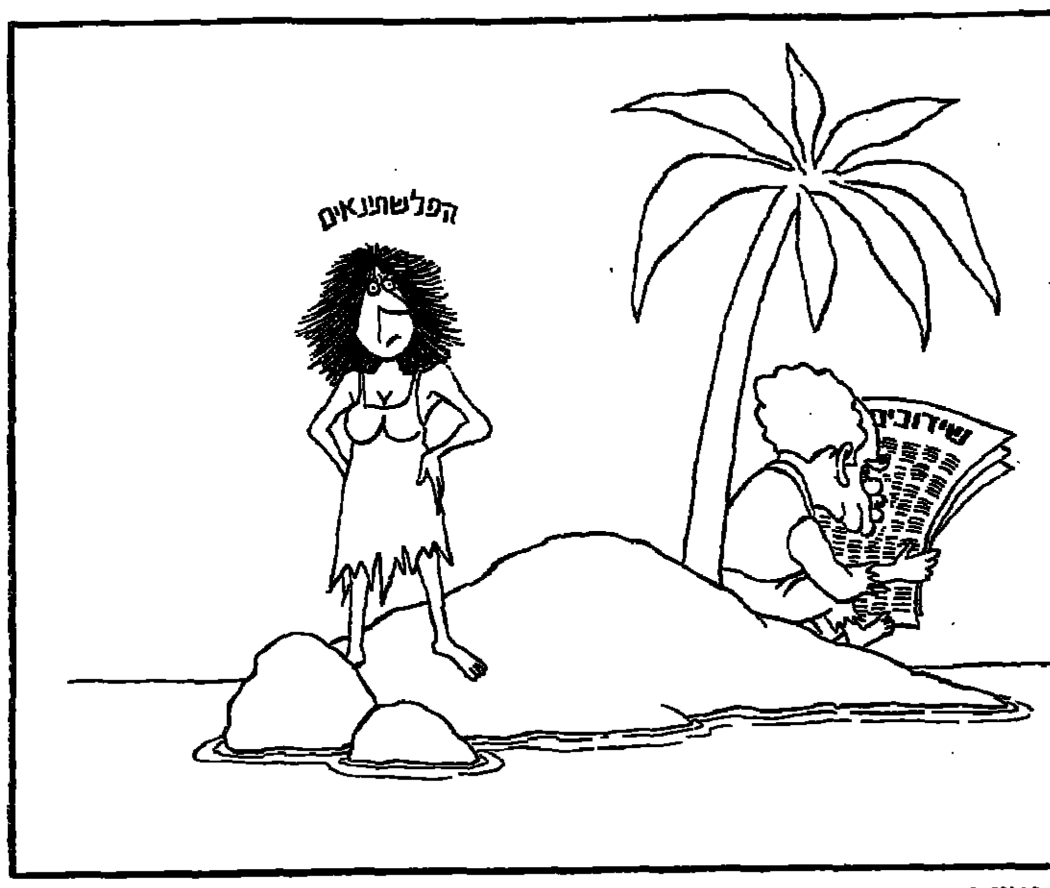

בזווית חדה / חגי אשד

מי מת, מי לא נולד

האופציה הירדנית מתה, משום שהאופציה הישראלית לא נולדה

מסתבר שהממשלה שלנו היא לא רק דו־ראשית אלא גם דו־רחמית. זה ההסבר לחידת הלידות והפטירות של האופציה הירדנית. מרוב הכרזות על לידה ופטירה של האופציה הירדנית הגיע הזמן לעשות סדר ולפרסם מעין מילון קצר של מושגים והגדרות שיעזור לקורא להתמצא בנושא.

העיקרי שבהם הוא, שלא תהיה אופציה ירדנית עד שלא תהיה אופציה ישראלית למשא־ומתן ולשלום. אין זו בלי זו. האופציה הירדנית מתה משום שהאופציה הישראלית לא נולדה. יותר נכון: נפטרה לעולמה. היא נחנקה בעודה ברחם הליכוד, לאחר שהיא נמצאה בהריון – עדיין בועטת ומפרפרת – ברחם המערך. שם היא עדיין ממתינה לחצי־הריון ול"חצי־לידה", כפי שיוסבר עד מהרה. המחצית האחת של הממשלה, בראשות שמעון פרס, הרתה את האופציה הישראלית. המחצית האחרת, בראשות יצחק שמיר, הפילה אותה. וזה פשר החידה: למערך יש שתי אופציות. לליכוד – אף לא אחת.

האופציה הישראלית היא הנכונות לשאת־ולתת

(המשך בעמוד 8)

או־או / הר"ג'

במקרים הקשים האלה

על ממשלת ישראל להצהיר, כי היא נכונה לפתוח מיד בשיחות ישירות וגלויות עם כל גורם המעורב בסכסוך, כולל אש"ף

ברבות הימים למדתי על בשרי ועל רוחי את ברירת ה"או־או". ידעתי כי יש נסיבות בחיי אדם וגם בחיי אומה, התובעות הכרעה נחרצת וחד־משמעית, ואז עליך לבחור. בעצם בחירתך אתה דוחה את האפשרות האחרת. אתה בוחר ומשלם את מלוא המחיר. כמו באהבה, כמו במלחמה, כמו במעשה המוסרי המובהק, בתחומי ה"ייהרג ואל יעבור" האישי והלאומי. מעשה הבחירה מקיים את התרבות ומבדיל בין הגינות לנבלה, בין אמת לשקר, בין עריק ללוחם, בין אנוכיות לציווי החובה.

וישנה, להבדיל, ברירת "או־או" כוזבת, נעדרת תבונה, דמאגוגית, כפייתית ועריצה, הרואה כאוייב חייב נידוי או מיתה כל המסתייג פה ושם משום, ש"כל מי שלא אתנו במאה אחוז הוא נגדנו". החיים הפוליטיים לימדו אותי את מדוחי הרוח ותעתועיה, את ההימור על המוחלט, את הסתאבותם של הרעיונות הנהפכים לגרדומים ולמרתפי אינקוויזיציה, את גורל הכופרים והסוטים שצדקתם יוצאת לאור לאחר מותם בידי אחיהם הצדוקים תמיד. וגם ראיתי תחת השמש את הפילוגים והשנאות הקרתניות והצרות־הרבנים שלנו ויד איש באחיו כדי בזיון וקצף.

למדתי להיזהר, להציב סימני־שאלה כנדרש, לבדוק את הדרך הנוספת לגזרת ה"או־או" בעיצומה של שטיפת־המוח. לא חדלתי להיות אדם מאמין אך פיתחתי ברבות הימים תחושת זהירות מסויימת בפני ה"פתרונות הפשוטים והמוחלטים". למדתי לחיות במערכת הסתירות המתחייבת מהקיום הישראלי. אני משער שיש דרך־ביניים בין הרב כהנא למאיר וילנר. גם למדתי, ואני נער, כי בין ז'בוטינסקי למרטין בובר היה מקום כלשהו לבן־גוריון ולטבנקין, למשל. ראיתי מה עלה לשמאל בארצנו, שהזדהה עם הסטאליניזם. היו בקרבו אנשים נפלאים שבזו ל"רפורמיזם העלוב של הסוציאל־דמוקראטיה". לימים כבשו ראשם, שבורי לב, ולא ידעו כיצד למחוק מהפרוטוקול את האמור והכתוב. כעת, אני קורא בעתון, תובעים במוסקווה להוציא את החבר סטאלין מהמפלגה הקומוניסטית בשל "פשעיו איומים". אני זוכר את הזדהות הימין שלנו עם הפאשיזם האירופי, עם הטומאה ההיא.

אנשים צעירים מאוד, שלא שמעו עדיין שריקת כדור ליד האוזן ולא ראו גוויות רעים ואויבים, נוטים מטבע הדברים אל הסיסמה המוחלטת, אל "הטראנספר" הכהניסטי־גנדיסטי או אל הנסיגה עד הקו־הירוק, כפתרון יחיד למצוקת הסכסוך בארץ ובאיזור. המצולקים ובעלי הנסיון יגלו זהירות מסויימת, יבינו כי בלי כוח אין גבול, אך קיים גבול לכוח בבואו לפתור בעיות. הם ינסו את הפשרה מתוך תפיסה מפוכחת כי ישראל בגבולות בטוחים חזקה די הצורך להגן על עצמה, אך אין בכוחה להכתיב תנאים ולשלוט לאורך ימים בעם אחר.

מצבו של המערך אינו קל ערב הבחירות הקרובות. היהודים בדרך כלל חסרים תפיסה מציאותית ונוטים להפריז בכוחם או להפחית ממנו ונוטים לתהפוכות מצב הרוח. לא בכדי אמרו חז"ל, כי "אומה זו משולה לעפר ולכוכבים", עולה מעלה מעלה, יורדת מטה מטה. המסורת הפוליטית המיוצגת על־ידי המערך ומרכיביו השונים הוכיחה את עצמה בארץ, בלי לזלזל בתרומתם של אחרים ובלי להשכיח את קרבנם. אני חושש כי שקיעתו של הכוח הזה, חס וחלילה, תעמיד את ישראל בפני מלחמת הפכים בלתי נסבלת, תהפוך מדיניות להרפתקה.

אין אולי במצעו ובהופעתו מקסם הסיסמה הגואלת המאפיינת את הקצוות. אך אם מצוי באש"ף "זרם מרכזי ומתון" המיוצג על ידי יאסר ערפאת ופייסל חוסייני, אוהב שלום ורודף שלום, כמו שנאמר לנו, מדוע פסול בישראל ה"קו" הזה, המסמל את "דרך המלך" שבין "ברירות הקצוות"? המלך עבדאללה, שתקף אותנו ב־1948, ונכדו חוסיין, שהצטרף אל מבקשי נפשנו ב־1967, הם מנהיגים "מתונים" במזרח, אך יצחק רבין מחבל בשלום, כדבר הסיסמה הנצעקת ליד ביתו: "רבין התפטר, השלום שווה יותר". גם פייסל חוסייני, המדבר על פלשתין בגבולות תכנית החלוקה של נובמבר 1947, על יפו ועכו פלשתינאיות, נחשב למתון ואילו שלמה הלל, הדוגל ב"תכנית אלון", הוא "נץ" ודאי.

רצוי לברר את הדברים האלה בשקט, כי "בנפשנו הדבר". אישית אני חוזר ואומר, כי מעצרו של חוסייני, לאחר פגישתו עם אנשי "שלום עכשיו", היה בגדר טעות ויש לשחררו מהמעצר המנהלי כמנהיג מקומי מוכר ומייצג. אני משוכנע כי ממשלת ישראל חייבת להצהיר בימים אלה את הדברים הבאים: "ממשלת ישראל מכריזה בזאת, כי היא נכונה לפתוח מיד בשיחות ישירות וגלויות עם כל גורם ערבי המעורב בסכסוך, כולל אש"ף, כדי לשים קץ לאיבת הדמים".

ממשלת אחדות / שבח וייס

מה היא עשתה לנו

את השותפות של המערך בממשלת האחדות צריך לסווג כמהלך של אין ברירה. אסור להפכה לאירוע קבוע בהווי הפרלמנטרי שלנו

מפלגת העבודה לא רוותה נחת בממשלת האחדות הלאומית. רבים יבקרוה על שותפות זו, והביקורת תוטח משמאל ומבפנים. לא קל יהיה לעמוד בוויכוח זה, אך נצטרך לעמוד בו, כי הרי על־פי הכרעתנו החופשית הוקמה ממשלה זו. כאשר נודעו תוצאות הבחירות לכנסת ה־11 עמדו לפני המערך שלוש אפשרויות, מלבד האפשרות לכונן ממשלת אחדות לאומית.

האפשרות הראשונה: סירוב להשתתף בממשלה עם הליכוד. אילו עשה זאת המערך היה יצחק שמיר ממשיך לעמוד בראשות ממשלת־מעבר זמן בלתי מוגבל, שכן לא היה בכנסת הזאת רוב שהיה בכוחו לפזר את הכנסת ולהכריז על בחירות חדשות. בזמן שהיה עומד בראש ממשלת־מעבר היה יצחק שמיר מצליח לכונן ממשלה חדשה שהיתה נשענת על רוב פרלמנטרי: הליכוד (41 מנדטים), התחיה (5 מנדטים), המפד"ל (4 מנדטים), ש"ס (4 מנדטים), אגודת ישראל (2 מנדטים), תמ"י (מנדט אחד), אומץ (מנדט אחד), מורשה (2 מנדטים), היו מכוננים קואליציה של 60 ח"כים ונשענים על סיוע פסיבי של כ"ך.

האפשרות השניה: נסיון לכונן ממשלה בראשות המערך ובהשתתפות שתי מפלגות דתיות. נסיון כזה ספק אם היה מצליח, ואם היה מצליח היה מניב פרי באושים של קואליציה רעועה שהיתה עומדת כל הזמן על סף ריסוק פרלמנטרי.

האפשרות השלישית: נסיון מתמיד להשיג רוב לפיזור הכנסת. דומה שזו אפשרות ספקולטיבית ודמיונית. לפיכך, במונחים ריאליים, עמדו לפני מפלגת העבודה רק שתי האפשרויות הראשונות: להיות בממשלה או לא להיות.

אילו נפלה הכרעה שלא להשתתף בממשלה משותפת עם הליכוד, היו פני ישראל ב־1988 שונים לחלוטין, עגומים יותר. ספק אם היינו יוצאים מלבנון. ספק אם היינו עוצרים את האינפלציה. ספק אם הסדר השלום עם מצרים לא היה מתמוטט. ספק אם ההתיישבות לא היתה מתמוטטת כליל. ספק אם קופת חולים לא היתה מובלת למשבר ללא מוצא. ספק אם לא היינו מבודדים לחלוטין בזירה הבינלאומית. ספק אם היינו מצליחים למנוע חקיקה שהיתה מביאה לצמצום הדמוקרטיה בישראל. ספק אם היינו מסוגלים למנוע קלריקליזציה נוספת של מדינת ישראל. ספק אם היינו מצליחים למנוע התמוטטות מוחלטת של חברת העובדים. ספק אם היינו מצליחים שלא לשבש לחלוטין את יחסינו עם ארצות־הברית.

למרות כל אלה, לא רווינו נחת בממשלה הזאת. לא הצלחנו לפתוח עורץ להסדר שלום כולל. לא הצלחנו למנוע את ההתקוממות בשטחים. לא הצלחנו למנוע את תופעות ההתקרנפות המתלוות לאינתיפאדה.

את סיפור השותפות בממשלת האחדות צריך לסווג במסגרת ייחודית כמהלך של אין ברירה. אסור להפכו לאירוע קבוע בהווי הפוליטי והפרלמנטרי שלנו. זה לא היה אסון לאומי אך גם לא משאת נפש. השותפות הזאת גררה אותנו לא פעם למצבים הסותרים את מהותנו, ייחודנו והווייתנו. יש לעשות מאמץ עליון כדי שאחרי ה־1 בנובמבר 1988 לא נצטרך לשוב לשותפות שכזאת. עלינו לפקוד את כל בתי האב בישראל ולשכנעם בצדקת דרכנו. עלינו להזהיר מן התוצאות הצפויות לישראל אם הליכוד יכונן את הממשלה הבאה. המטרה אינה השתתפות בממשלה אלא הנהגתה.

הונגריה / "אקונומיסט", ל"דבר"

יותר תאצ'ר מאשר מארקס

אם תאושר תוכנית הרפורמה תהיה הונגריה המדינה הקומוניסטית הראשונה שיש בה אבטלה מתוכננת ומענקי אבטלה

כאשר החליף קארוי גרוס את יאנוש קאדאר כמנהיגה של הונגריה בחודש מאי, היה ברור כי מדינה זו היא [illegible] השינוי באימפריה של גורבאצ'וב [illegible] האידיאולוגי מסוסקה הותר. שני אנשי רפורמה רדיקאליים, רז'ו ניירש ואימרה פוז'גאי, נכנסו לפוליטביורו. כלכלה אכולת חובות ועם ידוע סבל רצו פעולה נועזת. מעולם לא היתה במזרח אירופה הזדמנות כזאת לדלג אל רמה חדשה של חופש כלכלי ופוליטי. הונגריה מתכוננת עכשיו לקפוץ.

מבלי שהבחינו בכך במערב (משום שבאותו זמן קיים גורבאצ'וב את ביקורו חסר הזוהר בפולין), התכנס הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית ההונגרית ב־13–14 ביולי כדי לדון ברעיונות, שעד כה רק מתנגדי משטר העזו להרהר בהם בפומבי. האסיפה – וגם העם ההונגרי, משום שהשידורים שודרו בחלקם בטלוויזיה – שמעה בפעם הראשונה תיאור אמיתי על מצבה הכלכלי של הונגריה: סיפור עצוב על ויסות־יתר, על תחרותיות שוקעת, על נטל תשלום חובות המכלה 65%–70% מן המטבע הקשה שמכניס היצוא. הפתרון המוצע, כפי שהציגו מיקלוש נמש, חבר הפוליטביורו, הוא להפוך את הכלכלה ואת החברה של הונגריה ל"פתוחות באמת".

ההצעות הכלכליות, אם כוונתן רצינית, קרובות יותר לתאצ'ר מאשר למארקס. הרעיון הוא ליצור "שוק מצרכים מוניטארי, אמיתי, של הון ועבודה". מוצרי יבוא יסייעו להמריץ את התחרות בבית. יניחו למנהלים לנהל ללא "הגבלות מיותרות". "מדיניות מוניטארית ופיסקאלית קשוחה" תעודד את היעילות. המדינה תסוג קצת אחורה והסקטור הפרטי יוכל לגדול עד 30% מן הכלכלה.

נמש הציע שתי אסטראטגיות אפשריות לשינוי הכלכלה. "תכנית ב'" כוללת משטר צנע פושר והתאמה ממושכת. "תכנית א'", שהנהגת המפלגה מעדיפה אותה על־פני "תכנית ב'", פירושה צנע חמור יותר והתאמה מהירה יותר. היא מתכוונת לצמיחה נמוכה (אולי אפילו שלילית) תחילה, לעליית מחירים גדולות ולאבטלה של עד 100,000 איש, משום שיקצצו סובסידיות של בתי־חרושת מפסידים. אם תאומץ תוכנית זו, הונגריה תהיה המדינה הראשונה בעולם הסובייטי שתתייצב ביושר מול בעיית האבטלה ותנהיג שיטה של סיוע אבטלה. אפילו לפי "תוכנית א'", ראשיתה של הכלכלה הצנומה יותר תורגש רק באמצע שנות ה־90.

המפסידים הגדולים יהיו גימלאים ופועלים לא־מקצועיים. נמש הודה בגלוי שהכלכלה החדשה עלולה לעורר סכסוכים חברתיים. "רוצים יותר מכפי שאנו יכולים לכלכל, בעזרת הכלים הפוליטיים והכלכליים הנוכחיים". מכאן התוכניות לרופף את החוקים הפוליטיים, כדי לתת יותר חופש לקבוצות אינטרסים שונות להביע את השקפותיהן.

מספר המינויים לעמדות מפלגתיות או ניהוליות גבוהות, הנקבע על־ידי האליטה המפלגתית בבודאפשט, יקוצץ מ־1,241 ל־345. חשוב יותר, עומדים לאשר חוק חדש, שיבטיח את זכות ההתכנסות וההתאגדות, ויתן הכשר חוקי להקמתן של קבוצות לא־מפלגתיות שאינן "נגד הסוציאליזם". קבוצות כגון איגוד מקצועי בלתי תלוי של עובדים מדעיים צצו באחרונה, אבל אין להן שום הגנה בחוק. לדברי יאנוש ברז', חבר בכיר בפוליטביורו, אותו איגוד בלתי־תלוי והארגונים לא יהיו בעתיד מוכרים על־פי החוק. הקמתן של מפלגות אלטרנטיביות תיאסר, אבל נראה שהמפלגה מוכנה להתקרב אל פלוראליזם של דעות עד כמה שמשטר חד־מפלגתי יכול להרשות זאת.

האם התוכניות יומוששו? הספקנות מוצדקת: הפער בין כוונה למעשה הוא נושא חוזר ונשנה בנסיונות הרפורמה בהונגריה. אף שהוועד המרכזי תמך ב"תוכנית א'" נגד "תוכנית ב'", הוא לא קבע תאריך לביצועה, ואמר שיש להמשיך לעבוד על שתי התוכניות.

אף־על־פי־כן, יש עכשיו רדיקאליזם בולט בקרב ההנהגה בהונגריה, המרמז שהקו הרפורמיסטי של ניירש־פוז'גאי הוא השליט ברגע זה. זה יסייע לגרוס, שביקר בארה"ב ובקנדה בימים אלה, לשכנע את המערב להלוות לו יותר כסף. גורבאצ'וב נראה די מרוצה (עד כה) מן המהפכה ההונגרית השקטה. אבל האם היה מארקס, לו היה בחיים, מכיר בה כבסוציאליזם?

טלקינזיס. הפטיש שבתמונה לא הועף מכוח הרצון של המועמד לנשיאות דוקאקיס. הוא פשוט עף בגלל התלהבותו של מושל מדינת קולורדו שאירח את המועמד. (צילום רדיו אי־פי)

פטור לתלמידי ישיבות / שלמה ג'ינוסר

האומנם "תורתם אומנותם"

ההסדר שאיפשר לתלמידי הישיבות לדחות את גיוסם לצבא חרג מגדר הסבירות. רק 3 אחוזים מ־20 אלף דחויי־השירות הצטרפו לצה"ל

לאחר מינויו של משה דיין לשר בטחון ב־1967, נבחן מחדש נושא הפטור לתלמידי ישיבות. דיין ביקש להשיג את תמיכת הממשלה במדיניותו בנושא ויזם דיון בממשלה. בעקבות הדיון מינתה הממשלה ועדת שרים מיוחדת של חמישה חברים לבחינה מחודשת של הפטור, וזו החליטה ב־1968 "לקבל הצעת המטה הכללי של צה"ל לעניין שירות תלמידי הישיבות בצה"ל, מבלי להחיל בשעה זו שינויים מרחיקי לכת". בעקבות החלטה זאת הורה משרד הבטחון לרמטכ"ל, להקפיד על ביצוע מדויק של ההוראות שניתנו בנושא זה ב־1948. דיין גם הורה, כי כל צירוף של ישיבה תיכונית להסדר דחיית הגיוס יהיה טעון אישורו של שר הבטחון. באותה שנה אמר דיין ("הארץ" 7.2.68): "לא הייתי מציע למדינת ישראל להסתבך עם חוגים המאמינים אמונה שלמה בלימוד התורה ולגייס אותם בעל כורחם לצה"ל. בשום פנים אינני יכול להתעלם מהעובדה שלימוד תורה נהפך ללימוד חייהם, ולא הייתי מציע שבגלל גיוס קומץ קטן של בני ישיבות נפגע אמונה זאת".

עד 1968 נשמר ממוצע שנתי של 400 משוחררים משירות צבאי בקרב בני הישיבות, אבל לאחר מכן עלה מספר המשוחררים בקרב בני הישיבות והגיע ב־1970 ל־600. עליה זו במספר המשוחררים הביאה את שר הבטחון דאז שמעון פרס לבחון את הנושא מחדש. כתוצאה מבדיקה זאת, שנעשתה ב־1975, בוטלה ההגבלה על מספר הישיבות שהיו זכאיות להיכלל בהסדר ונקבעה מכסה שנתית מקסימלית של 800 תלמידי ישיבות שיהיו זכאים לשחרור משירות צבאי בנימוק של "תורתם אומנותם". ההחלטה השניה גרמה להגדלת הלחץ שהפעילו פטרוני הישיבות במטרה לבטל את המכסה השנתית של מספר המשוחררים על־פי ההגדרה "תורתם אומנותם".

לאחר ה"מהפך" ב־1977 נקבע בהסכם הקואליציוני (סעיף 25), כי "יאופשר לתלמידי ישיבות תיכוניות ומקצועיות וכן לבעלי תשובה להתקבל לישיבות". שר הבטחון דאז עזר וייצמן הבהיר במכתב שכתב ל"אגודת ישראל" ואשר התייחס לסעיף זה שביטל את ההגבלה על המכסה השנתית המקסימלית, כי בעלי תשובה יוכלו להתקבל לישיבות בכל גיל ויקבלו דיחוי לשירות בצה"ל כמו כל בני הישיבות. וייצמן הוסיף: "תהיה התחשבות מרבית באישור מורים עבור החינוך העצמאי (של אגו"י. ש.ג.) בישובי הספר".

אריאל שרון, שבא במקומו של עזר וייצמן, שיגר גם הוא מכתב ל"אגודת ישראל" ב־1981, בעקבות חידוש ההסכם הקואליציוני, והבטיח ליברליות־יתר בפטור לקטגוריות נוספות של תלמידי ישיבות ובעלי־תשובה. התחשבות מרבית בתלמידי ישיבות הודגשה גם על־ידי שר הבטחון הנוכחי יצחק רבין: באפריל 1981, בעקבות עתירה שהוגשה לבג"ץ ותבעה לחייב את שר הבטחון לגייס את תלמידי הישיבות, הגיש עוזר השר תצהיר לבית־המשפט העליון ובו קבע, כי אורח החיים של תלמידי הישיבות הוא "דתי קיצוני ביותר" וכי ההליכה לצבא גורמת להם בעיות חמורות בהסתגלות לחברה ולתרבות שונות להם ומקשה עליהם לשמור על מצוות הדת. בין שיקוליו של רבין בהנחיות משרד הבטחון בנושא זה מוזכרת גם "הכרה ברגישות הציבורית העמוקה של נושא הנתון במחלוקת אידיאולוגית בקרב הציבור בישראל והצורך באיזון ממלכתי עדין של מחלוקת כזו".

אכן, רוב חברי ועדת המשנה של ועדת חוץ ובטחון הכירו כי מאז הוסרו ההגבלות בשנת 1975, ומאז נפרצו כל הסכרים בשנת 1977, הפך אי־השירות הצבאי של תלמידי הישיבות לסלע־מחלוקת ולמקור למתחים בחברה הישראלית.

כתום שנה וחצי של דיונים ושמיעת עדויות, הגיעה הוועדה למסקנה, ש"הסיבות שעל־פיהן נקבע ההסדר עם קום המדינה אינן קיימות עוד". ההסדר חרג מכוונתו המקורית ומגדר הסבירות, הן בגלל המספר הגדול והולך של המנצלים את הפטור (כ־20 אלף) והן נוכח בעיות הבטחון שהמדינה עומדת בפניהן. הוועדה קבעה, כי מבדיקת נתוני הגיוס מתברר, שהטענה כי משוחררי הישיבות מגיעים בסופו של דבר לצה"ל והמדובר בדחיית שירות בלבד "אינה נכונה ואינה תואמת את המציאות". מהנתונים עולה שמספר דחויי־השירות המצטרפים, בממוצע שנתי, לשירות בצה"ל על כל מסגרותיו (שירות רגיל, מקוצר, מילואים, הוראה הג"א) אינו עולה על שלושה אחוזים מכלל תלמידי הישיבות דחויי־השירות. רק אחוז אחד מדחויי־השירות שמתגייסים לצה"ל מצטרפים לשירות רגיל ומקוצר (12 עד 18 חודשים).

לפיכך המליצה הוועדה לשלב לימוד תורה בשירות צבאי דוגמת "ישיבות ההסדר" וקראה לבחון יצירת מסגרת של [illegible] מיוחדת לתלמידי ישיבות. לפי הצעה זאת, תלמיד ישיבה שהגיע לגיל גיוס, יוכל להמשיך בלימודיו בישיבה ללא הפסקה במשך שש שנים. בתום תקופה זו יצטרך לעמוד בבחינות (או בקריטריונים אחרים שיקבעו ראשי הישיבות). תלמידים מצטיינים ייכללו במכסה קבועה של 200 תלמידים שיקבלו בכל שנה פטור מוחלט משירות צבאי. האחרים יחויילו ויעברו תקופת אימונים ושירות סדיר מקוצר של שנה. לאחר מכן יוצבו במערך המילואים. הוועדה קבעה, כי אין שום הצדקה והגיון לשחרר תלמידי בתי־ספר תיכוניים וישיבות תיכוניות ומקצועיות שהחליטו להצטרף לישיבות גבוהות. כן קבעה הוועדה, כי שחרורם מצה"ל של מורים ברשת "החינוך העצמאי" בישובי ספר הוא "אפליה חמורה בין מורה למורה". דינם של מורי החינוך העצמאי כדינם של כלל מורי ישראל ואין לפטור אותם מחובת שירות הבטחון.

ב־18 ביולי אישרה ועדת המשנה ברוב של ארבעה נגד אחד את טיוטת המסקנות וההמלצות. לקראת סוף המושב האחרון של הכנסת ה־11 אושרו ההמלצות על־ידי מליאת ועדת חוץ ובטחון.

החלטה זאת עונה על קריאתו של השופט ברק בפסק דינו בעתירה שהוגשה לבג"ץ נגד שר הבטחון ב־12.6.88. השופט ברק אומר בפסק דינו: "רצוי היה, מכוח עקרונות משטר דמוקראטי אמיתי, שהכנסת תנקוט עמדה מפורשת בשאלה הנדונה ולא תסתפק בהסמכה כללית וגורפת של שר הבטחון ליתן דחיית שירות 'מטעמים אחרים'". ואולם חברי ועדת המשנה הולכים צעד אחד קדימה, ומצביעים גם על שינוי שיביא להסדר הבעיה הסבוכה הזאת. חברי הוועדה סבורים שיש ליטול משרי הבטחון את הסמכות להעניק פטור לבני ישיבות ולהפקיד סמכות זאת בידי ועדה בלתי־תלויה, שתהיה מורכבת ברובה משופטי בית־המשפט העליון ואשר תשחרר את שרי הבטחון מלחצים פוליטיים ומתכתיבים של הסכמים קואליציוניים. אם אכן כך יהיה, ייווצר סיכוי חדש להוציא שיקולים זרים מהנושא העדין הזה.

(רשימה שניה ואחרונה)

אחרי 1977 נפרצו כל הסכרים. 20,000 תלמידי ישיבות ניצלו את המצב ולא התגייסו לצבא.

صورة من الاصل

مكذا من الاصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

הנושא בטיפול...

מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי (בתמונה), פנתה אתמול למנכ"ל הביטוח הלאומי, מרדכי ציפורי, ולשר העבודה והרווחה, ח"כ משה קצב, לפתור בעיית מימון בדיקת מי שפיר לנשים הרות מגיל 35 ואילך (כיום מממן משרד הבריאות את הבדיקה רק לנשים מעל גיל 37). „בעוד נמשכות הבדיקות על מי מוטלת האחריות בנשיאת הי תשלום הכרוך בהורדת גיל הנשים הזכאיות לבדיקה חיובית זו, ממשיכים להיוולד תינוקות בעלי מום והטרגדיות פוקדות בתים רבים בישראל", כותבת מזכ"ל נעמ"ת למנכ"ל הביטוח הלאומי. היא מוסיפה כי „גם אם מתעלמים מהסבל האנושי הנורא ומתייחסים לנושא בציניות, מתוך אמות מידה כספיות בלבד, כדאי למדינת ישראל להשקיע בבדיקות מתנעות, ולא בטיפול בתינוקות בעלי מום". הפניה הראשונה של לובלסקי אל ציפורי נעשתה לפני כשנה והוא ענה לה כי העניין בבדיקה.

רבבה ראשונה

הנהלת קרן הביטוח והפנסיה ההסתדרותית „נתיב", בראשותו של ראובן אבל (בתמונה) היא הראשונה שנענתה לפניית המוסדות המרכזיים של ההסתדרות בדבר השתלבות במיבצע שיזמה הקרן־הקיימת־לישראל – כתגובה לשריפת היערות בידי גורמים עוינים – שנקרא: „עץ תחת עץ". בשלב ראשון החליטה הנהלת „נתיב" על נטיעת רבבה של עצים ביערות ברחבי הארץ והבטיחה שכל גימלאי בקרן יקבל מהקרן־הקיימת תעודה מתאימה לתרומתו למיבצע הלאומי והחינוכי הזה. ראובן אבל מתכונן להרחיב את המיבצע ולהתרים גם את כל חברי הקרן הפעילים, שמיספרם נאמד בכמה עשרות אלפים נוספים – דבר שיאפשר לקרן־הקיימת נטיעת „יער נתיב".

פ. שמואל

במסגרת זמרית שנת ה־40 משתתפים 31 מנצחי מקהלות בסדנאות מיוחדות להעשרת הרפרטואר היהודי והמוסיקה העממית הישראלית. בתמונה: שר החינוך והתרבות יצחק נבון ומנצחי המקהלות יהושע גקובסון מארה"ב (במרכז) ודג'אן סביץ מיוגוסלביה (מימין) שרים ומנצחים בצוותא. צילום: ורה עציון

מחווה של כבוד

עורך הדין יואב צח פנה אתמול לחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בע"מ בבקשה, לטבוע מטבע או מדליה עם דיוקן של ראש העדה הדרוזית בישראל שייח אמין טריף (בתמונה) בצדו האחד, ובצד השני קבר יתרו, הקדוש לבני העדה. במכתבו כותב עורך דין צח כי פנה לפני מספר חודשים לבנק ישראל בבקשה שיוציאו שטר עם דמות מנהיג העדה, אולם מאחר והטיפול בבקשה מסורבל ואורך זמן רב הוא פונה כעת לחברה למטבעות ולמדליות. הכותב מציין כי העדה הדרוזית תרמה ותורמת רבות למדינת ישראל במשך עשרות בשנים ולכן כמחווה של כבוד הערכה נראה לו כי במלאת 60 שנה להנהגת העדה הדרוזית ע"י שייח אמין טריף ו־40 שנה למדינת ישראל יהיה באקט זה משום הבעת תודה לברית אחים בין יהודים ודרוזים.

יוסי ליבוביץ'

פג תוקפו

יאסר ערפאת לא מוכר דווקא כטיפוס פארנואידי אך לאחרונה הוא מביע מדי פעם חשש שעל רקע האינתיפאדה גיבשו שירותי המודיעין הישראליים תכניות קונקרטיות כדי לחסלו. בראיון עתונאי סיפר ערפאת כי התכנית לחיסולו מכונה, על פי ידיעתו, „בסט היט" (הפגיעה הטובה ביותר) והיא גובשה על ידי המוסד הישראלי. ערפאת סיפר בראיון כי הוא מקפיד מאוד להשגיח על בטחונו האישי ולשמור את נתיבי טיסותיו בסוד עד לרגע האחרון. (אגב, ערפאת משגיח גם על בריאותו. הוא נמנע בדרך כלל מלאכול בשר, מרבה באכילת ירקות ושותה מים מהולים בדבש במקום קפה או תה). ראש אש"ף סיפר כי הוא משתמש במסעותיו בחו"ל בדרכון אלג'ירי שמזמן פג תוקפו אולם אף פעם לא קרה לו שמנעו ממנו כניסה למדינה כלשהי. הוא גאה בכך שדרכונו האמיתי הוא הכפיה שלו, שהפכה מעין סמל למאבק הפלשתינים לעצמאות.

דן אבידן

ההרשמה נפתחה

הרשמת מועמדים לפרס העבודה של ההסתדרות ע"ש נמיר, נפתחה בימים אלה והיא תסתיים ביום 1.10.88 – על כך הודיע עו"ד עוזי בלוך יו"ר ועדת פרס העבודה. עו"ד בלוך מסר שהשנה יורחב מעגל מקבלי הפרס ויקיף מקצועות חדשים מהתעשייה המתוחכמת בצד מקצועות „מסורתיים" ביצור, בבנין, בחקלאות ובשרותים מכל הסקטורים במשק. פרס העבודה של ההסתדרות ע"ש נמיר, המוענק זו השנה ה־12, הפך להיות פרס היוקרה לעובד המצטיין ומדי שנה נבחרים כ־18 כלות ותתני הפרס מבין מאות מועמדים. השנה יוענק הפרס ביום א' י"א באדר ב' תשמ"ט 19.3.89.

הגדול מכולם

במדור של דובר „אל־על" נחמן קליימן נתלה בימים אלה תצלומו המגודל של קטע, שפורסם ב„וול סטריט ג'ורנל" בניו־יורק. „הבנק האמריקאי ליצוא־יבוא", נאמר בידיעה, „העניק באחרונה לחברת־התעופה הישראלית 'אל־על' 50 דולר (!). זה המילווה הגדול ביותר שניתן אי־פעם לחברה ישראלית. יש בכך הפגנת־אמון נוספת ב'אל־על', שביססה באחרונה את מעמדה כאחת מחברות־התעופה הנוחות והאמינות ביותר בעולם, נוסף על היותה הבטוחה שבהן". אולי מיותר להוסיף, כי המדובר במילווה של 50 מיליון דולר, שניתן לקניית שני מטוסי „בואינג 757" בסוף השנה שעברה.

אריה ארד

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

במסיבה מאוד עליזה חגגו את תחילת צילומי סרט הקופרודוקציה ישראלית־אמריקנית „אהבה אסורה". את סיפור אהבתם הבלתי אפשרית של צעירה ערביה לבחור ישראלי, בישראל של שנות ה־50 על רקע מלחמת השחרור מגלמים השחקנים ססיליה פק (בתו של גרגורי פק) והשחקן האמריקאי אדריאן פסדר, לצידם משתתפים בסרט השחקנים הישראליים, ארנון צדוק, עמוס לביא, מכרם חורי וחנה אזולאי, מפיק הסרט בארץ – דורון ערן. הבמאי – ג'ק פישר. בתמונה: ארנון צדוק (מימין), ססיליה פק ואדריאן פסדר. צילום: אליזבט אלנר

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

פרסטרויקה נוסח קיסר

תוכניתו הברוכה של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לרפורמה ולשינוי מיבנה חברת העובדים, שעיקריה להגביר את ביזור הריכוזיות (אגב, דבר שהוצע בזמנו על־ידי פנחס לבון ז"ל, להעתיק את האחריות לניהול המפעלים להנהלותיהם, הגבלת כהונת חברי מועצות מנהלים לשתי קדנציות של שלוש שנים כל אחת, וכן מערכת בקרה מסודרת אפקטיבית ובעיקר – בעלת שיניים המחייבת מעקב צמוד וזרימה של מידע ודיווחים כלכליים שוטפים, שאושרה על־ידי הוועדה המרכזת הראויה, לדעתי, להוקרה והמחייבת יישום מלא ומהיר, ייתכן ולו היתה מופעלת כמה שנים קודם היתה, ללא ספק, מונעת הסתבכויות בספיות מיותרות, שביתות והשבתות כואבות, פיטורים המוניים, שחייבו דמי פיצויים מכובדים, ומעל לכל פגיעה חמורה במוניטין ובשמה הטוב של ההסתדרות – יצירת המופת של הפועל והחברה הישראלית שבלעדיה ספק אם היתה קמה מדינת ישראל.

הנני סבור, שבלי קשר לרפורמה בחברת העובדים מן התנועה לבצע פרסטרויקה בכיתי התנועתי על כל זרמיה, תוך בדיקה מחודשת של תוקפם ומשמעותם של ערכי היסוד של הקיבוץ, וחיפוש דרכים חדשות למימוש השתופות.

דב רוזנטל
רמת הדר

קול ממעמקי העם

היש נציג פועלים יותר מובהק ויותר מוסמך מהח' ישראל קיסר? מה הבורך שמטילים בו כל חורצי הלשון ועושי מלאכתם למען לקבל פרס? מה הפטפוטים על „העלמת ההסתדרות במערכת הבחירות" וכיוצא? היש לנו כוח בונה העולה (גם היום) על ההסתדרות?

אנא, חדלו מכל התועבות הללו וכאיש אחד העמידו עצמכם להצלת העם והמדינה.

מיכאל בהט
כפר בלום

הפרדת הרשויות

לעניות דעתי לא בצדק נזף בית־המשפט העליון במליאת הכנסת על החלטתה להחליף יו"ר ועדה אשר התחמק מביצוע תפקידו ורצה שלא בתום־לב לשים לאל את רצון מרבית חברי הכנסת.

התנהגות מעין זו של יו"ר ועדת הכנסת אינה מצביעה על „בקיון כפיים" הדרוש למי שבא לבקש צדק מבית־המשפט במסגרת עתירה לבג"ץ.

גם אם צודק בית־המשפט העליון בקובעו, כי הכנסת היתה צריכה לתקן את התקנון לפיו לא־יוכל־יו"ר ועדה כלשהי לבטל את מעמדו בבג"ץ לסכל רצון הכנסת או רוב חברי הוועדה – לא היה מקום לביקורת כה בוטה כי חייבת הרשות השופטת לשמור על כבודה של הרשות המחוקקת, ולמעשה החלטת הכנסת שהיא הגוף הריבוני של המדינה שאינה סותרת חוק קיים (ולא תקנון פנימי של הכנסת שאינו בגדר החוק) היא החלטה כשרה מה עוד שהחלפת יו"ר ועדה מוועדות הכנסת או חברי ועדה היא מסמכותה של מליאת הכנסת.

לא פלא, שפרופ' קלינגהופר הביע מיד את דעתו שלא היה מקום לביקורת כה בוטה, בפרט שבית־המשפט העליון שואב את סמכויותיו מחוק הכנסת.

הכנסת נועדה לחוקק חוקים – זה תפקידה ולצורך כך היה עליה להחליף את יו"ר ועדת הכנסת שניסה לחבל בפעולת החקיקה ולמנוע אותה שלא בתום־לב, ומוטב היה אלמלא נזף בית־המשפט העליון בכנסת על פעולה חוקית זו.

עו"ד עמירם הרלף
חיפה

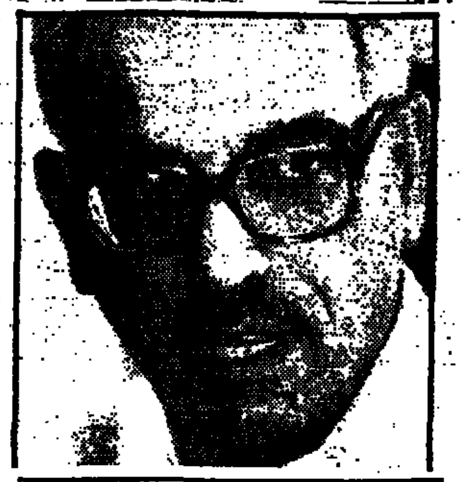

ליצור תודעת גימלאים

בהתייחס למאמר של ד"ר עדה אהרוני „אורח בכיר" („דבר" 31.7.88) הייתי מציע לה לרדת מהנושא הזה. הבעיה של הגימלאים בארץ היא לא השם. אפילו אם יקראו לנו „יקירי מדינת ישראל" זה לא יפתור את בעיות הגימלאים מבחינה כלכלית וחברתית. אין מה להתבייש בשם הנוכחי גימלאים. ההיפך הוא הנכון. אם יתנו לנו שם של כבוד מבלי להתייחס למצבנו העגום האמיתי זה יהיה לעג לרש.

מצב הגימלאים בארץ הוא רחוק מלהיות כמו בכל העולם וזה אמור לגבי הנחות, פטורים ממס־הכנסה, והעיקר – הגימלה שאינה מאפשרת להתקיים בכבוד והגימלה הזעומה אשר מקבלות האלמנות. כשם שחוקקו חוק שכר מינימום לפועלים בתעשיה חייבים לחוקק חוק גימלה לפי השכר הממוצע במשק. להגדיל מקומות בבתי־אבות ובמוסדות סיעודיים ועוד.

בקיצור: יש ליצור אקלים של תודעת הגימלאים מצד כל המוסדות וכראש וראשונה המוסדות הממשלתיים.

מרדכי זילברשטיין
דובר התאחדות הגימלאים
במחוז חיפה

תינתן האפשרות לבחור

טענותיו של יוסף שקד על הסכמתו של הציבור החילוני לקיים מנהגים דתיים, גובלת לפחות בהוצפה. „נישואין כדת משה וישראל" כפויים על אזרחי ישראל מכוח החוק. גם קבורה דתית היא למעשה כפויה כיוון שאין סידורים חלופיים, למעט חברי קיבוצים, ובני משפחות נפטרים חילוניים נכנעים למציאות שאין בכוחם לשנותה.

אם בטוח שקד ברבר רצון החילוניים להינשא בנישואים דתיים, יואיל־נא לתמוך בהנהגת חופש בחירה בין נישואים דתיים לאזרחיים. אם אכן תנהג הבחירה, אפשר יהיה לדעת לאחר מכן, מה רוצה רוב הציבור. וגם אז, יהיה זכאי המיעוט, בין דתי ובין חופשי, לנהוג לפי מצפונו.

יהושע פורת
ירושלים

מפ"ם בבדידות פוליטית

מפ"ם נמצאת היום בבדידות פוליטית. מטעמים שלא כולם ברורים היא ניתקה עצמה מהמערך בכנסת ושעה תבריה הערישו „לצאת לעצמאות". בעודה במסגרת המערך החליטה מפ"ם להעדיף את השתייכותה למערך, ובעת ובעונה אחת לפעול כאילו היא סיעה עצמאית. עתה, לקראת הבחירות לכנסת, מוצאת עצמה מפ"ם מבודדת ופרט לגיחות משותפות עם סיעות אחרות לעבר מעשים אופוזיציוניים, אין רישומה ניכר ביותר, אפילו היא עושה כל מאמץ כדי להוכיח את קיומה העצמאי.

אין ספק, שבמהלך המאבק על קולו של הבוחר ניצבות המפלגות, שאינן ירידותיה של מפ"ם, בפני דילמה: חלק מהמפלגות השמאליות מבקשות את קולו של הבוחר, הנוטה לעבר מתנה השלום. אין זה מן הדברים הקלים להשיג מטרה זאת מבלי לפגוע בכוחה האלקטורלי של מפ"ם. זו האחרונה, לעומת זאת, אף היא תימצא באותה דילמה. באין ברירה לא ייוותר לבוחר אלא להכריע למי הוא מעדיף לתת קולו. מצב זה טומן בקירבו סכנה למפ"ם, שכן הרוב הגדול של הבוחרים יעדיף את מפלגת העבודה ולא מפלגה קיקיונית שהשפעתה בכנסת ה־12 תהא ללא ספק, מיזערית ביותר.

מפ"ם, לרוע מזלה, העדיפה את הסקטנסיזות הפרובינציאלית על פני האחרות. באופק לא מצפים לה הישגים אלקטורליים מזהירים. אין לה אלא להאשים את מנהיגיה „התרשים", שהעדיפו להוכיח למפלגת העבודה שמפ"ם חיה וקיימת, אפילו היא קטנה ובלתי־מרשימה...

מרדכי אורתיקר
תל־אביב

מימון ממקורות עצמיים

מפעל יכול להיות גדול, בינוני וקטן. הוא יכול להיות חיוני ומיותר. הוא יכול להתנהל מתוך מגמות חיוביות וגם שליליות. הוא יכול להיות יעיל יותר ופחות. אולם כל זמן שאינו שוקע בחובות לגורמים פיננסיים חיצוניים ומשתמש רק בהון עצמי להשקעותיו – אינו נמצא בסכנת פשיטת רגל וכונס נכסים ופירוק. לכן, המימון ממקורות עצמיים הוא הדבר החשוב ביותר למפעל בריא. ואם אין המקורות הללו – לא משקיעים אפילו פרוטה אחת בשום דבר.

זה שמבקשים מעניינים לתת כסף – זה ברור. כי הם מרוויחים מהריבית. הון תועפות ומתעשרים. אולם אסור להיכנס למלכודת שלהם גם כאשר הם מפתים בתנאים נוחים מאוד, והכסף נראה זול ונוזל, וקל להחזרה. זאת תמיד טעות אופטית. כי הצרכים והתנאים יכולים להשתנות בן לילה בעקב מדיניות ממשלתית או שינויים כלכליים אחרים בישראל ובחו"ל. הייתי מציע לראות את העיקר – במקום לעסוק בנושאים פרסונליים חביבים ומגוחים.

עמי ליבנה
עין־הוד – מאחד

לפני 60 שנה

דבר

חיפוש אמונדסן נמשך

ממוסקבה נמסר כי האניה השוברת קרח "קראסין" עומדת להגיע לשפיצברגן, בדרכה חזרה מהצפון. מאוסלו מודיעים, כי חיפושי אחריהו של אמונדסן יימשכו עד סוף אוגוסט, באזור מזרח לשפיצברגן.

מחלוקת בסוריה

ויכוח בין ציר הנציבות הצרפתית ובין הלאומים הסורים, נסב אם לקבוע את הקשר בין צרפת לסוריה בתוך חוקת הארץ. הצרפתים דורשים זאת, והלאומים רואים בסעיף זה פגיעה בעצמאותה של סוריה. מציעים כי הקשרים עם צרפת יקבעו בחוזה מיוחד מחוץ לחוקה.

דיונים על דמות הצבא הישראלי

דיונים על דמות הצבא הישראלי מתנהלים

לפני 40 שנה

בחוגים המוסמכים. הכוונה המקובלת היא שזה צריך להיות צבא עממי בעל כושר קרב מעולה ובעל אופי עממי מובהק. כן תהיה השתדלות להמנע מגיבושים זרים של צבאות אחרים שאינם הולמים. כן התנהגה הלוקה אחידה של האפסניה הצבאית. כידוע קיימת מחלקת אפסנאות של הפלמ"ח. עם הסידור החדש יעברו ההדרגה תפקידים אלו למחלקה הכללית.

בריטניה וארה"ב החליטו למנוע התחדשות המלחמה באי"י

המשקיפים רואים שתי אפשרויות: א. שהערבים יקבלו את ההצעה להשתתף במשא ומתן על השלום – הסכמה שמירושה למעשה הכרה בישראל. ב. התחדשות הקרבות בצורה חריפה יותר.

מי מת, מי לא

(המשך מעמוד 7)

גם עם משלחת ירדנית בנפרד וגם עם משלחת פלשתינאית בנפרד וגם עם שתי המשלחות יחד. זו התשובה של שמעון פרס לנאום המלך חוסיין. זו התגובה של המערך על השינוי שחל בעמדה הירדנית. המערך מוכן לשאת־ולתת עם כל מי שמוכן לנהל משא־ומתן אמיתי על שלום אמת עם ישראל. עם ירדן יהיה המערך מוכן – כאשר ירכיב את הממשלה הבאה לאחר הבחירות – לנהל משא־ומתן על הגבולות ועל כל הבעיות הקשורות ביחסי ישראל־ירדן, ביבשה, בים ובאוויר, וכן גם על פתרון הבעיה הפלשתינאית, על כל היבטיה.

עם הפלשתינאים יהיה המערך מוכן לנהל משא־ומתן על פתרון הבעיה הפלשתינאית על כל היבטיה. עם שתי המשלחות יחד יהיה המערך מוכן לנהל משא־ומתן על שני מכלולי הנושאים הללו גם יחד. במשא־ומתן כזה תהיה ישראל מוכנה לוותר על שטחים למען שלום, שלום שיהיה מבוסס על העיקרים הבאים: הירדן ישמש כגבול בטחון, השטחים שיפונו יפורזו וייכונו בהם תחנות התרעה, ירושלים תישאר מאוחדת. זאת יוכל שמעון פרס לעשות אחרי הבחירות, אם יקבל מאנדט לכך מן הבוחר. ואז תהיה אופציה ישראלית שתאפשר גם אופציה ירדנית ואופציה פלשתינאית – בנפרד ובמשותף. לא קודם לכן. הכל תלוי בקיומה של אופציה ישראלית שנתנקה בעודה באיבה, בצאתה מרחם המערך בממשלה הדו־רחמית הקיימת.

וזהי תורת השלום והכטחון על רגל אחת וכל היתר אינו אלא פירוש ויישום לה. הליכוד הצליח להכשיל אותה ועכשיו הכל תלוי בבוחר הישראלי. התנאים בעולם ובאיזור מתאימים עכשיו יותר מאי־פעם בעבר לסיום סכסוכים ומלחמות. מתוך חמישה מוקדים של הרס ושפיכות דמים נמצאים ארבעה בשלב של סיום: אפגניסטאן, אנגולה, קמפוצ'יה, ניקרגואה ואיראן־עיראק. נותר רק מוקד אחד – הסכסוך הישראלי־ערבי, שבו מאיימת להתלקח הנוראה שבמלחמות.

בארבעת המוקדים האחרים מתקרבים הסכסוכים לסיומם בעיקר בגלל השינוי שחל בעמדת ברה"מ, שעייפה נפשה להורגים. גם הצנחנים הסובייטים, „הברטים הכחולים", גיבורי המלחמה באפגניסטאן משליכים את המדליות שלהם ומחרפים את מפקדיהם בחוצות מוסקווה, ממש כפי שעשו אחיהם האמריקאים, בוגרי מלחמת וייטנאם. האם רק המזרח־התיכון ורק הסכסוך הישראלי־ערבי יהיו נידונים לקללת ההרס והחורבן שנושאות המלחמות בכנפיהם? ישראל חייבת תשובה על השאלה הזאת קודם־כל לעצמה. למען עצמה עליה לבחור באופציה הישראלית לשלום ובטחון. כשהאופציה הזאת תצא לאוויר העולם, אפשר יהיה להביא לאוויר העולם גם את האופציה הירדנית והפלשתינאית, בנפרד ובמשותף. לפחות לנסות ולעשות זאת בידיים נקיות.

מעריב־עכשיו
קרא במעריב יום ו':

יהושע רוזין

לאה שקיאל

מקס פישר

מעריב – סופשבוע:
יהושע רוזין בן 70. כל אגודת מר כדורסל – אבי בורנגשטיין ● האם החטוף יוסי פינק חי או מת? – יצחק בן־חורין ● לאה שקיאל, אשה שחיה עם תרס – מיכל קפרא ● שושנה דמארי וירדנה ארזי, אמנויות לבעץ האמנים – אריה הראל, יעקב הכהן

מעריב שבת:
המצרים: חוסין, ערפאת, והכל בפוליטיקה – שמי גבאי ● יגאל הורוביץ על הבית, על הנכסים ועל חיסול כפרים בשטחים – אברהם תירוש ● הצוללת של המערך עלתה על פני המים – מנחם רהט ● היהודים של ג'ורג' בוש – מפרה ישראלית שליחות בעריב לועידת הרפובליקנים בניו־אורלינס ● הזום עולה, גם הים. האם יוצפו העמים – אברהם טל

מעריב כנגלה:
לעבוד חמישה ימים – צוות „מעריב"

מעריב קריה:
תראה, איך אתה נראה? – עמית הכהן

מעריב פנאי:
הגדולה מכולן. התזמורת הפילהרמונית של וינה מגיעה להופעות בארץ. מה אומרים עליה ובין מהמה דוד שלון – עשי וינגמיין

מעריב ספרות:
סופרים מצרים ועמיתים ישראלים – שמי גבאי ● ראיון עם הסופר האנגלי־יהודי קלייב סינקלר – רות שפירא

● דליה רביקוביץ – טלוויזיה ● אבי רז – אומרים השבוע ● מאיר עוזיאל – סיפורים

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

משרד הבטחון
חטיבת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על **מכירת מכרז**. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.

תנאי התשלום: 60% בהמחאה בנקאית 40% הנותרים בערבות בנקאית שזמן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז, מכירת טפסי המכרז תחל ביום שני 15.8.88 בחטיבת המכירות, רח' הארבעה א. מבולר 12/א' הקריה תל אביב, שעות הקבלה בימים א'–ה' בשעות 08.30–12.30, בימים א' ו ג' גם בשעות 13.00–14.00.

מכרז מספר: 166/88/08
גרוטאות מתכת מעורבות, מסולת ציוד וחלקי חשמל, מסוה לקירור מקרן + מקרן מנועים חשמליים + משאבות מים + לוח לגרטוטר, ציוד והוזם משרדי, גרוטאות תעריבות והוללות ציוד רפואי, מכשירים קטנים לנוד ניתוח, כלי אוכל, מרכובות מלטה, מולטות עץ.

ימי סיור: 21, 22, 23, 24, 25 באוגוסט 1988, כמפורט בטופס המכרז.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־29.08.88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 167/88/08
חלפי מלגזות, חלפי צבאים, חלפי טנק צנטוריון, חלפי רכב, צמיגי־מטוסים, חלפי גנרטורים, חלפי זיל, חלפי זחלים, ציוד חשמל ואינסטלציה, גלילי בד עם אפרת, מבולי עתודה, אלקטרודות לריתוך, ברזל ויוית.

ימי סיור: 18 אוגוסט 1988.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־29.08.88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 168/88/08
ציוד בדיקה ומדידה, ציוד מחשבים שונה, צבאים, מצלמת צילום, ציוד שונה לספינות, מצברים אלקליים, ציוד חשמלי ואלקטרוני, מקפייס וציוד שונה לדואר, ציוד צילום ופיתוח תמונות, משקפות מיותרות, מישטחי עץ, מרזום נצרר, צמיגי ממונעים, מבלי דלק מברזל, עגלות למבלי דלק, בנייצבו, עגלות שונות, עריסות למבלי דלק.

ימי סיור: 21, 22, 23, 25, 28 אוגוסט 1988, כמפורט בטופסי המכרז. יש להרשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־29.08.88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מכרז מספר: 169/88/08
רנו 4, קטנועים, אופניים עם מנוע עזר, חלקם בקבוצות והלקם לפירוק.

ניתן לקנות טופסי מכרז בימי הסיור, במגרש הרכב – צריפין.

ימי הסיור: 17, 18 באוגוסט 1988, בשעות 08.00–11.30.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־22.08.88 עד שעה 10.00 לפנה"צ.

מודיעון

מוקד מידע מלשוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל: טלפון 03-433300 בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 25.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנמל 36 קומה ג' –

04-523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03-5461111
קו לילדים ונוער – 03-261115
ירושלים – 02-227171
חיפה – 04-672222
נתניה – 053-535516
כרמיאל (גליל) – 04-988410
כפר־סבא – 052-913999
באר־שבע – 057-418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-221680 (ב־24 שעות)
נעמת – „ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה"
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-255922
קו פתוח לקשישים 03-690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – מרכז תל־אביב – בן יהודה 146 טל: 239207 בימים א' – ה' 8 – 9

יעילה פי 3
אלמקס משחת השיניים במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
פרמה סיטי – אדמאויר 1 אפקה – 417117
ירושלים
דר' בלה – המלך דוד 6 – 224856
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 535312

פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 903371
בני־ברק – רמת־גן
חן – ז'בוטינסקי 99 רמת־גן – 7514634
בת־ים
קופ"ח עין יהב – עין יהב 2 חולון – 884854

אלמקס

דבר של היום
הוא דבר חדש

דירות מוגנות / יוכי יהל

הזאבים והכבשים

רוב בעלי הדירות המוגנות הם בנקים, חברות ביטוח וספקולאנטים; רוב הדיירים – גימלאים ומעוטי יכולת

בימים אלה עומדים מרכזי המפלגות לדון בהצעת הארגון הארצי הציג* להגנת הדייר, כי יצרפו למצעיהן סעיף שישקף את עמדתן לגבי השינוי המוצע בחוק להגנת הדייר. כידוע, תומכים בחוק הזה בעיקר בעלי־הבתים. מולם מתייצבים מאות־אלפי דיירים מוגנים, שכל שינוי בחוק עלול להפוך רבים מהם, לדבריהם, למקרי סעד.

בכל דיון בחוק הגנת הדייר שלובים אלמנטים כלכליים וחברתיים, שאינם ניתנים להפרדה. מדובר באוכלוסיה גדולה, שהממעיטים אומדים אותה בכ־250,000 נפש ואילו המרבים נוקבים במספר גדול מזה בהרבה. בניגוד לפרסומים יזומים, הדיירים המוגנים קנו את זכותם לשלם שכר־דירה נמוך, ללא הגבלת זמן, כאשר שילמו 60–80 אחוז מערך הדירה כדמי מפתח, ובהשקיעם בבניינים, שכולם ישנים, סכומי כסף גדולים. על־פי החוק, הוצאות אלה צריכות להתחלק בין הדיירים לבעלי הבתים, אלא שהללו מתחמקים במקרים רבים מלשלם את חלקם.

מניתוח הרכב אוכלוסיית הדיירים עולה, כי 70 אחוז מהם גימלאים, 20 אחוז זוגות צעירים (מזמן שניתן לקבל משכנתאות גם לצורך תשלום דמי מפתח) והיתר הם לרוב שכירים בדרגות הבינוניות ומטה. מאחר שמדובר באוכלוסיה המורכבת ברובה הגדול מותיקי הארץ, לא זכו הנ"ל לשום עזרה מהמדינה לצורך שיכונם ולא היו זכאים למשכנתאות.

ציבור בעלי הבתים איננו מורכב, כפי שנוטים לתארו לא אחת, מאנשים שהשקיעו את חסכונותיהם בתקופת מלחמת־העולם השניה בדירות להשכרה כדי להתקיים משכר דירה. כאלה נותרו מעטים בלבד. כיום רוב בעלי הדירות המוגנות הם בנקים, חברות ביטוח, קבלנים וספקולאנטים למיניהם, שרכשו בניינים תפוסים. מאחר שחוק הגנת הדייר חל עליהם, שילמו תמורתם סכומים קטנים, אף שידעו היטב את משמעות החוק. עתה הם מבקשים לקבל גם את מה שקרוי "שכר דירה כלכלי", כאילו שילמו מחיר מלא בעד הבית. יוצא, שבמקרים רבים השקעות בעלי הבית היו קטנות מהשקעות הדיירים שלהם באותן דירות.

חוק הגנת הדייר מוצג לא אחת כ"המצאה" ישראלית אנאכרוניסטית וייחודית. האמת היא, שברוב מדינות המערב קיים חוק דומה ומטרתו למזג סוגי אוכלוסיה שונים במרכזי הערים ולבלום את העליות הבלתי־מרוסנות של שכר הדירה החופשי.

בעלי הבתים המקוריים, שנותרו עדיין מן התקופה שבה לא שילמו דמי מפתח (1945/6) ושאצלם לא התחלפו הדיירים, הם היחידים הזכאים לפיצוי. לגביהם אנו מציעים לשקלל מהסכומים שהיו זוכים לקבל אילו נעזרו על־ידי המדינה במשכנתאות, ולפצות אותם בהתאם. אשר לפתרון הבעיה בכללותה, אנו מציעים לתת לדיירים המוגנים המעוניינים בכך (ויש רבים כאלה) את האפשרות לרכוש את הדירות שבהן הם גרים תמורת ההפרש בין השקעות הדיירים למחיר הדירה. הדיירים יקבלו לשם כך משכנתאות (שמעולם לא זכו להן) – על־פי רוב בערבות הצאצאים שלהם, שבוודאי מעוניינים שהשקעות הוריהם לא ירדו לטמיון. בעלי הבתים יזכו בהטבות שונות בתחום אישורי בניה בקומות נוספות או במקומות חלופיים וכן בפטור מאגרות בניה וממסים שונים.

* הכותבת היא [illegible] הארגון הארצי הציג להגנת הדייר.

חגיגות כך חגגו שלשום בלונדון חיילי הוד מלכותה את הולדתו של הבן הראשון של הנסיכה מיורק, 41 מטחי כבוד.
צילום רדיו אי.פי.

ערכים / אולק נצר

כסף כסף תרדוף

הערך המרכזי שלנו הוא התעשרות בלי גבול. מי שאינו שלם עם ההכללה מוזמן לבחון את אורחות חייו וחיי מיודעיו

מאחר שאיש עדיין לא ראה ערכים מסתובבים ברחובות או יושבים על ספסל בגן, ברור שהם קיימים רק כרעיונות בתוך ראשיהם של בני־אדם. ערכם של הרעיונות הכתובים, אם אין איש קורא אותם ואין איש חושב עליהם, כערך הסימנים שמשאיר זבוב בשוטטו על הנייר. רוב האנשים סבורים ש"ערך אהבת הארץ", למשל, או "ערכי תנועת העבודה" או "ערכי אנוש", הם הדבר המקודש, ואינם נותנים לעצמם דין־וחשבון שמדובר בעצם במלים. מכיוון שכך, הם חוטאים במעין עבודת אלילים, שהיא תופעת יסוד בהתנהגות הרעיונית: הם סוגדים למלים מעשי ידיהם. אנשים המציאו מלה כדי לתאר משהו במציאות, ואנשים אחרים נשבים בקסמה ומתייחסים אליה כאילו היא המציאות, כאילו היא "ערך".

וכך אנחנו מגיעים אל הרגע ההגיגי שבו מישהו אומר בסערת־רוחו "איבדנו את הערכים", הכל, לרבות הוא־עצמו, מאמינים שהוא אמר משהו על משהו, אף שהוא עצמו לא יודע על מה הוא מדבר ואם הוא יודע, זה לא הדבר שאליו מתכוונים האחרים. זה כוחן של מלים כמו "ערכים".

במשמעות המקובלת, "ערכים" הם מה שהאדם מכריז עליו כעל הערכים שלו. הערכים שלנו, במשמעות המקובלת, הם המלים שבהן מקובל להשתמש כדי לתאר את ערכי העם, המעמד או האדם. הגישה המדעית והגישה ההתנהגותית לעניין הערכים שונה לגמרי.

כפי שהמלים והרעיונות שבראשו של אדם שונים מהתנהגותו, כך גם הערכים שהאדם מזדהה אתם ומכריז עליהם הם דבר אחד, וההתנהגות שלו היא דבר אחר. הגישה ההתנהגותית מבחינה ביניהם ופונה למעשים. במקום לראות "ערך" במה שהאדם עצמו מכריז עליו כערך שלו, היא מגדירה ערך כעקרון המארגן את ההתנהגות בפועל.

על־פי הגדרה זאת "ערכי העם" הם העקרונות המשותפים להתנהגותם של רוב בניו ובנותיו של העם הזה. הכוונה היא להתנהגות שבתחום הבחירה, שכן אף־על־פי שבני כל עם מקדישים הרבה מאוד מזמנם לאכילה ולשינה ואף־על־פי שאם מונעים מאדם מזון ושינה נהפכים הערכים הללו לחשובים ביותר בחייו – אין סיפוק הצרכים הבסיסיים נחשב להתנהגות ערכית. אבל מעשים של בחירה, כמו ללכת לישון במלון של 250 דולר – לשם כך צריך האדם להיות בעל־ערכים מסוימים.

מה הם הערכים האמיתיים של אזרחי ישראל? ערכים כמו "הגנה על עצם קיומנו" ו"קדושת החיים" או אפילו "דמוקראטיה", באים לידי ביטוי בשעות חירום, כאשר מפריעים לנו לעשות את מה שאנחנו רוצים לעשות. אבל כאשר אנחנו חופשיים לנהוג על־פי הערכים שלנו – מערכת הערכים השלטת בחיינו, כמו בחיי האחרים בתקופה המודרנית, היא מערכת הערכים הרכושנית־צרכנית. היא שלטת שלטון כמעט ללא אופוזיציה, מעבר להבדלי אידיאולוגיה, מפלגה, עם, מעמד, או עדה.

ההתעלמות מכך שהרכושנות הצרכנית היא מערכת־ערכים, היא צדו השני של המטבע יחסו התוכחה לערכים: מצד אחד מדברים אבל לא עושים, ומן הצד האחר עושים אבל לא מדברים. אם רוצים להתייחס לנושא ברצינות כדי לצמצם את הפער בין דיבורים ומעשים – צריך לדבר על כך בגלוי. לצערי, גם מצד מדעי החברה לא נעשו נסיונות רבים לתאר בשיטתיות את מערכת־הערכים של החברה המודרנית.

את הנסיונות שעשו הוגי־דעות מתחומים שונים, כמו אריך פרום וג'ון קנת גלברייט, אפשר לסכם כך: הערך המרכזי שלנו הוא התעשרות בלי גבול. הצלחה בחיים היא הצלחה כלכלית, הנובעת מן היכולת למכור את עצמנו או את סחורתנו תמורת מחיר גבוה. הדרך לפתור כל בעיה היא לקנות את הפתרון בכסף. העושר כמעט על הכל.

ערכו של האדם־הגבר הוא כמידת הצלחתו להתעשר באמצעות תכונות גבריות־ערכיות כמו תחרותיות, קשיחות וכוח. תפקידו, על־פי הערכים, הוא להרוויח כסף רב ככל האפשר בשביל משפחתו. ערכה של האשה הוא כערכו של הגבר שהיא מצליחה לרכוש לעצמה באמצעות תכונות "נשיות" (שטיפוחן הוא ערך לעצמו) כמו יופי, חן, וסיפוק שירותים טובים לגבר. תפקידה הוא להוציא את הכסף שהגבר שלה מרוויח. הנאה בחיים ואושר באים משימוש בכסף, מצריכה. שיאי ההנאה הם זכיה גדולה בכסף או בשווה־כסף (חוקרי סמלי התרבות יגלו, שאחרי החלוץ היזוף בביצה, הנער בעל הבלורית בכובע הגרב, ישראל'ציק בכובע טמבל ונעלי צנחנים, הסמל הלאומי של היום הוא השמן המשתולל של "יהיה טוטו"). ההנאה מצריכה של סחורה או סחורה תרבותית (בידור) היא הנאה אקסטאטית ("מגליק", "מטריף"). לבסוף: "טבע האדם" הוא טבעו של האדם הרכושני־צרכני. מערכת הערכים הזאת, זה כוחה, אינה מציגה עצמה כמערכת ערכים אלא כטבע, משהו שאין לו תחליף.

התיאור הזה של ערכי החברה הקיימים איננו המצאה אלא גילוי על יסוד התבוננות. מי שאינו שלם עם ההכללה, מוזמן לבחון את אורחות חייו וחיי מיודעיו ולנתח את המסרים של התקשורת, במיוחד בחלקה המסחרי, התופס את שטחה הגדול ביותר. גם בתרבות ההמונים, ההצלחה האידיסופית של "שושלת" רודפת את ההצלחה האידיסופית של "דאלס" – מחוות המבטאים את ערכי הרכושנות־הצרכנית בטהרתם. הצלחתם מעניינת במיוחד בארץ שלנו, שבה היה ביסוס רחב יותר מאשר בארצות אחרות למערכות ערכים אחרות ואפילו להתנגדות תקיפה וגלויה לרכושנות־צרכנית, בשם מה שנקרא "הערכים החלוציים השוויוניים". אני מאמין, שהקלות שבה עברנו את המהפך הערכי נבעה מחוסר מודעות ובעקבותיה – חוסר יכולת להתמודד עם הרכושנות־הצרכנית כמערכת ערכים. אין טעם לדבר על ערכים בלי לראות ולחוש את מה שיש במציאות. על־כן הדרך היא להתייחס אל הערכים כאל העקרונות המארגנים את ההתנהגות האנושית, ולא כאל מלים המוצאות חן בעינינו.

דבר מארח / רז כספי ודן מלר

חילול רוח האדם

מי יקבע לנו היום מהו "קודש" ומהו "חילול קודש"? בוודאי לא אנשי הזרם האורתודוקסי שאינו מקיף יותר מאחוזים ספורים מכלל היהודים החיים בעולם

היהודים הרפורמים והקונסרבטיבים אינם זקוקים להגנתנו, נציגי הזרם החילוני של היהדות, מפני מתקפתו האומללה של ראובן ברסוב ("דבר" 28.7). זה האחרון מייצג את הזרם האורתודוקסי הקנאי והבדלן, שעל אף צעקנותו אינו מקיף יותר מאחוזים ספורים מכלל היהודים החיים בעולם. מה שמחייב תגובה הם הבורות העולה מאותו מאמר בכל מה שנוגע לתולדות העם היהודי, וההתנשאות של אדם מישראל המאמין לא רק באלוהיו, וזו זכותו, אלא גם בזכותו לנדות, להחרים ו"לנפנף" מעם ישראל כל מי שאינו מאמין באמונותיו, אינו מאמץ את מנהגיו ואינו משתעבד לפולחניו.

"אין כל זרמים ביהדות", כותב ראובן ברסוב, "חוץ מהרפורמים, שהם זרם יחיד ועכור מאוד". כך בפירוש! ברסוב לא שמע מימיו על המחלוקות שהיו בין אביי לרבא, או בין בית־הלל ובית־שמאי, ואשר לא הסתיימו מעולם בהוקעתו של מי שהלכותיו לא התקבלו. הוא גם לא שמע מן הסתם על ההבדלים בין הצדוקים והפרושים ובין המתנגדים והחסידים, ועל שכאן, במקומנו, "צדיק וגדול בתורה" כרב שך טוען כנגד "צדיק וגדול בתורה" כרבי מלובאביץ', שהוא כופר ביהדות. והרי אפילו בין החסידים על חצרותיהם רבות המחלוקות, הקנאות והפירוד, ולא הרי סאטמר, או ויז'ניץ, כהרי סלונים או גור.

ברסוב לא שמע מן הסתם על ההבדלים בין עדות ישראל, ועל רבנו גרשום, שתרומותיו הוכרו על־ידי הראשונים ולא הוכרו על־ידי האחרונים, ועל הנסיונות להתעלם מיהדותם של יוצאי אתיופיה.

מכיוון שברסוב אינו מעורה בנושאים רבים כל־כך, מה לנו כי נלין עליו, שקיומו של הזרם הקונסרבטיבי, הגדול בזרמים של יהודי ארה"ב, והזרם החילוני, הגדול בזרמי יהדות זמננו, אינם מוכרים לו? מן הסתם סבור הוא, שמה שנעשה בעבר לקראים ולכיתות יהודיות אחרות תוכל כת זעירה של קנאים חשוכים לעשות למרביתו של העם היהודי בזמננו? זאת ועוד: זכותו של כל אדם מישראל להאמין כי המשיח בוא יבוא, ואולם מהיכן שואב בן תמותה כברסוב את הידע הנסתר ש"בואו של משיח בן דוד קרוב מאוד"? וכי אין אמונה זו עצמה ביטוי לפלגנותו של ברסוב? וכי מניין לו שמשיח, אם קיים ואם יבוא, בן דוד הוא? ומדוע לא בן יוסף? וכי על זאת לא רבו מחלוקות בישראל? ואולי שבתאי־צבי חדש ממשמש ובא עלינו, רחמנא ליצלן?

גם קיבעון וקיפאון רוחני, בורות וחוסר ידע, אינם מצדיקים את חוסר הסובלנות שגילה ברסוב בדבריו, ואת הזלזול שהוא מפגין כלפי מי שאינו מחזיק בדעותיו. "נטע זר"? "באו להרוס"? "דריכה ברגל גסה את קודש ישראל"? "חילול הקודש"? מיהו שקובע לנו היום מהו "קודש" ומהו "חילול הקודש"? בוודאי לא מבורים תבוא התשובה, ולא ברסוב ושכמותו יקבעו לנו בזה אמונתנו ומה קודש לנו. גישתו אינה אלא פרי באושים "היגוני" של גטו חברתי־רעיוני, שאנשיו אינם מכירים במציאות זמנם, עיוורים מראות את מקומם ביחס להתפתחות החברתית האדירה, ומסרבים להכיר בתהפוכות זמננו. על שכמותו אמר הנביא: "עיניים להם ולא יראו, אוזניים להם ולא ישמעו, אף להם ולא יריחון". ועל כך ניתן להוסיף – לב להם ולא ירגישון. אנחנו לגטו הזה לא נכנסנו, ואת המושמע בין חומותיו איננו צריכים לקבל ולו גם מתוך העקרון, שמי שכופר בקיומנו איננו פארטנר למשא ומתן עמנו לא בעל־פה ולא באמצעי התקשורת למיניהם.

(הכותבים נמנים עם צוות התגובות של האגודה ליהדות הומניסטית חילונית)

מידע

פערים

מחקר של ארגון עובדי המתכת הבינלאומי לשנת 1988 חוזר ומוכיח כמה גדולים הפערים בכוח הקניה של הפועלים ברחבי העולם.

עובד בתעשיית האלקטרוניקה בארה"ב עובד 41 שעות בלבד כדי לרכוש טלוויזיה צבעונית. עמיתו במקסיקו ייאלץ להשקיע 607 שעות עבודה כדי לרכוש אותו מוצר. בין האמריקאי והמקסיקאי נמצא את העובד היפאני (101 שעות עבודה כדי לרכוש טלוויזיה צבעונית), האיטלקי (128 שעות) הטייוואני (175 שעות), הסינגפורי (270) והוונצואלי (310 שעות).

עובד בתעשיית המכוניות בדרום קוריאה ישקיע פי עשר שעות עבודה יותר מחברו האמריקאי כדי לקנות עוף אחד: 7.5 דקות בארה"ב לעומת 97 דקות בקוריאה. מצבו של הפועל בהודו קשה אף יותר והוא ייאלץ לעבוד ארבע שעות ו־26 דקות כדי לקנות עוף דומה.

דוגמה נוספת לפערים בכוח הקניה היא הזמן שעובדים פועלי מספנות כדי לקנות ק"ג אחד של בשר:

בברזיל ישקיע עובד מספנות 3 שעות ו־23 דקות עבודה כדי לקנות ק"ג בשר. בסינגפור הוא ישקיע 3 שעות ו־19 דקות, ואילו ביפאן הוא ישקיע 2 שעות ו־13 דקות. עובד מספנות איטלקי ישקיע 2 שעות עבודה. חברו הבריטי ישקיע 1 שעה ו־29 דקות. הצרפתי ישקיע 1 שעה ו־29 דקות. הפיני ישקיע 1 שעה ו־26 דקות, ואילו הגרמני ישקיע רק 1 שעה ו־5 דקות.

מבדיקת הנתונים בישראל עולה, כי עובד מתכת ישקיע שתיים וחצי שעות עבודה כדי לקנות ק"ג בשר, 48 דקות כדי לקנות ק"ג עוף ו־333 שעות כדי לקנות טלוויזיה צבעונית. הנתונים האחרונים משוערים בלבד.

יצחק גלעדי

מסמך / תוכנית קיסר לרפורמה בחברת העובדים

גישה משקית ואחריות ניהולית

בשבוע שעבר אישרו הוועדה המרכזת של ההסתדרות והוועדה המנהלת של חברת העובדים את התוכנית שהגיש מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לרפורמה בחברת העובדים. להלן התוכנית במלואה

משק העובדים, כ־22 אחוז מכלל העובדים במדינה, ראה – מתוקף האחריות הלאומית, החברתית והכלכלית שהוא נושא בה – יעד מרכזי לעצמו לקדם את הייצור והייצוא, ובמיוחד על־ידי פיתוח תעשיות עתירות ידע, לעודד את התעסוקה ולהאבק באבטלה, לחזק את אזורי הפיתוח והספר על־ידי הכוונת מפעלים חדשים אליהם, לשתף את העובדים בניהול, באחריות וברווחים, ולהיות גורם מוביל בתנאי העבודה, בתנאים הסוציאליים וביחסי העבודה במשק.

עקב התפתחויות במשק, שבדרכן היו מחוץ לשליטתו של משק העובדים, נקלע חלק ממפעליו, יחד עם מפעלים יצרניים רבים בסקטור הממשלתי והפרטי גם יחד, לקשיים כלכליים, אשר בין סיבותיהם העיקריות יש למנות:

- מדיניות הממשלה המתעלמת מצרכי הסקטור היצרני, פוגעת בייצוא עד כדי הפיכתו למקור להפסדים, ומעודדת יבוא המתחרה בייצור המקומי במחירי היצף.
- האינפלציה ששיבשה במשך תקופה ארוכה את מערכות המשק: הריבית הגבוהה, ולעיתים הדרסנית, המכבידה קשות על מפעלים יצרניים רבים ומונעת מהם להתאושש ולשוב לדרך ההבראה והרווחיות; וקיצוצים גדולים בתקציב הבטחון, שפגעו בתעשיה הבטחונית, ללא הכנה מוקדמת.
- ליקויים שנתגלו בשורה של מפעלים בתחומי הניהול, יחסי העבודה ודרכי השיווק.

התפתחויות אלו מחייבות היערכות מחודשת של משק העובדים מהבחינה הארגונית, הניהולית ודרכי החשיבה גם יחד.

כל זאת מתוך הנחת היסוד שאין תחליף למשק העובדים המרכזי והעיקרי לפיתוח המשק והבטחת התעסוקה, וכי דרכו, בעיקרה, נכונה וצודקת, למרות המשבר הפוקד אותו ואת המגזר היצרני והמייצא בארץ בכללו.

עם זאת חייבים לערוך שינויים בתפיסה ובדרכי הניהול, כלקח מהקשיים שנתגלו במשק חברת עובדים.

א'. מתפיסה ריכוזית למבנה ביזורי

עד כה שלטה הדעה כי עידוד ריכוז מפעלים ופעילויות כלכליות במסגרת של קונצרן, המקיף עשרות מפעלים וענפים, ונתון תחת הנהלה ריכוזית.

תפיסה זו, במיוחד בשנים של האינפלציה הגבוהה, העתיקה את האחריות מרמת המפעל ומהתרכזות בניהול העסקי, להנהלת הקונצרן ולפעילות פיננסית, שהתבססה, במידה רבה, על התנאים המיוחדים של האינפלציה והתנודות בשערי המטבע.

תופעות לוואי לתפיסה הריכוזית היו יצירת מערכת ביורוקראטית, הוצאות תקורה גבוהות, ניצול לרעה של מערכת העזרה ההדדית בין המפעלים, פגיעה בעקרון ההתמחות והזנחת הדאגה למערכות שיווק המוצרים.

אי לכך מוצעים השינויים הבאים:

1. הנהלות הקונצרנים של חברת העובדים יישמו מדיניות של ביזור הניהול וריכוז הפיקוח שתעתיק את עיקר הסמכות והאחריות לניהול המפעל ולביצוע תוכנית העבודה לרמת המפעל, או לקבוצת מפעלים בעלי מכנה משותף.

2. הניהול ברמת הקונצרן יתרכז בעיקר בתכנון ובפיתוח פיקוח ובקרה, מערכת פיננסית כוללת, מדיניות שיווק ומדיניות כוח אדם.

3. עזרה הדדית בין המפעלים תהיה רק במקרים של קשיים למפעל שאינם נובעים מסיבות מבניות, שלהנהלת המפעל לא תהיה שליטה עליהן, ואשר נגרמו על־ידי גורמים חיצוניים שלא היה אפשר לחזותם מראש ואשר יש סיכוי להבראתם.

4. יחידה לוויסות, הכשרה והסבת כוח אדם. הנהלת הקונצרן, במסגרת מדיניות כוח האדם, תפעיל יחידה לוויסות כוח אדם בין המפעלים ובתוך המפעלים, ולהכשרת הסבת כוח אדם בכל מקום שהדבר ניתן, כתחליף לסגירת מפעלים או להענקת פיצויים מוגדלים.

ב'. מועצת המנהלים

1. לכל תאגיד תמונה מועצת מנהלים שתורכב משלושה מרכיבים: אנשי מקצוע, אנשי ציבור ונציגי עובדים.

2. לא ייכללו מנהלים בתאגיד (להוציא המנכ"ל) במועצת המנהלים.

3. המתמנים למועצת המנהלים לא יכהנו יותר משתי קדנציות (של שלוש שנים כל אחת).

4. א. מועצת המנהלים של חברת הבת אחראית בפני מועצת המנהלים של חברת האם (הקונצרן) על פעילותה הכלכלית והחברתית של חברת הבת. ב. מועצת המנהלים של הקונצרן אחראית בפני הוועדה המנהלת של חברת העובדים על פעילותו הכלכלית־חברתית של הקונצרן, על כל חברות הבת שלו.

ג'. מינוי מנהלים

1. מועצת המנהלים ממנה את מנהל המפעל או הקונצרן, והוא אחראי בפניה ובפני העובדים על המפעל או הקונצרן ולהצלחתו הכלכלית והחברתית בזיקה לחברת העובדים.

2. המנהל ייבחן על־פי הצלחתו בקידום הישגי המפעל מבחינה כלכלית וחברתית, ובזה ייקבע המשך עבודתו.

3. תגמול המנהל יהיה במסגרת סולם השכר של התאגיד על־פי כללים שייקבעו על־ידי הנהלת חברת העובדים, ותנאי פרישתו יהיו מוגדרים מראש.

4. חובה על המנהל להפעיל מערכת של שיתוף בכל רמות המפעל או הקונצרן.

5. המנהל וההנהלה ישמשו דוגמא אישית בהתנהגותם ובעבודתם, נגד פעולות ראוותניות.

ד'. נציגות העובדים

1. יש לפעול לקיום נציגות אחת לכלל העובדים במקום העבודה, הן ברמת הקונצרן והן ברמת המפעל.

2. עובד שנבחר לוועד העובדים ימשיך לעבוד במקצועו ובעיסוקו, ופעילותו בוועד תהיה חלק מעבודתו, וזאת כדי שלא לפגוע במסלול קידומו של העובד במקצועו.

3. הוא הדין לגבי יו"ר ועד העובדים. מלבד מקרים שהיקף העובדים והעבודה מחייבים זאת, רצוי שיו"ר הוועד לא ינתק עצמו מעיסוקו ומקצועו שבו עבד בטרם נבחר כיו"ר הוועד.

4. יו"ר ועד עובדים לא ישמש כחבר במועצת המנהלים, וזאת על־פי החלטות ועידת ההסתדרות בנדון.

הנהגה משקית בחברת העובדים

ריצ'ארד ערמון, מנכ"ל "הסנה"; משה נתיב, מנכ"ל חברת העובדים; יוסי רוזן, מנכ"ל קואופ; בני גאון, מנכ"ל כור; איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים בנק הפועלים; רפי אדרי, חברת הבנייה המאוחדת; דני רוזוליו, מזכיר חברת העובדים; עמירם סיוון, מנכ"ל בנק הפועלים

ה'. יחסי העבודה

שיתוף בין ההנהלה והעובדים, לצורותיו השונות, הוא חלק מתפיסתה החברתית של ההסתדרות.

1. חובה על מנהל המפעל להבטיח כי העובדים יהיו מעורבים ושותפים בנעשה במפעל, באמצעות מפגשים פורמאליים ובלתי פורמאליים, וזאת על־ידי קיום פגישות קבועות של כלל העובדים (במסגרת כל המפעל, מחלקותיו או חוגי איכות).

2. קיום מפגשים אלה הוא באחריות המנהל, בשיתוף עם נציגות העובדים ומועצת הפועלים.

3. יינתן עידוד לעובדים להציע הצעות ולהיות שותפים בתוכנית העבודה, יעול, פריון, חסכון, חידושים וכיו"ב.

ו'. מדיניות השכר

עם ההחלטה להביא לביזור הניהול ולהעברת האחריות למפעלים עצמם, תוך שמירה על העזרה ההדדית ביניהם, כאמור לעיל, תיקבע מדיניות השכר של הקונצרן בהתאם לכך.

1. מדיניות השכר במשק העובדים תהיה מקבילה למדיניות השכר בענף או במשק הכללי.

2. תישמר הזכות לתוספות מפעליות או בונוסים אם המפעל יוכל, מבחינה כלכלית ועסקית, להעניק תוספת זו.

3. חלוקת רווחים לעובדים תהא ברמת המפעל בהתאם לתוצאות העסקיות של המפעל ומדיניות הקונצרן.

4. תפקידי ארגון העובדים בקונצרן (שבו קיים ארגון גג כולל) יהיו בתחומים הבאים: יישום המדיניות המקצועית השכר הענפית או הארצית; טיפול בתנאים הסוציאליים הקשורים לכלל העובדים, ופעולות רווחה: פעולות להגדלת הפריון, מועצות ייצור ושיתוף; פעולות הכשרה, השתלמות כוח אדם וויסות כוח אדם בין המפעלים: טיפול בגימלאים של הקונצרן.

ז'. שיתוף העובדים בבעלות על המפעל

1. חברת העובדים תשתף את העובדים בבעלות על המפעלים או הקונצרן שבהם הם עובדים באמצעות מניות או אגרות חוב שאינן ניתנות למכירה או להעברה.

2. שיתוף העובדים ייעשה הן במפעלים שהנפיקו מניות לציבור (הפעילים בבורסה), והן במפעלים השייכים רק לחברת העובדים.

3. תנאי הרכישה, היקף וצורת הבעלות (מניות או אגרות חוב) ייקבעו על־ידי הוועדה המנהלת של חברת העובדים.

4. חברת העובדים תדרוש מהאוצר לתת פטור ממס לעובדים הרוכשים חלק מהבעלות, במטרה לעודד את העובדים להשקיע במפעל ולהגביר את ההזדהות עם מפעלם (הצעה זו טובה גם למפעלים בבעלות פרטית או ממשלתית).

5. מזכ"ל ההסתדרות הטיל על הנהלת "כור" להגיש הצעה אופרטיבית בתוך שלושה חודשים לשיתוף העובדים בקונצרן ובמפעליו, כדגם אפשרי לביצוע מדיניות זו בקונצרנים אחרים.

ח'. תפקיד מינהלת חברת העובדים ומזכיר חברת העובדים

1. האחראי בפני מזכיר ההסתדרות, ובפני הוועדה המנהלת של משק העובדים הוא מזכיר חברת העובדים.

2. במסגרת חברת העובדים יפעלו שני גופים בראשותו של מזכיר חברת העובדים: א. הוועדה המנהלת – היא מועצת המנהלים של חברת העובדים. ב. הנהלת חברת העובדים, שתמנה 11–15 חברים, ותיבחר על־ידי הוועדה המנהלת. הנהלת חברת העובדים תהיה אחראית על הקונצרנים, רכישות או מכירות מפעלים, מדיניות שיווק ופיננסים, הכנת ההחלטות כבורן לדיון ולאישור לוועדה המנהלת בהתאם לסמכויות שיוענקו לה. ג. במטה חברת העובדים תופעל יחידת בקרה עסקית (במסגרת המחלקה הכלכלית) שתבטיח הספקת מידע שוטף על הנעשה במשק העובדים במקביל לאינפורמציה הבאה דרך הקונצרנים. ליחידת הבקרה יהיה גם קשר ישיר למזכ"ל ההסתדרות.

3. הגוף המפקח והקובע את המדיניות הכוללת של חברת העובדים הוא מינהלת חברת העובדים. היו"ר שלה הוא יו"ר חברת העובדים, שהוא מזכיר ההסתדרות.

4. מזכיר ההסתדרות פועל באמצעות מזכיר חברת העובדים ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי והמוסדות שהם עומדים בראשם בכל הנושאים הקשורים למשק העובדים ולעובדיהם.

5. מכללה לחברת העובדים. מוקמת מכללה לחברת העובדים, ע"ש יעקב לוינסון ז"ל, בבית ברל, אשר בימים אלה משלימים את בנייתה. המכללה תכשיר מנהלים ועובדים, בניהול ובלימודים כלכליים וחברתיים המיוחדים והמותאמים למשק העובדים. כן תפתח מחקר בשיתוף עם האוניברסיטאות על משק העובדים, מקומו ותפקידו במשק המודרני.

ט'. תפקיד האגף לאיגוד מקצועי במשק העובדים

1. האחראי בפני מזכיר ההסתדרות והוועדה המרכזת מבחינת השכר ותנאי העבודה במשק העובדים הוא יו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

2. האגף פועל באמצעות האיגודים המקצועיים, ושאר המוסדות והכלים העומדים לרשותו במסגרת האגף.

י'. תהליך יישוב חילוקי דעות ופסיקות בחברת העובדים

1. יישוב חילוקי דעות בין ההנהלה ונציגות העובדים ברמת המפעל ייעשה, במסגרת המקומית, על־ידי מועצת הפועלים ובהתאם להסכמי העבודה.

2. לא הגיעו הצדדים להסכמה – יובא הדבר לאיגוד המקצועי הנוגע בדבר, שינסה להביא למציאת פתרון לחילוקי הדעות.

3. לא הצליח האיגוד המקצועי הנוגע בדבר להגיע להסכמה – יובא הדבר לאגף לאיגוד מקצועי.

4. לאגף לאיגוד מקצועי יש שני תפקידים בסכסוך: א. להביא לסיומו על־ידי משא ומתן וסיכום מוסכם על הצדדים. ב. להביא לפסיקה בחילוקי הדעות.

5. תהליך הפסיקה: א. לא תיעשה פסיקה על־ידי בורר יחיד מהאגף אלא רק אם הוסכם על־ידי הצדדים לסכסוך למסור את ההכרעה בסכסוך לבורר יחיד. ב. כל פסיקה שיתבקש האגף לאיגוד מקצועי לפסוק תיעשה על־ידי צוות שיהיה מורכב לפחות משלושה חברים. ג. הצוות יתמנה על־ידי יו"ר האגף ויפעל בראשותו או בראשות מי שימונה על ידו. ד. הצוות יכלול חבר אחד שימונה על־ידי מזכיר חברת העובדים, אם הצוות הוא בן שלושה חברים. ושני חברים במשק העובדים, במקרה של צוות בן חמישה חברים.

6. שינויים אלה ייכללו בחוקת ההסתדרות.

י"א. הנהגה משקית חדשה למשק העובדים

1. במהלך השנתיים האחרונות, ובשל האירועים והמשברים הכלכליים, הוחלף רוב הצוות הניהולי ברמה הארצית של משק העובדים בכל הקונצרנים. שינוי זה מאפשר ליישם את הרפורמה הארגונית, הניהולית והמחשבתית בחברת העובדים לכיוון של גישה משקית, אחריות ניהולית, מעורבות העובדים ומתן תנופה מחודשת למשק העובדים, לטובת העובדים והמשק גם יחד.

2. מזכ"ל ההסתדרות הקים צוות מקצועי לבחינת מדיניות משק העובדים בעתיד וכיווני התפתחותה ופעולתה של חברת העובדים בבחינה כלכלית־חברתית. הצוות הוא בראשותו של פרופ' חיים בן־שחר, ומשתתפים בו שר הבטחון לשעבר עו"ד חיים צדוק, פרופ' אפרים יער, ד"ר יורם פרי ואישים נוספים.

י"ב. מעקב ביצוע ההחלטות ולוח זמנים

הצלחתה של הרפורמה בחברת העובדים ושל הגישה המשקית החדשה כרוכה בקביעת לוח זמנים לביצוע השינויים המוצעים, על־ידי מטה חברת העובדים והאגף לאיגוד מקצועי המחויבים בביצועם.

בדרך: עמותה למען נשים יוצרות

מאת בלהה דבהי

בספרה „חדר משלה" מבקשת וירג'יניה וולף להסביר, מדוע נעדר מקומן של נשים רבות מספרי ההיסטוריה אלא אם כן הן אמהות, מלכות או פילגשים. וירג'יניה וולף מנסה לגעת בהשפעות נסיבות חיי היומיום של הנשים על יצירתן, תוך כדי פמיניזם רווי הומור של אין־ברירה כשהיא מעלה הרהורים לגבי השגיה היצירתיים האפשריים של האשה אלמלא מוסכמות החברה הסובבת...

ואולי סמלי הוא הדבר כי וירג'יניה וולף, אשר שמה קץ לחייה בשנת 1941 היתה אמנם יוצרת חשובה בחייה, אך התקפות של התמוטטויות עצבים פקדוה עם שהרשתה לעצמה לחשוף עצמה לפני העולם כאשה־יוצרת חשובה. מאז כתבה וירג'יניה וולף את הספר „חדר משלה", בשנת 1929 עדיין לא באה לידי פתרונה שאלת מעמד האשה היוצרת והתהייה־קביעה של וירג'יניה וולף אקטואלית גם בימינו, למרבה הצער: „אשה הכרח שיהיו לה כסף וחדר משלה אם רצונה לכתוב ספרות. ובכך, כפי שעוד תראינה, הבעיה הגדולה של טיב האשה לאמיתו וטיב הספרות לאמיתו נשארת בלא פתרון. אני השתמטתי מן החובה להגיע לידי מסקנה בשתי השאלות האלו. ככל שבי הדברים אמורים, עדיין הנשים והספרות הן בעיות שלא באו על פתרונן" (מתוך „חדר משלה").

מי שהחליטה לנסות להביא את הדברים לידי פתרון הינה המשוררת הירושלמית מרים איתן, הכותבת שירה (מאחוריה שלושה ספרי שירה) ופובליציסטיקה, מורה־סופרת ואחראית על פרוייקט „דנמרק" בבית הספר התיכון „דנמרק" בירושלים. בימים אלה קראה מרים איתן להקים ועדת היגוי של נשים יוצרות מן הספרות, מכל תחומי האמנות והמדיה, שתפעל למען האדרת זכויות הנשים היוצרות.

מרים איתן: „הנשים היוצרות יוצאות נפסדות ונדחקות על ידי הגברים אל הירכתיים משום היותן נשים וגם משום שיש להן „חזיתות תיפקוד" נוספות: הן נאלצות לשמש עקרות בית, אמהות ולעתים קרובות משתתפות בעול הפרנסה של המשפחה. הגב' אתיה שמחה, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, אשר שמה לה למטרה לעודד כל יוזמה ציבורית להטבת מעמד האשה נענתה לפנייתי ונטלה תחת חסותה יוזמה זו, שאליה הצטרפו יוצרות נוספות".

מרים איתן

הנשים שנבחרו לוועדת ההיגוי הן, בין היתר: גילה אלמגור, מרים איתן, ציפי שחרור, ג'ודי לוץ ושושנה בן־עדי. בישיבה שהתקיימה בימים אלה במשרדה של אתיה שמחה, הוחלט לערוך בחודש הבא בירושלים כנס ארצי בהשתתפות סופרות, רקדניות, מוסיקאיות, ציירות, שחקניות ועוד נשים יוצרות, יהודיות וערביות, שבעקבותיו תקום עמותת נשים יוצרות אשר תעסוק בפעולת הבאת כל הקשור במעמד האשה היוצרת לתודעת הציבור.

מרים איתן: „ראוי לציין כי ההתארגנות הינה לחלוטין א־פוליטית, וגם אין גוף פמיניסטי העומד מאחורי הדברים. אנו חותרות להשיג מטרה אנושית. החלום שלי הוא שהמועצה תוכל לגייס כספים על מנת לתת מענקי התפנות לנשים־יוצרות, שהיו הזקוקות לכך יותר מאשר הגברים, לדעתי. יוצרות רבות מתחילות „לטפל" ביצירתן רק אחרי שילדיהן בגרו, בהעדר זמן מנטאלי מצידן להתייחס ליצירתן. אני מזדהה מאד עם האחרונות ומקווה כי הקמת עמותה שכזאת תיצור מצב שבו האשה היוצרת לא תיאלץ לבלום את התפתחותה והשגיה".

על יוזמה מבורכת זו היתה וירג'יניה וולף אולי אומרת היום, בחלוף למעלה מיובל שנים: „טוב מאוחר, מאשר בכלל לא"...

במלכת ההשראה סוערות הרוחות. לאחרונה פורסמו שמות הזוכים בפרס ראש הממשלה, המאפשר לזוכים בו, סופרים ומשוררים, להתפנות מעבודה למשך שנה תמימה, לשם היצירה. הרוחות סוערות על כך שאף אשה לא זכתה בפרס יוקרתי זה אף שהיו מועמדות רבות, ביניהן ראויות. כל עשרת הזוכים המאושרים הינם גברים, שחלקם אינם שמות מוכרים לציבור הרחב. בימים אלה התארגנו כמה נשים, שלא הציגו את מועמדותן לפרס והיפנו מכתב לראש הממשלה, לשר החינוך, למבקרת המדינה וליועצת ראש הממשלה למעמד האשה ובו מחו על אי־שיתופה של אשה בוועדת השופטים תוך ציון קיומן של מועמדות רבות הראויות לפרס יותר מכמה גברים „שאמנם זכו בו, אך קשה לדעת מדוע".

מארגנות המכתב הן: מרים איתן, גבריאלה אלישע, ד"ר קרן אלקלעי, מאיה בז'רנו, שושנה בן עדי, ד"ר המוטל בר־יוסף, ריקי דסקל, ריבה רובין, ד"ר לילי רתוק ופרופ' אליס שלווי.

הנכדה, הסבא והצחוק מבעד לדמעות

מאת נעמי בן־גור

בל קאופמן על ברכי שלום־עליכם (משמאל). מימין, תמרה כהנא

בערב־שבת האחרון הקרינו בטלוויזיה הישראלית את הסרט „במעלה המדרגות היורדות", על־פי ספרה רב־המכר של בל קאופמן. בל קאופמן היא נכדתו של שלום עליכם. פגשתי אותה בניו־יורק לפני שנים אחדות, כשבאתי לראיין אותה לרגל הופעת ספרה השני „אהבה וכו'". אשה בלונדינית וגבוהת קומה, חמימה ונעימת־סבר, מתגוררת באזור יוקרה בפארק אבניו שבמנהטן. צילום ענקי מכסה את הקיר בדירתה המהודרת. זוהי הגדולה של הצילום המופיע בכתבה זו, מתנת הוקרה שקיבלה מהמגבית היהודית המאוחדת. בצילום נראה שלום עליכם ועל ברכיו שתי נכדותיו היחידות שזכה לראות בחייו: בל קאופמן ותמרה כהנא. תמרה כהנא, שבעלה המנוח, הארכיטקט אוריאל כהנא, תכנן את בית שלום עליכם, חיה בארץ ותרגמה לעברית את שני ספריו של סבה: „מוטל בן פייסי החזן" ו„מנחם מנדל". בל, וברוסית בלה, בת השנה וחצי, לובשת בצילום שמלה רקומה שנתן לה במתנה סבה המפורסם, אבי־אמה. מאז עוברת השמלה מדור לדור במשפחה. על קירות חדר־עבודתה תלויים צילומים של בתה, בהיותה תינוקת ושל נכדתה, לבושות שתיהן באותה שמלה, מתנת סבא שלום עליכם. „הוא לא אהב שנקרא לו סבא", סיפרה בל קאופמן. „הוא היה צעיר ומלא חיים. על כן קראנו לו פאפא". השמלה, מתנתו של פאפא שלום עליכם, ארוזה בקפידה ונשמרת במשפחה לדורות הבאים.

שמלה אחרת שלה שעשתה היסטוריה היא השמלה בה היא מצולמת בספר א–ב עברי צהוב־דפים מן הימים ההם, שיצא בהוצאת „מוריה". בל הקטנה מחזיקה בידיה שתי בובות, לבושות גם הן כמה. מתחת לצילום מודפס שיר הילדים הידוע של חיים נחמן ביאליק: „בובות שתיים, בובותיים, צילי וגילי עמי פה"... „את השיר כתב ביאליק עלי", התגאתה באזני בל קאופמן. בילדותי למדתי עברית והתכתבתי עם ביאליק.

בל קאופמן היתה בת חמש כאשר נפטר סבה. זכרו חי תמיד בביתם, אך יש לה גם כמה זכרונות פרטיים משלה, כולם קשורים לרוחו השובבה של הסופר: „הוא שיחק איתנו וחרז לנו חרוזים, אהב לתת מתנות וידע להפוך כל יום לחג. הוא אהב מעשי קונדסות כילד. היה מערבב לאורחים את הערדליים. יום אחד הוא לקח אותי לטייל בגן החיות. ליד כלוב הקופים נעצרנו. הוא לקח חתיכת נייר ועשה ממנה תרוד, מילאו במים והגיש לקוף. הקוף סירב לשתות. פאפא שלום אמר לי: 'הקוף הזה מפונק'. הוא מילא שוב את התרוד במים ושתה בעצמו. כך מילאו ושתה כמה פעמים. רק לאחר שנים נודע לי שסבל מסוכרת, שאחד מסימניה הוא הצמא. הוא היה מתבדח גם על מחלתו ואומר: 'אני אף פעם לא אמות ברעב. אני אמות בצמא'".

בדברה על שלום עליכם, הירבתה להשתמש בתארים: עליז, בדחן, שובב. אמה סיפרה לה שכאשר גרה המשפחה בלונדון, היו עניים וידם לא השיגה לקנות שטיח. השכן שגר מתחתם התלונן על קולות ההליכה של משפחת רבינוביץ' (שם משפחתו האמיתי של שלום עליכם). „יום אחד חזרה אמי הביתה וראתה אותו מלמד את ילדיו ללכת... על ארבע", סיפרה בבדיחות.

שלום עליכם הצטייר מסיפוריה של בל קאופמן כאיש משפחה. לששת ילדיו, ארבע בנות ושני בנים, קרא „הקהל שלי". כשסיים לכתוב סיפור, היה מקבצם סביבו והם היו הראשונים לשמוע ולהגיב.

הביקורות גמרו את ההלל על ספריה של בל קאופמן וציינו כי איננה מביישת את מוצאה הספרותי וכי כתיבתה ניחנה באנושיות, הומור וחמלה. ספרה „במעלה המדרגות היורדות" שיצא לאור בשנת 1965, היה לרב־מכר ותורגם לשפות רבות. „לא קל להיות נכדתו של שלום עליכם וסופרת", הודתה בפני. „אך כאשר כתבו על ההומור והחמלה שבספר, על הצחוק מבעד לדמעות, ידעתי שיש לי הזכות להמשיך בעט סופרים. אני מרגישה לא בנוח כששואלים אותי אם לסבי יש השפעה על כתיבתי. אני סופרת באנגלית, בעלת רקע רוסי וכתיבתי אישית".

מסתבר, שבל קאופמן היא דור שלישי למשפחת סופרים. „סבי רצה תמיד שמישהו מבניו יהיה סופר", סיפרה אמה, לולה קאופמן, פירסמה למעלה ממאתיים סיפורים קצרים ביידיש וכן תירגמה את יצירת אביה לרוסית. בתו הבכורה של שלום עליכם, אמה של תמרה קאופמן (הנראית בתמונה) נישאה לסופר י.ד. ברקוביץ', אשר תירגם את יצירות שלום עליכם לעברית.

בל קאופמן נולדה בברלין, שם למד אביה רפואה. בגיל שלוש עברה המשפחה לרוסיה ובהיותה בת 12 היגרה לארה"ב. היא בוגרת אוניברסיטת קולומביה בספרות. קירות חדר עבודתה גדושים בתעודות הוקרה שהעניקו לה מוסדות וארגונים שונים על פעילותה הספרותית־הציבורית. בצד כתיבתה, תרגמה שירה רוסית, היתה מורה לאנגלית ולספרות (ומתוך נסיונה האישי כמורה כתבה את „במעלה המדרגות היורדות") והרצתה בפני קהל יהודי על שלום־עליכם ועל הישרדות העם היהודי באמצעות ההומור. פעם אמר לה יהודי זקן, לאחר ההרצאה: „הוא לא היה רק סבא שלך. הוא היה הסבא של כולנו".

„ההומור היהודי נעשה היום וולגארי, על־ידי השחקנים וכלי התקשורת", קבלה בל קאופמן. היא קנאית לשמו הטוב של סבה. בכל פעם שהיא רואה עיבוד וולגארי של יצירותיו, היא מוחה בקול רם. שאלתי אותה, אם כן, מה דעתה על „כנר על הגג". „'כנר על הגג' הוא מחזמר אמריקאי מוצלח", השיבה, „אבל אינני חושבת שזה שלום עליכם. לעומת זאת לא אהבתי את הסרט. טופול שלכם לא מצא חן בעיני, ואני יודעת שאתם אוהבים אותו. בגופו הגדול ובקולו הרם והעבה [illegible] אין הוא דומה לטוביה. טוביה היה יהודי קטן [illegible] אמיתיות [illegible] לאחר ששלום עליכם כתב עליו, התייחסו אליו הלקוחות בכבוד והיו מזמינים אותו לבתיהם. אולם, אני מברכת על המחזמר ועל הסרט", הוסיפה, „כי בזכותם הגיע שמו של שלום עליכם לקהל רחב יותר".

הראיון עם בל קאופמן נערך כמה ימים לפני ראש השנה. כשנפרדתי ממנה, ברכתיה בשנה טובה. היא לא הגיבה על הברכה, אמרה שלום וסגרה מאחורי את הדלת. כעבור שניות פתחה אותה וקראה לעברי: „אה, כן, ראש השנה, יום שישי, נכון? שנה טובה".

שדולת הנשים מתריעה כנגד קשיים להורים בשבוע עבודה קצר

שדולת הנשים בישראל פנתה במברק לחיים הברפלד מהסתדרות העובדים הכללית וליעקב דנון ממשרד האוצר (בתוספת העתקים לשר העבודה והרווחה, לנציב שירות המדינה, וליועצת ראש הממשלה למעמד האשה), בעניין הנחיות נציב שרות המדינה למעבר משרדי הממשלה לשבוע עבודה בן חמישה ימים. שדולת הנשים מבקשת להפנות תשומת לב המכותבים לסעיף ו"4, בהנחיות אלה, הדן באמהות עובדות, ודורשת התייחסותם הדחופה להערות הבאות:

1. מתעוררת בעייה של חוסר התאמה בין ההסדרים קיימים לטיפול בילדים במסגרת מעונות יום ודומיהם ובמסגרות של יום לימודים קצר בבתי הספר, ובכך מחמרת הבעיה של פיקוח על ילדים בתום שעות הלימודים.

2. בעניין שינוי זה, הפוגע קשות ביכולת הורים לילדים להשתתף בשוק התעסוקה, יש צורך דחוף, לפני תום המו"מ, לקבל הדרכה בגופים המתמחים בפתרונות לבעיה זו כגון: נציגת העובדות בהסתדרות עובדי המדינה – הגב' יונה סומך, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה – עו"ד אתיה שמחה, יו"ר ועדת המשנה של ועדת קוברסקי בנושא מעמד האשה בשירות המדינה ובשירות הציבורי – הגב' יהודית היבנר.

3. יש לתמוה על כך שבניסוח סעיף ו"4, לא נלקח בחשבון לתפקיד ההורה בגידול הילדים – ולא רק תפקיד האם – דבר שקיבל לאחרונה גושפנקא מהמחוקק בחוק הזדמנויות שוות בתעסוקה – 1988.

חתומה על המברק: ד"ר פרנסיס רדאי
יו"ר הצוות המשפטי,
שדולת הנשים בישראל

טומי אוהב לצלם. הוא עבר קורס צילום חתולי מזורז והנה התוצאה.
בין יתר כישוריו של טומי אפשר למנות אי־אלו כוסות וצלחות שבורות, זה מפני שהוא עוד קטן, רק בן שלושה חודשים. לכשיגדל יצטמצם בהדרגה מספרם של כלי המטבח השבורים ובינתיים אפשר לעבור לצלחות פלסטיק.
בתמורה לנזקים קלים אלו, טומי נותן הרבה חום ואהבה, מתרפק, ממרמר ושר. מסוגל לכדרר שעות בכדור צמר, שחקני אנ.בי.איי. הם כלב לעומתו.
יש לו גם אח ואחות, ג'ינג'ילוטה ויונתן. יפים וחכמים כמוהו ושקטים יותר.
האוצרות הללו נמצאים ב־03-452528.
ריקה בר

ספרים עכשיו

מאת ב. סמדר

מי מפחד ממדע?

„בני אדם הם בני־אדם". ניל בל. איירה: סנדי קליפורד. תרגמה: רימונה גרסון.

„הגיע הזמן". מרילין ברנס. איירה: מרתה וסמן. תרגמה: רמה יעקבי. ערכה את הקטעים העבריים: אסתר ענר. הוצאת בית כרטא – ספרית ניצנים.

שני ספרים נוספים בסידרת „יסודות המדע לנוער". הראשון עוסק בשאלה: מאין באנו, לאן אנחנו הולכים ומה קורה בדרך. הספר מתאר כיצד הגענו להיות הומו ספיינס, מציץ לעולם המאובנים, מספר כיצד זכו הקרקפים בחברבורותיהם ומלמד כיצד קוטפים המבוגר.

הספר השני מסביר את מושג הזמן – ריתמוס החיים, מהו התאריך, תולדות הלוחות השנתיים השונים, כיצד להתגבר על פיגור סילוני (ג'טלג) ועוד.

שני הספרים מציגים חומר מרתק בצורה קריאה, סיפורית ומבדחת, מלווים באיורים מחוייכים מתאים לנוער ולמבוגרים.

את הסידרה יזמה חבורת מורים, אמנים וסופרים המאמינים שכדי ללמוד אין צורך באמצעים מתוחכמים. סידרה זו היא ההוכחה לכך.

אמרתי לכם?

„לא יאומן כי יסופר". האסטרולוג הרצל ליפשיץ. הוצאת כנה.

האסטרולוג הוותיק הרצל ליפשיץ מתעד את הצלחותיו האסטרולוגיות, בליווי הוכחות מתוך העתונות. הרצל ליפשיץ חזה את השלום עם מצרים, את האולקוס של שולמית אלוני ועוד. הוא אפילו עשה מפה אסטרולוגית לחללית סקיילב. אז מה אם התפספס לו בחיזוי אליפות הארץ בכדורגל לפני כמה שנים? הוא לא אשם שכוכב כדורגל הימרה את פי כוכבי השמים והכניס גול פתאומי ומפוקפק. מה שחשוב הוא, שכל שלבי המשחק התנהלו על־פי התחזית. ויש בספר גם נר־נר־נו לעזר וייצמן, שהכוכבים לימדו אותו לקח. אם אשתו של עזר תתחיל לשאול בכוכבים, נדע מאיפה זה בא.

הבל בגלל המנגו

„בגלל המנגו", זמפנו והדב ועוד שירים. נירית ירון־ברניק. הוצאת הקיבוץ המאוחד.

למי צריך להגיד שלום? מנהל בית הספר של אחותי. עצוב. שירים אלה ואחרים מופיעים בספר ראשון למחברת. השירים עוסקים בחוויות ילדות: שמחה, משחק, כעס, כציאות ודמיון ועוד. השירים משובצים בתוך סיפור מסגרת המופיע כזכרון של מבוגר. השירים הולחנו על־ידי שלמה גרוניך והוקלטו בקלטת. מבצעים: שלמה גרוניך ודפנה ארמוני.

משלי מאור

זה לא אזופוס, וגם לא קרילוב או לאפונטיין. אבל 25 הסיפורים שכתב וקיבץ משה מאור בספר בשם „משלים" הם בהחלט חומר קריאה נעים ובעל מוסר השכל לבני הנעורים.

משה מאור, יוצא רומניה, עתונאי, הוציא שורה שלמה של ספרים ברומנית, לפני ואחרי עלייתו ב־1948. „משלים" הוא ספרו השני בעברית. הראשון היה רומן בשם „אני סטרול בגלותניה".

במשליו, כדרכם של משלים, יש בהם אלמנטים של אגדה שבה מדברים ביניהם חפצים או חיות. מאור מדגיש בהקדמה לספר, כי במשליו שלו הוא נמשך בדרשיהם אחרי הלוך המחשבה היהודית ושולטת בהם רוח הוויכוח האופיינית ליהודים – זאת מתוך הכרתו כי האוניברסליות של כל אמנות מתחילה ביצירה הלאומית של כל עם והיא מכלול היצירות של כל העמים.

למותר לציין שלכל משל יש נמשל, ההיינו מוסר השכל. כמו הסיפור על קרב בעלי הכנף בניצוחו של תרנגול יהיר שנמשלו הוא כי „רואים את תחילת הנצחון, אבל לא את מחירו". הסיפורים טובים גם כנושא לשיחה ולדיון בין הורים לילדים.

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

אנטי פיק – אנטי יתושים

אחרי שהיתושים הקימו לובי והפגינו בחוצות העיר נגד המלחמה הכימית שמנהל נגדם האדם בצורה בלתי חוקית;
ואחרי ההדים שהפגנות אלו היכו בכל אמצעי התקשורת.
לא נותר לו לאדם אלא לפנות אל השטח שבו הוא – כלומר האדם – מצטיין.
למלחמה אלקטרונית, על קולות.
וישבו מלומדים והמציאו מין מחוטל כזה שנקרא „אנטי פיק", שעובד על סוללה, שמשמיע קולות שמבריחים יתושים ממרחק של שישה מטרים.
כלומר, כל מי שמחזיק בכיסו „אנטי פיק" כזה, שישה מטרים סביבו בורחים כל היתושים!!!
אני לא ניסיתי, אבל זו לא סיבה שאתם לא תנסו...
לפנות לטלפון: 03-204598
03-459661
ונראה...

עוגיות חמאה – גל בי

זה התחיל בביבוא מדנמרק, אחר כך החליט משהו מבאר־שבע, נדמה לי, שמה שהדנים יכולים לעשות גם אנחנו מסוגלים.
ואם זכור לי נכון, זה באמת היה לא רע. נו, ואצל היהודים הרי מה שאחד עושה כסף רוצים כולם לעשות כסף.
ואנחנו הוצפנו בעוגיות חמאה מתוצרת הארץ השונות, כאשר באופן טבעי האיכות הולכת ויורדת הולכת ושוקעת.
עד כדי כך, שכאשר קבלתי מ„אסם" את הידיעה שהם יוצאים עם סדרה חדשה של עוגיות – ובתוכן גם עוגיות חמאה אמרתי לעצמי: אוי ואבוי – ולחינם אמרתיו
כי מה שהדנים מסוגלים לעשות – גם אנחנו יכולים, או לפחות „אסם".
המחיר 4.30 ש"ח ל־400 גרם.
ולהבלע ינעם.

על הבר

אתה יושב לך וחושב...
בימים אלה, כשהכל מתמוטט עלינו בבת־אחת כאילו בכוונה לקראת הבחירות.
שלטון הכיבוש בגדה ובעזה, כור ושפידא, רשות השידור ומילואות, שפייזר ושליטא – מה יעשה הבן־אדם כדי להחזיק מעמד עד הבחירות?
(כי הרי אחרי הבחירות הכל יחזור ויהיה 100 אחוז כמו שכולם מבטיחים לנו, נכון?)
נו, אז מה עושים.
לחברת „דנה" ברחוב דיזנגוף יש פתרון.
בר מידי!!!
אלגנטי, אבזמים מוזהבים, ידית נשיאה ומכיל כל מה שבר המכבד את עצמו צריך להכיל: פותחן, חולץ פקקים, שלוש כוסיות ושני בקבוקי משקה.
המחיר – 395 ש"ח, אבל מה זה לעומת צוק העתים.
ואל תשאלו אותי מה עושים אחרי שגומרים לשתות את שני הבקבוקים.
אין לי מושג...

תיאטרון האופנה הפריסאי מציג: משהו מתצוגות החורף פ־1988. מלמעלה למטה – 1. פנטאזיה בשחור לבן של בית כריסטיאן דיור, בעיצוב מארק בוהאן. 2. שמלת משי צמודה לצווארון ענק של פאקו רבאן. 3. כובע מבית ג'יבאנשי.

בארבע עיניים

פלאי „הקוביה ההונגרית"

שאול סודירי

מאת שמואל קליגר

אז, שאול סודירי, „השיטה ההונגרית" תפעל בעונה הקרובה?

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל: „יש מחשבה בכיוון הזה ואנו ממתינים להסברים מהתאחדות הכדורגל בהונגריה כיצד עובדת שם השיטה. משיחות עם חברים והתקבל אצלי הרושם שעקרונית השיטה מתקבלת בהתלהבות ואפשר תוכל ליישמה כבר בעונה הקרובה. הכל תלוי בהבהרות שנקבל. מה שידוע הוא, שהונגריה אימצה את שיטת 3 הנקודות עם השינוי של תוצאות תיקו. בתיקו רגיל יש נקודה אחת לכל קבוצה, היינו בסך הכל 2 נקודות. יוצא מזה שנקודה אחת הולכת לאיבוד. התיקו יוצר פערים, שמתעצמים ברגע של ריבוי תוצאות תיקו ע"י קבוצה אחת והצטברות נצחונות ע"י קבוצה אחרת".

בעצם אתה מדבר על שיטת המבדלים המקובלת אצלנו בגביע המדינה.

סודירי: „באופן עקרוני התשובה חיובית. ההונגרים אימצו את השיטה, שאם בתום 90 דקות המשחק מסתיים ללא הכרעה נערכות הקבוצות לסדרות בעיטות מ־11 מ' הקבוצה המנצחת מקבלת נקודה נוספת. משמעות הדבר, שבמקרה של תיקו מקבלת ה„מנצחת" 2 נקודות וה„מפסידה" מקבלת רק נקודה אחת. בכך נחסכים הפערים ובכל מקרה מובטח, שכל משחק יחלק את מקסימום הנקודות ושום נקודה לא תלך לאיבוד".

מה נפקא מינה?

סודירי: „לאחר שנקבל את התוכנית מהונגריה ניווכח כי השיטה יוצרת מתח ועניין. תגביר את המתח עד לסיום המשחק וגם לאחריו... כדבר פרטים נוספים נוכל להתייחס רק עם היוודע פרטי השיטה, אבל אני מניח שאין שום בעייה, שנוכל ליישמה כבר בעונה הקרובה".

אני מבין שהתוכנית ההונגרית כבר אומצה אצלך באופן עקרוני, האם אתה נתמך גם ע"י החברים האחרים בהתאחדות?

סודירי: „בעקבות שיחות עם חברים, אכן הרושם הוא שהתוכנית מתקבלת בהתלהבות. העניין אכן תופס. צריך לזכור שהשיטה משקללת את עניין 3 הנקודות עבור ניצחון. חסל סדר תוצאות 0:0. הצופים לא יוכלו עוד לומר: „ראינו 0:0 משעמם". התיקו פס מן העולם; עבר זמנו. אפילו לא יבקעו בכלל שערים במהלך 90 דקות יביא הדבר להכרעה מהנקודה הלבנה עוד באותו משחק וזה יוסיף עוד כמה דקות של מתח. הלוא בשביל זה הקהל בא, לא?"

האם לא באה השיטה הזו לסתום את הפיות של הדורשים להחזיר לשיטה הישנה של 2 נקודות?

סודירי: „בהחלט. כל פעם שומעים אנשים שעולים על שיטת 3 הנקודות רוצים לחזור לשיטה הישנה. עיקר הטענה שלהם, בפערים שהשיטה יוצרת. בהחלט אפשר לחסל את הוויכוח ע"י השיטה ההונגרית.

האם גם את מספר הבעיטות מ־11 מ' נעתיק מהשיטה ההונגרית?

סודירי: „בכך אין אין צורך. די שנעתיק את העיקרון. בקשר לפרטים די אם ניישם את השיטה הנקוטה אצלנו בגביע, כלומר: 5 בעיטות לכל קבוצה ובמקרה של תיקו גם לאחר סדרת הבעיטות הללו, בעיטה נוספת לכל קבוצה לסירוגין עד לקביעת המנצחת".

עושה רושם שהשיטה יוצרת כאב ראש חדש למנהלי הקבוצות המשלמים לשחקנים לפי נקודות?

סודירי: „אני לא מסכים. השיטה לא משנה את מקסימום הנקודות. בליגה בת 30 מחזורים יש בקופה מקסימום 90 נקודות ונתון זה לא משתנה. מדובר רק בתוספת של 4 – 5 נקודות בממוצע לכל קבוצה שתצטבר במקום שהשיגה תוצאות תיקו עד היום. תוספת כזו, בכלל איננה משמעותית ולא יכולה להכביד על הקבוצות המשלמות לפי הנקודות".

איגוד האתלטיקה־קלה מאשים את היחידה לספורט הישגי:

אילון „שבר" את המינימום האולימפי אך הם שברו אותו

מאת משה כהן

באיגוד האתלטיקה קלה זועמים על היחידה לספורט הישגי וראשי האיגוד כינסו אתמול מסיבת עתונאים, במהלכה הועלו האשמות קשות על קיפוח האתלטים ובמיוחד על קיפוחו של איתי אילון, שגם הוא לא יסע לאולימפיאדת סיאול.

„יש לנו ויכוח עם היחידה לספורט הישגי. האם עלינו לחפש באולמפיאדות מדליות או לייצג בכבוד את המדינה"? שאל יו"ר איגוד האתלטיקה, אריה סלוצקי.

לטענתו, הצליח אילון חרף פציעתו הקשה לעבור את המינימום האולימפי בריצת 200 מ' (20.93 שניות) ורק קיפוח ושיקולים לא הוגנים מנעו ממנו לצאת לסיאול. „אילון נשמע לי אתמול שבור וקשה היה לי לשכנעו להמשיך ולפעול כאתלט", ציין סלוצקי.

לטענתו, ביחידה לספורט הישגי טעו בכל התחזיות לגבי האתלטים. „רק בגלל תחזית לא נכונה שלהם איתי אילון לא הוכנס לסגל האולימפי. הם גם ניסו להקשות עלינו ע"י קביעת זמן טוב יותר בריצת 400 מ' והדבר הקשה על אילן גולדוואסר לשבור את המינימום", הוא אמר.

סלוצקי הסביר, כי אילון לא הוכנס לסגל האולימפי בגלל נימוקים פורמאליים. לדעתו, אם היחידה לספורט הישגי היתה עורכת תחזית נכונה ומעוניינת באמת לקדם את האתלטיקה – הכל היה נראה אחרת. „קבעו לאתלטים הישראלים מינימום קשה יותר מההישגים של טובי האתלטים בבריטניה ואיטליה", הדגיש סלוצקי.

באיגוד האתלטיקה טוענים, כי היחס של היחידה לספורט הישגי מקשה על שכנוע צעירים לעסוק בענף ועבודה קשה של ארבע שנים של האיגוד נפגעה קשות.

„בעתיד יהיו לנו הצעות נפרדות מאלו של היחידה לספורט הישגי. הם טעו לכל אורך הדרך ולא נסכים להמשך המגמה באתלטיקה הקלה", סיכם סלוצקי את דבריו הקשים.

מאמנו של אילון, מני פלד ציין, כי חרף פציעתו הקשה הצליח אילון להתעלות על עצמו ולהשיג ברגע האחרון את המינימום האולימפי: „חבל שטוענים כי זהו הישג מקרי. עיון בטבלת ההישגים שלו מוכיח התקדמות ניכרת בשנים האחרונות. היחס כלפיו כואב לנו מאוד, אבל אני שמח שאילון החליט להמשיך ולעסוק באתלטיקה".

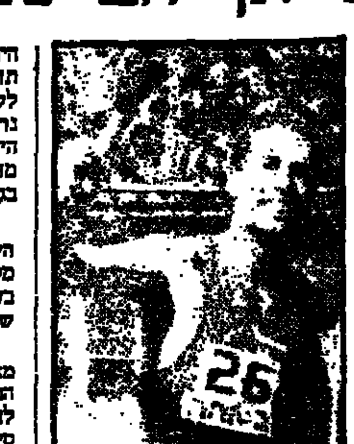

איתי אילון

הפועל י־ם: לנשום אויר פסגות

עם תקציב של 650,000 דולר והרכב מאוזן ולוחם מקווה נציגת הבירה בכדורסל להתברג בצמרת הטבלה, חצי גמר הגביע ואחד המפעלים האירופיים

מאת עידו גרונר

„להפועל ירושלים יש סיכוי טוב להתברג בחלק העליון של הטבלה", אמר אתמול מזכיר מפלגת העבודה בירושלים ופטרון הקבוצה, עמנואל זיסמן במהלך מסיבת עתונאים שכינסו הירושלמים לקראת פתיחת העונה.

זיסמן ציין כי בשנה שעברה לא היתה קבוצה עד הרגע האחרון והשנה נעשו מאמצים להכין קבוצה טובה זמן ניכר לפני פתיחת המשחקים.

בימים אלו מוקמת עמותת הכדורסל של הפועל ירושלים ובשורותיה יהיו חברים מכל גווני הקשת הפוליטית. זיסמן הסביר כי הפועל ירושלים היא קבוצת הייצוג של בירת ישראל והשתתפות של רוני שטיינין, שהוא חבר מרכז „חרות" מהווה את תחילת הדרך לקראת הבאות.

לדברי זיסמן הגיע החוב המצטבר של הקבוצה בשלוש השנים האחרונות ל־200,000 דולאר, כשהוא מדגיש את הניהול הטוב של הקבוצה יחסית למה שקרה בקבוצות הפועל אחרות.

תקציב הקבוצה יסתכם השנה ב־650,000 דולר, כשחמישים אחוזים מתוכננים על מכירת מנויים וכרטיסים והיתרה תכוסה ע"י מועצת הפועלים, מרכז הפועל, עיריית ירושלים וגורם מאמץ, שעדיין לא נחתם איתו חוזה.

בירושלים מקווים למכור 2200 מנויים עד לפתיחת העונה. זיסמן הודה לשטיינין על הסיוע הרב שהוא העניק לקבוצה ועל השתלבותו המהירה בניהול השוטף.

רוני שטיינין הדגיש כי הרכב הקבוצה נקבע על־פי המלצת המאמן והקבוצה כוללת השנה 4 שחקנים גבוהים: מייק קרסר, מנחם אסלם, הארסון וביל מילר. שני שחקני חצי פינה: דורון שפע וארז חזן.

שטיינין הדגיש כי לירושלים יש צוות לוחם ושאפתני ונראה לו שמבחינה חברתית המצב יהיה הרבה יותר טוב לעומת העבר. לגבי שני הזרים הוא סיפר כי הם בוגרי מכללת נבאדה והם שיחקו בעבר יחד במשך ארבע שנים והגיעו למשחק חצי גמר המכללות.

לדברי שטיינין יהיו המטרות העיקריות של הירושלמים להגיע בליגה למשחקי הפליי־אוף, להגיע לחצי גמר גביע המדינה ושלירושלים תהיה בתום העונה נציגה באחד מגביעי אירופה.

בירושלים יפתחו ההכנות לקראת העונה ב־15 באוגוסט ולפתיחת האימונים יגיע מאמן כושר מיוחד מיוגוסלאוויה, שבעבר אימן את דראזן פטרוביץ'. בירושלים גם מבטיחים למצוא את הדרך הנאותה להפרד מהשחקנים שעזבו השנה את הקבוצה.

יו"ר הוועד האולימפי הישראלי, יצחק אופק, כועס:

מי שמותח ביקורת על גודל המשלחת – מטומטם או רשע

ויכוח בדיון של ועדת הספורט של הכנסת בנושא האולימפי ■ אופק: התקדמנו אך העולם ברח. מספר המלווים סביר

מאת משה כהן

„מי שמותח ביקורת על גודל המשלחת לאולימפיאדת סיאול הוא מטומטם או רשע שעושה זאת בזדון", פלט אתמול בכעס יו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק שהופיע בפני ועדת הספורט של הכנסת, שדנה במספר הגדול של המלווים לאולימפיאדה.

בישיבה הבהירו ראשי הוועד האולימפי, כי לישראלים אין שום סיכוי לזכות באחת מהמדליות. „הספורט הישראלי התקדם, אבל הספורט העולמי ברח", הסביר אופק לחברי הוועדה.

רק שלושה חברי כנסת הטריחו עצמם לישיבה: היו"ר פנחס גולדשטיין, יוסי שריד ונחמן רז. הם ביקשו פרטים על המלווים וקיבלו את ההסבר כי מספר המלווים הרשמיים הוא סביר.

הויכוח נערך סביב העסקנים שמקבלים השתתפות בתשלום, כדוגמת עובדי מדינה שיוצאים להשתלמויות בחו"ל בהשתתפות המעביד.

חברי הוועדה ביקשו לקבל רשימה מפורטת של היוצאים לסיאול עם נימוקים לגבי כל אחד מהם וסכום ההשתתפות של המדינה.

בעניין אחר נמתחה ביקורת על העובדה שנבחרת הסיוף לא תשתתף באולמפיאדת סיאול, אבל ראשי הוועד האולימפי הבהירו, כי הרשימה לסיאול כבר נסגרה.

● עובדי הפועל ת"א החליטו לנקוט בעיצומים בעקבות אי קבלת המשכורות. בחודש שעבר הם הפסיקו את העיצומים לאחר שהובטח להם לפתור את הבעיה אחת ולתמיד, אבל כבר החודש התעוררו שוב בעיות.

המאמן היוגוסלאוי של הפועל ת"א מגיע היום

מאת שמואל קליגר

המאמן המיועד של הפועל ת"א, מאצ'יץ' ראסטיסלאב עומד להגיע היום לישראל. הוא יתקבל בנמל התעופה ע"י חבר הנהלת הקבוצה, אברהם מורחי, שיזם איתו את הקשר הראשוני ויו"ר מחלקת הכדורגל, חיים צימר ובן מתורגמן דובר שפת המאמן.

אתמול התאמנו לראשונה שחקני הפועל ת"א במגרש כדורגל. הם עשו זאת בגבעת עליה בהדרכת עוזר המאמן, שמעון בן יהונתן.

באימון לא השתתפו יעקב אקהרייז וקובי סגל. מנהל הקבוצה, ניסן ניסנוב האשים את כלי התקשורת שפרסמו דברים בעייתיים של סגל וגרמו לו להעדר מהאימון.

חדשות של שבת

■ מיוחד: בעקבות עתירת טלילה שפר. דן בן אמוץ עם יוסי קריים, עורך "פרוזה", ובנו החולה בשיתוק מוחין.
האב: הייתי צריך להמית אותך. הבן: אני לא כועס עליך
■ עדית זרטל ויהודה ליטאי על מסמך אל חוסייני ■ דני רובלינו מסרב לקחת אחריות, מאת נעמי לויצקי ■
אפריים ריינר ■ איל חלפון בטאבה ■ משה נגבי: דין ודברים ■ יעל גבירץ ■ ענת מידן עם אריה דולצין: שלוש פעמים בשבוע דיאליזה ■ דורון רוזנבלום: מה בין נתניהו לואן־אריק ■ שוש אביגל ■ גל אוחובסקי: בעקבות התשדיר לנהריה ■ חגי סגל אצל משפחת ניר ביתן ■ תיק עזריה: תמונת מצב, יוסי הימן ■ מיכה שטריר ראה טלויזיה ■ דני רבינוביץ ■ עדי אופיר על עריקים בכלא ■
ישראל אהרוני מגיש: צלעות

מלמיליאן ישפוט הדוגמניות ישחו

מאת שמואל קליגר

אורי מלמיליאן יצטרף לצוות השופטים · בתחרות השחיה לדוגמניות צמרת שתתקיים ביום שישי בבופשונית בקרית בן גוריון בחולון. צוות השופטים יורכב משופט הכדורגל משה אשכנזי, דוד קושניר מאמן נבחרת ישראל באתלטיקה קלה ונחום סטלמך. את התחרות מארגן זו השנה השניה איש הספורט אלי קניר.

25 הדוגמניות יתחרו בארבעה סוגי מקצים: שחיית חזה, התחרה באבובים, הליכה על גשר על פני המים וקליעה לסל מהמים. בשנה שעברה זכתה בתחרות הדוגמנית ענת כרם.

קבלת מודעות 24 שעות נדחוף
מודעות משפחתיות והספדות
וכל יתר סוגי המודעות ל'
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

500 העברות בחמש שעות

השוק נסגר / משה כהן

שוק העברות השחקנים ננעל אתמול במחזות צורמים ולעיתים אף מביכים. המלך האמיתי של איגוד הכדורסל היה אתמול נפתלי גושן, שהרכז ביצוע הקבוצות במשך חמש שעות 500 העברות.

בתוך המשרדים הצפופים של איגוד הכדורסל התנהל הכל כשורה ובסדר מופתי. המחזות המביכים נראו מחוץ למשרדים, תחת השמש היוקדת, כשמאות כדורסלנים ועסקנים התרוצצו וניסו באווירת שוק פרוע להגיע להמשרדים ולנסות ברגע האחרון לחולל העברה נוספת. בתום הבוקר המתיש נראו פנים מרוצות, אבל היו גם רבים מאוכזבים, שלא הצליחו לקבל שחרור מקבוצתם או שלא מצאו להם קבוצה כרצונם.

למעשה, אתמול הסתיימה רק ההצגה הראשונה. בימים הקרובים יידונו בוררים מטעם איגוד הכדורסל ב־40 תביעות בוררות שהוגשו ע"י כדורסלנים וכדורסלניות מכל הליגות. הבולטים ביניהם יהיו אלומה גורן, חיים זלוטיקמן וקית בנס.

ההעברה המעניינת ביותר היתה של מיקי ברקוביץ', שבאופן רשמי עבר ממכבי ת"א למכבי ראשל"צ. היו גם כמה העברות מפתיעות, כמו של יואב קימן מאליצור נתניה לרמת השרון, אבל רוב ההעברות היו צפויות ודראמות מפתיעות לא ראינו אתמול.

אלה העברות השחקנים הבולטות: יוסי עמיאל (מהפועל אשדוד לאליצור נתניה), עינת בראום ודינה רייכמן (מהפועל גלבוע למכבי רמת חן), מיקי הרמן (מהפועל גבעתיים לאליצור רמלה), יאיר בן עטר (מהפועל גליל־עליון למכבי פ"ת), דוד זגורי (מאשקלון לאליצור נתניה), דניאל גוט (ממכבי נתניה לאליצור נתניה), זוהר זלדמן (מרמת אליהו בליגה ג' לאליצור נתניה), אביגדור מוסקוביץ (מבית"ר ת"א להפועל נען), טלי בירקן (מאליצור ת"א להפועל ירושלים), הילי זמורה (מהפועל גבעתיים לאליצור פ"ת), אבי וילבמן (ממכבי פארים למכבי הוד השרון), גל קנז (מהפועל ירושלים להפועל גן שמואל), אליהו בן כליפא (מבני ברית להפועל ת"א), יעל אלבסנדרוני (ממכבי ת"א להפועל ת"א), ריצ'רד בלאט (ממכבי נתניה לאליצור נתניה), ג'ו מרור (מטכניון חיפה להפועל חיפה), פנחס חזות (מאליצור רמלה להפועל חיפה), איתן סלימי (מהפועל ירושלים להבל איילות), ג'יימס טורי ותומר חנוך (מהפועל חולון להפועל ת"א), סטיב קפלן (מאליצור ראשל"צ להפועל אילן חולון), אריאלה חלף (מהפועל ת"א למכבי ת"א), אופיר כחולי (מקרית שמונה לגליל עליון), מאיר הייניק (מב"ש לאליצור נתניה), גרג קורנליוס (ממכבי ת"א לאליצור רמלה), מייק קרסר (ממכבי נתניה להפועל ירושלים), אסף כהן (מהפועל ר"ג להפועל ירושלים), אודה מולכו (מהפועל חולון לנס ציונה), משה רייס (מאליצור קרית אונו להפועל אילת).

חיים זלוטיקמן

מרתון הקיץ של זלוטיקמן

נפתלי גושן

חיים זלוטיקמן גנב אתמול בבוקר את ההצגה מהפרשיות הרבות שצצו במהלך נעילת שוק העברות השחקנים במשרדי איגוד הכדורסל.

זלוטיקמן נדהם לשמוע, כי מנהלה החדש של הפועל ת"א, אברהם פלדה מסרב לחתום לו על טופס השחרור למכבי ראשל"צ. פלדה טען, כי הוא לא ראה את החוזה ועליו לבדוק את הנושא. זלוטיקמן הביע מורת רוח על הסיבה שאיש מהפועל לא דיבר איתו ולא ניסה לברר את הנושא לפני תום המועד האחרון.

בהמשך הבוקר הוא נראה משועשע מהעניין: „יש לי סעיף בחוזה המעניק לי שחרור בתום העונה. תאמין לי שלא אכפת לי לשחק גם בהפועל ת"א. רק הכל לי על כל הליצנות". הוא מיהר להגיש תביעה לבוררות ובימים הקרובים יוכרע עתידו.

בנס להפועל ת"א

ראשי הפועל ירושלים קיבלו במורת רוח את בקשתו של קית בנס לעבור להפועל ת"א. הם טענו, כי הוא כלל לא דיבר איתם ויש להם אופציה להמשיך את החוזה איתו לעונה נוספת.

בהפועל ת"א בטוחים שבנס ישחק בשורותיהם והם מצפים לפסיקת הבורר. סוכנו של בנס, אבי וילולסקי רמז על מה שקרה בהפועל ת"א: „חתמתי איתם על חוזה רק אחרי שקיבלתי את הכסף מראש", הוא חייך בערמומיות.

40 פניות לבורר

עתידם של 30 כדורסלנים יוכרע רק בשבועות הקרובים. במשרדי האיגוד התקבלו 40 פניות לבוררות. רכז הליגות באיגוד, נפתלי גושן הביע מורת רוח מהבקשות הרבות. לטענתו, 10 מהבקשות הוגשו בשלוש שעות אחרונות לאחר הגשתן ומטרת הכדורסלנים היתה לסחוט שחרורים מהקבוצות. גושן עומד להציע שהחל מהשנה הבאה יגבה איגוד הכדורסל תשלום עבור כל בקשה לבוררות.

שמבן גרם למבוכה

עסקן הכדורסל הוותיק, מיכה שמבן גרם לאי־נעימות. הוא חתם על טופס השחרור של מיקי הרמן לאליצור רמלה, אבל הוא שכח להביא איתו את חותמת האגודה, הפועל גבעתיים. רכז הליגות באיגוד, נפתלי גושן סירב בתוקף לאשר את הטופס וגם לאחר אישור מהיועץ המשפטי הוא המשיך לעמוד בסירובו. רק לאחר התערבותו של יורם אוברקוביץ הסכים גושן לקבל את הטופס, למרות שבאופן רשמי הוא הוא סירב לאשר זאת.

הגבלת העברות בליגות הנמוכות

באיגוד הכדורסל הופתעו מכמה קבוצות מהליגות הנמוכות שביצעו עשר העברות כל אחת. הבולטות בין הקבוצות היו בני הרצליה ומכבי ר"ג. באיגוד מתכוונים להגביל בעונה הקרובה את ההעברות גם בליגות הנמוכות במטרה לאפשר לשחקני נוער לבוא לידי ביטוי לפחות בליגות הנמוכות. הקבוצה ששחררה הכי הרבה שחקנים היתה הפועל ר"ג, שראשיה אפשרו לעשרה מהשחקנים לעבור לקבוצות שונות.

מחירים מופרזים

עסקנים רבים של קבוצות מהליגות הנמוכות הופתעו מהדרישות הכספיות הגבוהות של שחקנים אלמונים. היו שחקנים שדרשו ללא בושה שכר שנתי של 20,000 דולאר והוכנם נענו בשלילה. היו קבוצות שהתפשרו בסופו של דבר על שכר נמוך לא בהרבה מהדרישה המקורית.

קרן חופש מחליפים

בנס: קרן חופש־שחקנים טובים להפועל אילת. ראשי הקבוצה ביקשו ממנו למצוא קלעי ברמתו. קרן השיב להם בחוש הומור: „רק באנ.בי.איי ניתן למצוא שחקנים כמוני". בסופו של דבר הוא הגיע לסיכום עם גיא גורן ומשה רייס.

ג'מצ'י סוכנת רשמית

אחותו של דורון ג'מצ'י רונית היא עורכת דין במקצועה, אבל עסקי העברות השחקנים מהווים כנראה חלק נכבד בעיסוקיה.

ג'מצ'י מייצגת בין היתר את אלומה גורן. אתמול היא התמקמה ע"י בית הכנסת השוכן מול משרדי האיגוד ותלתה שלט מאיר עיניים על שמות הכדורסלנים הפנויים שהיא מייצגת.

היום ידונו באלומה

הבורר מטעם איגוד הכדורסל, עו"ד חיים אלחדיף עומד לקיים הבוקר דיון ראשון בתביעתה של אלומה גורן לעבור מהפועל גבעת חיים למכבי ת"א.

במרכז הפועל מסרבים לשחרר את הכדורסלנית המצטיינת למכבי ת"א והם יציעו שהיא תשחק בעונה הקרובה בבני יהודה ת"א.

נתניה על הפנים

ראשי אליצור נתניה הצעיד אתמול לשורותיהם 5 שחקנים אלמונים מליגות נמוכות, אבל הקבוצה נותרה כמעט עירומה מכוכבים נוצצים.

רק קרל נברסון ושני שחקנים זרים בינוניים יהיו השמות הבולטים בעונה הקרובה. במצב זה, מקומם בעיר היהלומים ש„מר כדורסל", יהושע רוזין יצליח לחולל נס ולהשאיר את הקבוצה בליגה הלאומית.

קרל נברסון

ברג מכבי ברק

השחקן הצעיר, גדי ברג היה אתמול מאושר לזמן קצר. הוא הגיע לסיכום עם מכבי ת"א על העברתו לשורותיה מאליצור בני ברק. מכבי הסכימה להעביר לבני ברק תמורתו שלושה שחקני נוער, אבל בבני ברק סירבו והכוכב הצעיר ימשיך לשחק בליגה ג'.

ג'יימס טורי

הלוח הכללי

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

דירות בשכ"ח | עסקים | מבני תעשיה | הצעות עבודה | מכוניות | אביזרים | רוצים לקנות | רהיטים | מקררים | וידאו טייפ | מכונות כתיבה | כלי נגינה | הלוואות | ריפוי והרזיה | הכרויות | פוליש וניקיון | נרשמו לנישואין | שידוכים | ירושלים | חיפה | נתניה

صكنا من الاصل

כוכבים ולילות

חדש על המסך

מפגש לוהט, מלחמות השחקנים, נס ברחוב 8.

ארנולד שוורצנגר, מי שהיה אלוף העולם בפיתוח גוף והיום כוכב קולנוע מצליח, מופיע הפעם – בתסרוקת מודרניסטית - בתפקיד שוטר רוסי קשוח. הסרט *"מפגש לוהט"* מביא אותו ממוסקווה לשיקגו בעקבות סוחר סמים מבוקש שהצליח להימלט מברה"מ, לאחר שרצח את חברו הטוב ביותר. בשיקגו מוצמד אליו בלש אמריקאי, היפוכו הגמור: *ג'יימס בלושי* (אחיו של ג'ון) אינו אהוד ביותר על מפקדיו, המקווים שמשימה אמריקאית-סובייטית זו תשים קץ לעבודתו במחוז. שני ניגודים: בלש משעשע, הנראה נטול שרירים לחלוטין מול שוטר רוסי שהוא כולו שרירים ואף לא חיוך אחד, יוצאים למשימה, והסוף

כמעט ברור. את הסרט "מפגש לוהט" ביים *וולטר היל* ("רחובות לוהטים", "גברים במבחן", "48 שעות" ועוד) והוא מציג "גלסנוסט" משטרתי, שיתוף פעולה סובייטי-אמריקאי במירדף אחרי מפיצי נגע קוסמופוליטי. וזאת אולי הסיבה שאת סצינת הפתיחה לסרט האמריקאי התירו הסובייטים לצלם בכיכר האדומה במוסקבה, ז' הפעם הראשונה.

גן-עדן על כוכב אחר, כוכב אטרניה. את השלווה והשקט מפרים סלקטור הרע ובת-לווייתו לין. הם מבקשים לחטוף את הקוסמת הטובה, לגזול ממנה את כוחותיה ולהעבירם אליה. הי-מאן, הגיבור-הקוסם של כוכב אטרניה יוצא ללחום בו יחד עם הגמד הגאון

גילדור, טילה הלוחמת היפהפיה ואביה, בעל השרירים. שניים מתושבי הארץ נקלעים למלחמת הכוכבים הזו בטעות. הסוף, כמובן, טוב. את הסרט *"מלחמות השחקנים"* ביים *גארי גודארד* על-פי תסריט של *דייוויד אודל.*

סטיבן שפילברג, המפיק, משתעשע פעם נוספת באגדה לכל הגילאים. *"נס ברחוב 8"* מתרחש במנהטן. יזם בנייה עשיר מבקש למחוק שכונה שלמה מעל פני האדמה ולבנות במקומה גורדי שחקים. כל הדיירים הסכימו לקבל סכום כסף ולהתפנות, הבתים נהרסים אחד אחרי השני. אך בבניין אחד, מתעקשים חמישה דיירים להמשיך ולחיות בדירותיהם ומסרבים לקבל את הכסף. המצב הולך ומחמיר, החבורה שנשכרה לפנותם, מתגרה בהם. מכה. הורסת. ולפתע הכל

משתנה. זוג חלליות זעירות ואילמות באות לעזרתם. החלליות מתקנות את השברים, מבריחות את הנוכלים, מקימות לתחיה את בית הקפה הקטן שנהרס ואפילו יולדות צאצאי-מתכת הבאים גם הם לעזרת החמישה. במקור נקרא הסרט – בבימויו של *מתיו רובינס* – "לא כולל בטריות", רמז לכך שגם החלליות אינן כל-יכולות וגם הן זקוקות למקור אנרגיה, מה שיוצר בעיות משעשעות הבאות, כמובן, על פתרונן.

יקיצה מאוחרת

כמי שכפאו שד נחלץ סוף סוף ועד פא"ן הישראלי לפרסם גילוי דעת בעניין המעצרים המנהליים. בעוד כשבועיים ייערך כינוס פא"ן הבין-לאומי בסיאול. הוועד המקומי רצה להציג, ולו קבלה אחת, על פעילותו.

באיחור רב, אחרי סקנדל מקומי, רשימות בעיתונות והפגנת "שלום עכשיו" בסוף השבוע, התעורר סניף פא"ן הישראלי לפרסם גילוי דעת נגד המעצרים המנהליים של אנשי רוח פלשתינאים – סופרים ועורכים. אם יש לשלטונות חומר ראיות להעמדתם לדין של הסופרים הללו, יעשו זאת – נאמר בגילוי הדעת שפרסם ועד פא"ן, אם לאו – ישחררו את הסופרים לאלתר.

נראה כי ועד פא"ן פרסם את גילוי הדעת כמי שכפאו שד. מאוחר מדי ובקול ענות חלושה. בין התפטרותו של יורם קניוק מהוועד לפני כשבוע עד ההתעוררות המאוחרת של הוועד בראשית שבוע זה, הספיקו שלטונות הביטחון לעצור את פייסל חוסייני. שתי הידיעות – התפטרותו של קניוק ומעצרו של חוסייני – התפרסמו בעיתונות באותו תאריך. בכך כמו הודגשה אוזלת היד של ועד פא"ן, הנאחז בקונסטיטוציה של פא"ן הבין-לאומי כדי לתרץ את התמהמהותו התמוהה.

עכשיו מנסה פא"ן להוסיף תירוצים ועילות להסברת פעילותו המהוססת. לא רק מפאת מחויבות לתקנון הבין-לאומי לא מחו, לא זעקו ולא הזעיקו, אלא גם, מסתבר, כדי לא לקלקל את היחסים עם שר הביטחון שהבטיח להם, לדבריהם, גדולות ונצורות. שאלה פתוחה היא מדוע כה מקפידים אנשי רוח על "יחסים טובים" עם משרד הביטחון.

ואשר לשאלת ההבטחות של השר. רבין הבטיח לברר את תנאי המעצר ואת פרטי האישום. לגבי התנאים השיב כי הם סבירים לחלוטין, והראיה – אנשי הצלב האדום וארגון "אמנסטי" בקרו בקציעות ולא היתה להם ביקורת על התנאים שם. את פרטי האישום הבטיח להעביר לוועד פא"ן בכתב עד יום ראשון השבוע. התשובה עדיין לא הגיעה.

ורדה גינוסר, חברת ועד פא"ן ומזכירת אגודת הסופרים, טוענת שהוועד חיכה לפרסום גילוי הדעת רק לאחר שיפגש עם שר הביטחון. הוועד המתין לפגישה כחודש. עתה הוא מחכה למימוש ההבטחה.

ובינתיים עצורים אלפי תושבי השטחים, בהם כ-20 יוצרים, במעצר מנהלי בלי שיוגשו נגדם כתבי אישום. הוועד, שאחת ממטרותיו המרכזיות היא להגן על חופש היצירה והיוצר, עסוק בחששות כיצד לא לקלקל יחסים עם משרד הביטחון.

נתן שחם וא.ב. יהושע יוצאים לסיאול ב-24 באוגוסט כנציגי פא"ן הישראלי לכינוס הבין-לאומי של איגוד הסופרים. ישראל תהיה שוב קורבן למתקפות של אנשי רוח מרחבי העולם בנושא מדיניותה בשטחים. הפעם היא עלולה להיות נמרצת ובוטה מתמיד בגלל המעצרים המינהליים. האם יצליחו שחם ויהושע להדוף את המתקפות על רקע המציאות בשטחים? עיתוי פרסום גילוי הדעת של ועד פא"ן כרוך גם בעיתוי הכינוס בסיאול. ככלות הכל, רצוי שלנציגים הישראלים תהיה, ולו קבלה אחת, על פעילות ועד פא"ן המקומי.

מירי פז

סקנדל בונציה

הסערה סביב הסרט "הפיתוי האחרון של ישו" גוברת. הכללתו של הסרט בפסטיבל הסרטים בונציה הניעה את המפלגה הנוצרית דמוקרטית האיטלקית, הקרובה לחוגי הכנסיה הקתולית, לצאת בקריאה למארגני הפסטיבל לבטל את השתתפותו של הסרט. נשיא הנהלת הפסטיבל, פאולו פורטוגזי, הודיע בתגובה כי הסרט לא יוצא. "זהו חלק מן המסורת התרבותית של פסטיבל הסרטים בונציה להשאיר את זכות השיפוט של ערכם ומשמעותם של הסרטים שנבחרו לקהל צופי הקולנוע", אמר.

בארה"ב קראו מנהיגי הכנסיה להחרים את הסרט היוצא למסכים שם החודש. והשבוע נערך בלוס אנג'לס מצעד מחאה שצעד לאולפני "יוניברסל" (בתמונה) הקורא להחרמת הסרט ולהחרמת האולפנים.

"הפיתוי האחרון של ישו", בבימויו של מרטין סקורסיזה, מבוסס על ספרו של היווני ניקוס קאזאנצאקיס. הוא מיועד להקרנה בפסטיבל ונציה, במסגרת האירועים המיוחדים, ב-7 בספטמבר, יומיים לפני סיומו של הפסטיבל שבו יוקרנו 22 סרטים מ-19 מדינות. פתיחתו, ב-28 באוגוסט, עם גירסה מחודשת של אלכסנדר וולקוב לסרט הצרפתי משנת 1927 "קאזנובה". לסרטיו של פאולו פזוליני מקום מיוחד בפסטיבל הונציאני השנה. מארה"ב יגיעו, מלבד הסרט הפרובלמטי של סקורסיזה, גם סרטו של דייוויד מאמט "שינויים" (תרגום חופשי), "קיץ מכושף" של איוון פאסר ו"המודרניים" של אלאן רודולף. ברה"מ מיוצגת עם הסרט "הנזיר השחור", לבריטניה שני סרטים בפסטיבל: "סוד לוהט" של אנדריו ברקין ו"מאדאם סוסאצקה" של ג'ון שלזינגר. שני סרטים צרפתיים בפסטיבל: "פעם נוספת" (פול וקיאלי) ו"עניין נשי" (של קלוד שברול). מספרד סרטו של הבמאי פטרו אלמודובר "נשים על סף התמוטטות" ומאיטליה "הבלתי נראים" של פסקאולה סקוויטירי וסרטו של קרלו ליצני "גורבציב היקר".

יומן כפר בלום

משב רענן וצעיר

סבכי שהחוויות בקונצרטים ב"ימי המוסיקה בגליל העליון" נעות לסירוגין בין אכזבות מצערות להתרוממות מלהיבה. משמח שתחושת קורת-הרוח היא בינתיים השלטת.

ה"רביעיה לקץ העיתים" מאת *אוליביה מסיאן*, שהושמעה בקונצרט השני, היתה היצירה שגרמה להתעלות אמיתית במשמעות הפנימית העמוקה ובביצוע המוצלח, שתפקיד חשוב בו היה לקלרניתן המצוין *אלי הפץ*. יש להניח שעוד כמה חזרות היו משפרות את טיב הפרשנות של הנגנים.

בעקבות יצירה גאונית ומקורית זו, ששירת הציפורים היא ממקורות ההשראה שלה, חלה ביום שלישי נפילה מפתיעה, בקונצרט המנחה, *בהשמעת היצירה הישראלית שהוזמנה במיוחד: "זהבן" מאת המלחינה הישראלית הצעירה ממדר הגרלמן*, לטקסט שכתבה בעצמה לכבוד הציפור הנדירה והטובה. אמנם עמל וחזרות רבות הושקעו בכתיבה, עיבוד והכנה, אבל התוצאה נשמעה ככרוזה נבוכה, בצלילים ובקולות, נעדרת אופי וייחוד. ערבוביה של מגמות הלחנה חדישות ואפקטים נדושים. המנצחת, *ענת מורג*, וילדי המקהלות בהדרכת *אשירה יעקב*, עשו כמיטב יכולתם להגיש ביצוע מכובד.

למשב רענן ולהתלהבות ממשית ומוצקת גרמה נגינתם המזהירה של כמה מוסיקאים צעירים ביצירות הנוספות שבקונצרט - מאת גונו ("סימפוניה קטנה"), דופלר ("הסהרורית" - פראפרזה לשני חלילים ולפסנתר על נושא של בליני) ו"קרנבל החיות" המפורסם מאת סן-סאנס בגירסה הקאמרית הראשונה. כולם ניגנו נהדר, ותיקים ומתחילים כאחד, נשפנים, קשתנים, פסנתרנים ונקשנים. אבל בלטו במיוחד: החלילנית *שרון בצלי*, הפסנתרנית *מאיה ולטמן* ואחותה התאומה, הצ'לנית *יעל ולטמן* - כולן בנות 16.

הנגינה המתרוננת והצלולה, שהפיחה חיים צעירים ביצירות ששמענו, נשאה מעין בשורה מכפר-בלום על עתיד יפה בארץ, לפחות בתחום עשיית המוסיקה.

לקט של יצירות ישראליות שהושמעו ב"ימי המוסיקה" עד כה נבחר לייצג את המוסיקה הישראלית בחו"ל בשנת הארבעים למדינה. לקט זה יושמע בקונצרטים חגיגיים העומדים להתקיים בשבועות הקרובים בשוויץ ובבלגיה. ההרכבים שהופיעו בכפר בלום יבצעו יצירות מאת גלברון, פרטוש ומעייני.

ישראל דליות

היעד: בתי ספר

שלושה גופים מתחרים היום על פלח שוק אחד. אחד אבל גדול: בתי הספר. וליתר דיוק: הצגות תיאטרון בבתי הספר. בעבר היה "התיאטרון לילדים ולנוער" היחידי שלו מנהל חינוכי ושהביא הצגות אל התלמידים. היום מתחרים על תשומת לב המורים, ורכישת ההצגות שני גופים נוספים. "תיאטראות ישראל" בניהולם של צביקה שפירא וסמי לוי וכן "יעדי הפקות".

ל"יעדי הפקות" מחלקה לתיאטרון לימודי והיא מבקשת להביא אל התלמידים בשנת הלימודים הקרובה כתריסר הצגות, וותיקות, חדשות ומחודשות. ומכיוון שנושא החוק והמשפט נבחר על-ידי משרד החינוך והתרבות כמרכזי לשנה הקרובה, הכינו ב"יעדי הפקות" שתי הצגות בנושא. האחת, "בא לי לא בא לי", המוגדרת כאירוע בשיתוף הקהל ומתרכזת ב"מותר" וב"אסור" באמצעות שעשועים תיאטרליים (יצרו ומבצעות צפית שפאן ותמי קליין). לשכבות הגיל הגבוהות יוצע הפקה המצגה "זה חוקי?" המעלה קטעים משל עגנון, שייקספיר ומסכת סנהדרין כבסיס לקטעים אקטואליים שיבוצעו בשיתוף עם הקהל (יצרו ומבצעים: אלי דור-חיים, חיים זהבי וצביקה שורצברג). כמו כן מחדשת המחלקה לתיאטרון לימודי של "יעדי הפקות" את ההצגה "חיות" לאחר הפסקה של כמעט שנתיים ואת "ילדים טובים". "קטעים", "על מבנה האטום", "ברות הזמן" ו"איך התחילה המדינה" עולים לשנה הבאה.

המשרד מתכונן גם להעביר לתלמידים נושאים מוסיקאליים. בשנה הבאה שני מופעים: האחד על מוסיקה קאמרית מקורית, והשני דברי הסבר והדגמה של שם טוב לוי.

"חיות". רוני קנר, נועה לב ומיקה דני.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 עד כאן: רצף דפי הטלטקסט.
09.05 שעת כושר.
09.15 מלחמת הכוכבים "הצירעה התוקפנית" – פולשי ספקטורה משתמשים בנשק קטלני דמוי צירעה ענקית. הצירעה מצליחה ללכוד חלק מאנשי כוח G. זולטר האיום מספקטורה מנסה להערים על מארק, מפקד כוח G, אך התרמית מתגלה, ומארק מצליח לשחרר את חבריו הכלואים.
09.40 נילס הולגרסון (פרק 29) "נילס משחרר את הנשר גורגו". בהיפרשם אחרי אווזי הבר מגיעים נילס ואווזי לגן החיות. שם הם פוגשים, בין היתר, את הנשר גורגו, שבחיזותו גדל אווזי לבן עיני אקה.
10.05 ציפיטפוט "מגדלים" – ציפי גמד שאוהב לעזור לאנשים. יש לה חברה קטנה – גב' אגודל ששרה ורוקדת.
10.30 חופשי חופשי: עד-כאן קיץ, רצף דפי טלטקסט לחופשת הקיץ.
10.35 מאנספילד פארק (פרק 2) מרי קרופורד ואחיה, הנרי, מתיידדים עם בני משפחת ברטראם. אדמונד מתאהב את מרי, ומריה המאורסת לראשוורת' מנשקת להנרי.
11.25 אתגר השכנים: דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי-ישראלי.
11.30 פצפוני קיץ: פצפוני קיץ מיום ד' בשידור חוזר.
12.10 טלפופ "אקו והבאנימן" – הופעה חיה של להקת הרוק, כסאות מליברפול.
14.00 עד כאן: רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בא בחשבון (פרק 6) – איך להחליט מתי משתמשים בכפל (כ).
14.30 קשר משפחתי – "משפחת מוזס". מה עושים כשילדים רוצים שיקנו להם כל הזמן וילט ובני מוזס, ובתם רעות בת הארבע וחצי משוחחים עם אתי יותם (כ).
15.10 רחוב סומסום "חרוזים". בתוכנית נלמד כיצד חורזים חרוזים וכיצד שוטפים גלים. אופניק ילמד אותנו כיצד מאלפים.
15.40 שעת כושר.
15.55 מאתיים שנות לרשות הדואר: דפי מידע טלטקסט.
16.00 זהו-זה – שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 ריק' רק' – תכניות לילדים המבוססות על רעיונות של ילדים ויצירות מפרי עטם. נושא התכנית הפעם: "חדש-ישן".
18.00 פומיקי – שם הפרק: "אפודה חדשה לפומיקי". פומיקי לבש בגבר של ורועד מקור. אדר מבטיח לדאוג לו לאפודה צמר חמה (דיבוב עברי).
18.25 הגיע זמן לשון – בפינת הלשון הפעם: "השכר הנמוך של שר האוצר".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 חמשת המופלא תכנית ילדים (תרגום עברי).
19.00 מבט – דיון בענייני השעה.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 הגיע זמן לשון – בפינת הלשון. הפעם: "הזמנה אגית לחברי הכנסת".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 בלוז לכחולי המדים – שם הפרק: "פיתיון לטנינים". למפקד פואיקו צפויה העלאה בדרגה. אלא שבינתיים ידיו מלאות עבודה. הוא צריך להשקיט את הרוחות, בשל תניק דומה המסתובב בשטח על מתליקיים, ואת רצח של אשתו לשעבר, חיות שמישהו מטריד אותה בטלפון (עברי-ערבי).
22.20 קשרים (פרק שביעי): "השרשרת הארוכה". ג'יימס ברק מציג בתוכניתו הפעם שרשרת ארוכה שראשיתה בהמצאת אמצעי התחבלה הימית וסיומה בהמצאת הממוי והצבע המלאכותי. הניילון והפלסטיק. הפוס המקשר בין כל אלה: הזמן שהשתמשו בה למשיכת הקרקעיות של אניות התובלה הגדולות (עברי-ערבי).
23.10 הזרה אל הסף – שם הפרק: "בית פתוח". אחד מספרות לצרי כי בזמן האחרון מתרחשים בבית דברים מוזרים: בתוח משקה ובקבוקים ריקים מתגלגלים בבית, והאוכל נעלם בכמויות אדירות. הגרי מחליט לחקור את העניין ומגלה כי בנו מארגן בבית מסיבות לכל דיכפין (עברי-ערבי).
23.35 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 "מה משדר הערב".
18.33 "הדולפין הלבן" (פרק חמישי). אגמטן נחטף וסומם על ידי אנשים רעים. אנס הדולפין הלבן יוצא לעזרתו יחד עם חבריו הפלוחים.
18.50 "המשים אמריקה" "מועתיר" 1. מבט מאלף במטוס חדש שהביא למהפכה בתחום ספורט הטיסה; 2. סקירה מרתקת של אפשרויות הניצול של שמן ומינרלים הקיימים בחלל; 3. גילוי עץ בברזיל המפיק בנזין "עץ הדלק". מנחה: פיטר יוססינוב. 4. "עולם האמנות" – על יצירתו של הצייר האמריקאי האימפרסיוניסט, בן המאה ה-19 – ויליאם מריט צ'ייס.
19.45 "בקרוב בערוץ 2". סקירת התוכניות שישודרו.
20.00 "נגש הזקן" – "אל תעשנו". "טוב, כשאני כבר מת, אני אומר לכם – אל תעשנו, בבקשה, אל תעשנו". פנייה זו נלקחה מתוך תשדיר פרסומת שנעשה על ידי יול ברינר בשנודע לו על מחלתו האנושה. בפתיחת התכנית "אל תעשנו" מספר יול ברינר על החלטתו לבצע תשדיר זה למען המלחמה בעישון. במסגרת התכנית "נגש הזקן" מוגשים חמישה פרקים העוסקים בהיבטים שונים של המלחמה בעישון. בחלק הראשון יסוקרו הפרסומות והשפעתם על הציבור בנושא העישון. רוב הפרסומות יועדו בעבר לציבור המעשנים, אך ממצאי מחקרים אחרונים מצביעים על כך כי הלא מעשנים נפגעים גם הם מעשן הסיגריות. ממצאים אלה גרמו בארצות הברית, כמו גם בישראל, להסטת קהל היעד של הפרסומות ותשדירי השירות גם אל הלא מעשנים, שיעמדו על זכויותיהם לנשום אויר נקי. חלקה השני של התכנית מוקדש לחוקים חדשים האוסרים עישון במקומות סגורים. במהלך השנה האחרונה הוטלו בישראל הגבלות על עישון במקומות ציבוריים – באולמות ספורט, בבתי ילדים, ובמטוסים. בפרק זה בתכנית, מתעודות המגבלות החדשות שהוטלו בארצות הברית על עישון באזורים הציבוריים, והגבוהותיהן של קבוצות לחץ שונות בעניין זה. מהי השפעת מגבלות העישון על העובדים המעשנים והלא מעשנים? שאלה זו נבדקה במספר מקומות עבודה האוסרים את העישון בכלל. מחקר שנערך לאחרונה בישראל מגלה כי 83 אחוז מכלל הציבור תומכים במגבלות באזורי עישון. הפרק השלישי בתכנית מוקדש לשאלה, כיצד מפסיקים לעשן. רבע מכלל המעשנים בארצות הברית הפסיקו לעשן ב-20 השנים האחרונות. חלקה האחרון של התכנית מוקדש לסקירת תכניות לגמילה מעישון – בקבוצה, בהיפנוזה ובדיקור סיני.
20.30 "מה משדר מחר".
20.33 "מכונת הזמן האמריקאית" רטרוספקטיבה מיוחדת במינה של "תיאטרון המחזמר האמריקאי של המאה ה-20". הצדעה לתור הזהב של המחזמר בתיאטרון ולריקוד בברודווי על סוגיו השונים. אמנים אורחים: ג'ין איילבר, לי רוי רימס, וזי סילבנו וג'ון גלנס.
21.35 "שירים" של: רישאר מטנואר, ז'אן מישל ז'אר הדרותי.
21.45 "השעועית" דרמה. סיפורה של אשה זקנה ובודדה המגדלת את שעועית קטן. סיפור וגידול מהווים עבודה משעשעת, חברה ובילוי. סרטו של אדמונד סאשון. צילום: ג' דאלארט.

"מהומה באיצטדיון". סרט קולנוע בטלוויזיה. יום שישי 21.15. מיד לאחר "היומן" תקרין הטלוויזיה הכללית סרט ראווה אמריקאי בנוסח "נמל תעופה" או "הרפתקה בפוסידון". סרט זרוע כוכבים, ביניהם, צ'רלטון הסטון, ג'ון קאסאבטס, ג'ינה רולנדס, ג'ק קלוגמן, בו ברידג'ס ועוד. הפעם מתרחש מצב החירום לא בשמים וגם לא בלב ים, אלא על האדמה, באיצטדיון ענק. הסיבה לבהלה: אפשרות להתנקשות חבלנית במהלך המשחק בין קבוצות מלוס אנג'לס ובוסטון. מהלך המשחק נבנה באיטיות. בוקר עולה על העיר. מתלון מכוון, תהליך המתח נבנה באיטיות. שבקומה ה-12 יורה צלף ברוכב אופניים שעובר ברחוב. אנשי משטרה בהכנות לפעולה, במסכות גאז ועם רובי אם-16. האיצטדיון הריק מתמלא לאט-לאט. איש-איש למקומו, איש-איש לתפקידו. ביים את הסרט – המבוסס על רומן מאת ג'ורג' לה-פונטיין – לארי פירס.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 והעמבלזם; 15.00 האזור הלוליני (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט "ריו בראבו" עם דין מרטין; 18.30 ניר הארץ (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקע ונברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 22.00 "קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

16.30 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.45 רחוב סומסום (בערבית, ער' 1); 17.30 מרט בעולם (דוקומנטרי, ער' 1); 18.00 רחוב קרנו (צרפתית); 18.30 שירים (צרפתית); 18.30 מבלומה (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מגזין ספורט; 20.30 סרבנ (קומדיה אמריקאית על תחנת רדיו למוסיקת פופ); 21.10 רמינגטון סטיל (סידרת מתח אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – בטהובן: הפתיחה "קוריולן" אופוס 62 (ע"נ תיק); מוצרט: [illegible] במי-במול מגור לכלי נשיפה ק. 207 ב; דבוז'אק: [illegible] 68; פורה: אימפרומפטו אופוס 86 (ע"נ תיק); גריג: מחולות סימפוניים אופוס 64 (ע"נ תיק).
09.00 קונצרט בוקר – ויולדי: קונצ'רטו מס' 2 בסול מינור "קיץ" מתוך "ארבע העונות"; הנדל: קונצ'רטו במי מגור לחצוצרה ולתזמורת (ע"נ תיק); שוברט: שמיניה בפה מגור אופוס; גלינקה: טריו פטטי ברה מינור (ע"נ תיק); רוסיני: אריה מתוך האופרה "לה פאבוריטה"; רחמנינוב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 4 בסול מינור אופוס 40; פרוקופייב: סימפוניה מס' 4.
11.57 פינת השיר – משירי אריה זקס.
12.00 מן הסדרות: מיכאל בוטסלבסקי פסנתר – באך: סונטה בסול מינור (עם אלי הפץ, קלרנית); בטהובן: סונטה מס' 4, בדו מגור, לפסנתר וצ'לו, אופוס 102 מס' 1 (עם עמנואל גרובר); ברהמס: שלישיה בלה מינור, לקלרנית צ'לו ופסנתר, אופוס 114 (עם אלי הפץ ועמנואל גרובר); שוברט: שירים בעיבוד לפסנתר סולו.
13.05 בהאזנה נינוחה – קראוס: סימפוניה בדו מינור; מוצרט: קונצ'רטו במי במול מגור לשני פסנתרים ותז' ק. 365 (ע"נ תיק); מנדלסון: שמיניה במי במול מגור אופוס 20 (ע"נ תיק); בטהובן: סימפוניה מס' 5 בדו מינור אופוס 67 (ע"נ תיק).
15.00 מפגשים מוסיקליים – ראיונות, סקירות, דיווחים.
16.00 אתנחתא (ש.ח.) – שלישיית הפסנתר הישראלית – מוצרט: שלישיה בסול מגור, ק. 496; הנדל: סונטה קאמרית; שומאן: שלישיה ברה מינור, אופוס 63; ליסט: בעקבות קריאה בדאנטה.
17.30 קשת של צלילים.
18.00 אנתולוגיה- בגליל, מוסיקה תזמורתית באנגליה, בלגיה, וצרפת בברוק המאוחר.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות.
21.00 ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1988 – ס. פרנק: חמישיה בפה מינור לפסנתר ולכלי-קשת (ע. קריטובסקי/ ו. ויידמן/ ו. סאן/ א. אפרת/ ד. טריסטר); ו.א. מוצרט: חמישיה במי במול מגור לפסנתר ולכלי נשיפה ק. 452 (ב. ברמן / ג. לואי ואוס/ א. חפר / ב. שרקסוסט / מ. פאוס; ל. בריו: "שירי עם" מעובדים לקול ולאנסמבל כלי [illegible]. קרוקר, ג. היסטראבי, א. חמר, ג. לברטוב/ [illegible].
23.30 צלילים לסקיפה של יום.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – שידורים לימי חופשה: "תולדות התיאטרון" נושא: "המסורת היהודית ואמנות התיאטרון" – יוסי גמליאל.
16.05 תמונות לזכרו של משה פרלמן – חברים מספרים על משה – דובר צה"ל הראשון, ומי שהיה מנהל "קול ישראל" (ש.ש).
17.05 צבעי הקשת – והפעם: "שיר עמ'".
22.05 יש לי חלום – והפעם: עם הפסיכולוגית מיכל דביר ואיש התיאטרון והסופרת ד"ר שמעון לוי.

רשת ב'

15.05 המצרת הארץ – תכנית בקשות לשירים עבריים.
18.06 ספורט.
20.05 שרשים – פולקלור יהודי.
22.05 ג'ז העד.
23.05 הלילה החמישי – עם [illegible] שטורים.

רשת ג'

19.05 קול-בו – שבועון פופ.
20.05 אלבומים תשמ"ח – תקליטים ישראליים שיצאו השנה.
21.05 מופע רוק – רוק כבד וגל חדש.
23.05 טיסת לילה.

גלי צה"ל

10.55 זה בוער – על עצים ויערות.
16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 יעד משודר – ענייני צבא וביטחון (ש.ח.)
19.50 פינה חמה ללייבי.
19.57 הודעות לחיילים.
20.05 כוכב הערב – מרגלית צנעני.
21.30 לילה לא שקט.

צה"ל 2

19.05 הרדיו הזה.
20.05 צרים.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז הזה.

קולנוע

■ **תל-אביב**
אסתר: רמבו III 9.45, 7.30, 5.00
אורלי: חרסה 9.15, 6.00
בית לסין: סודי ביותר 11.15, 23.15
בן-יהודה: ספרייר 9.45, 7.30, 5.00
גורדון: כמעיין המתגבר 9.45, 7.30, 5.00
גת: פרחים בעליית הגג 9.40, 7.30, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדד 9.50, 7.30, 5.00, 11.00, 1.00, 3.00
דיזנגוף 2: הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 11.00, 1.00, 3.00, 5.00
דיזנגוף 3: קילם נפרד 9.50, 7.30
ז'אן דה פלורט 11 בבוקר
מאנון 5.00, 1.00
היכל: משודרים חושות 9.45, 7.10
[illegible]: ספריי 10, 8, 24 סקס
הוד: סלסה 9.45, 7.30, 5
[illegible]: 6.00 ענקי המופלאים
8.00 התופה המכבי
10.15 הלילה העידום
קולנוע (בית ציוני אמריקה) לול 11.30, 9.30, 7.30, 5.30
חן 1: מפגש גורלות 9.55, 7.35
כפר הג'ונגל (בעברית) 5, 3, 12.30, 10.30
חן 2: הקיסר האחרון 9.40, 6.40
סמ – חברי הטוב ביותר 5.00, 3.00, 10.30, 12.30
חן 3: נעורים בהשאלה 9.55, 7.45
מפגש גורלות 5
תעתועי שחור הזקן 12.40, 3.00, 10.30
חן 4: ספר הג'ונגל (אנגלית) 9.45, 7.35
הרפתקאות הצ'יפמנק מסביב לעולם 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
חן 5: המשימה מיאמי 9.55, 7.45, 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
לב 1: אהבנו כל כך 9.45, 7.15, 5, 2.30
אל עצמי 8, 5, 3, 11
לב 2: החבר של החברה שלי 9.55, 7.40, 6.00, 4.00, 2.00, 11.45
לב 3: הנסיכה הקסומה 10, 7.45, 5.30, 11.30, 1.30, 3.30
לב 4: חופשה בכפר 9.50, 7.30, 12
אל עצמי 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
לימור: מחליפים ערוצים 9.45, 7.45, 5.00
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: מלך הסלים 7.30
חיזור גורלי 9.30
סינמה (לשעבר אלנבי): צוללת צהובה 9.40, 7.30, 5.30
24.00 התחילו את המהפכה בלעדי
סינמטק 1: שם המשחק 9.45, 7.30, 5.00
כילבי 11.00 בבוקר
סינמטק 2: הבית ברח' קרול 9.45, 7.30, 5.00
ביג פוס 11.00 בבוקר
סינמטק 3: סידורנות 9.45, 7.30, 5
שלגיה ושבעת הגמדים 11.00 בבוקר
מצודה: סגור לרגל שיפוצים
פאריז: עיניים שחורות 9.30, 7.00
פאר: הצועצים 9.45, 7.45, 5.00
פריז: ליידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 צרות בגן עדן
צפון: כפר קטן שלי 9.45, 7.30, 5.00
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמוז – רמת-אביב: ביטל ג'וס 9.40, 7.30
24.00 כל מה שרצית לדעת על המין
[illegible]: הכל באשמת גן עדן 9.45, 7.30, 5.00
תל-אביב: קרוקודיל דנדי II 9.45, 7.30, 5.00
התיירה הישראלית: מעקב ושעני 22

■ **ירושלים**
אוריון: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 4.15
אורנע: המשימה מיאמי 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבוקר סופרמן 3
אורייון 1: מפגש גורלות 9.30, 7.30, 4.30
10.30 בבוקר ג'יימס בונד באזור המסוכן
אור 2: הבית ברחוב קרול 9.30, 7.30, 4.30
10.30 הדרדסים
אור 3: מחליפים ערוצים 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבוקר אבא גנוב
אור 4: סימטאות הפשע 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבוקר שגעון של צמד
אור 5: החבר של החברה שלי 9.15, 7.15, 4.30 מלך הסלים, מלך הסלים
10.30 בבוקר
5.00 לאסי שובי הביתה, 6.45 אני והחברה
בית אגרון: 4.30 לאסי שובי הביתה
6.00 חיזור גורלי
9.15 [illegible] עם החיים
10.15 [illegible]
24.00 [illegible]
אורגיל: נעורים בהשאלה 9.15, 7.00
ספר הג'ונגל (עברית) 4.30, 12.30, 10.30
אימפריה 1: לול 9.30, 7.15, 5.00
אימפריה 2: הצועצים 9.45, 7.45
אל עצמי 6.00, 4.00, 11.00
אימפריה 3: הפתיחה בקרוב
אימפריה 4: הפתיחה בקרוב
כפיר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5.15, סלסה 10.30 בבוקר
[illegible]: אהבנו כל כך 9.15, 7.00
סמדר: יתומים 9.15, 7.00
עדן: סידורנות 9.15, 7.15, 4.30
רון: רמבו 3 9.15, 7.15, 4.30, 10.30 בבוקר הבובות הזבל
תיאטרון ירושלים: הקיץ של אביה 9.30, 7.00, 5.00
שלום: [illegible] 9.30, 7.00
[illegible]: 7.00, 9.15 כמו ורדה עושים את זה

■ **חיפה**
אורה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00, 4.30
אורה: תשוקות באפריקה 9.15, 6.45
אמפי-תיאטרון: סגור
ארמון: סגור
גלרי: מחליפים ערוצים 9.15
שלגיה ושבעת הגמדים 11
אל עצמי 7.15, 5.15
חן: המשימה מיאמי 9.15, 7.00
עצמון 1: מצוצים בתוף 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5.20
עצמון 3: עם המשחק 9.15, 7.00, מלך הסלים 4.30
פאר: מפגש גורלות 9.15, 6.45, 4.15
קריאטר: לול 9.15, 7.15, 23.30
רון: קרוקודיל דנדי II 9.15, 7.30, 4.30
רב גת 1: פרחים בעליית הגג 9.15, 7.00
ספר הג'ונגל 5, 11
רב גת 2: נעורים בהשאלה 9.15, 7.00
פרחים בעליית הגג 4.30, שירת הדרום 5, 11
אור 1: ביטל ג'וס 9.15, 6.45
לאונה קיד 4.30, 11
אור 2: מכות יהה 9.15, 6.45
א.ב.: הצר בטבע אגד 4.30, 11
אור 3: חופשה בכפר 9.15, 6.45
בעקבות האבן הקסומה 4.30, 11

■ **קריות חיפה**
כפיר: [illegible] 9.30, 7.15
כבין: ביטל ג'וס 9.15, 7
כפר הג'ונגל 5, 11
אורנה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00
בית העם: לול 9.15, 7.15
ההיכל: קרוקודיל דנדי II 9.15
[illegible]

■ **אשדוד**
צמרת: מלך הסלים 9.30, 7.30
אשדור: המשימה מיאמי 7.15

■ **אשקלון**
אסתר: מאנון 9.30, 7.30
[illegible]: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.30
רחל: רמבו III 9.30, 7.30

■ **באר-שבע**
חן: סלסה 9.30, 7.15, 5.00
היכל התרבות: עיניים שחורות 9.30, 7.00
ספר הג'ונגל 11, 5

■ **הרצליה** ■ **רמת השרון**
היכל: מלך הסלים 9.30, 7.30, 5.00
דוד: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15
אל עצמי 5
[illegible]: חופשה בכפר 9.30, 7.15
[illegible]: המשימה מיאמי 9.30, 7.30
רובין הוד 5.00, 11.00
כוכב: 11, 5, רובין הוד
הקעים בדרך 7.15
תינוקת בירושה 9.35

■ **עפולה**
[illegible]: משודרים חושות 9.00

■ **חולון** ■ **בת-ים**
ארמון: לול 9.30, 7.30
מגדל: המשימה מיאמי 9.40, 7.30
ספר הג'ונגל (עברית) 5.00
עצמאות: סלסה 9.30, 7.15, 5.00
סביון: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 5.00
מתנ"ס קרית שרת: סגור
ארמון: רמבו III 9.30, 7.30
רינה: הקיץ של אביה 9.45, 7.45

■ **חדרה**
חדרה: רמבו III 9.30, 7.30
ספר הג'ונגל 6.00, 4.00

■ **כפר-סבא** ■ **רעננה**
עמל: הקיץ של אביה 9.30, 7.15
חן: רמבו III 9.30, 7.15
אורות: סגור

■ **לוד** ■ **רמלה**
אורלי: סגור
ארזי: מלך הסלים 9.30, 7.30
נוה ירק: מלך הסלים 9.30, 7.30
[illegible] 9.30, 7.30

■ **נהריה** ■ **עכו**
הוד: משודרים חושות 9.15, 7.15

אודיטוריום: סגור

■ **נתניה**
אסתר: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.30, 5
הוד: ביטל ג'וס 9.30, 7.15
סטודיו: לול 9.30, 7.15, ספר הג'ונגל 7.15, 5.00
24.00 מדון 11.00, 5.00
שרון: רמבו III 10, 8, 11
מלך הסלים 6.00, 4.30

■ **קרית אונו**
מתנ"ס:

■ **פתח-תקוה**
היכל 1: קרוקודיל דנדי II 10.00, 7.45
היכל 2: סלסה 9.30, 7.30, 5.00
אלדין 11.00 בבוקר
היכל 3: הקיץ של אביה 9.45, 7.45, 5.00
שלגיה ושבעת הגמדים 11.00 בבוקר
שלום: רמבו III 9.30, 7.30

■ **ראשל"צ** ■ **רחובות**
בית העם: קרוקודיל דנדי II 8.00
חן: שם המשחק 9.15, 7.15
חן: רמבו III 9.45, 7.45
ג.ג. רון 1: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
ג.ג. רון 2: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 5.00
שלגיה 11.00 בבוקר
[illegible]: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.15
ראשון: לול 9.30, 7.30

■ **רמת-גן וגבעתיים**
[illegible]: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילה לול 9.30, 7.30, 5.30
[illegible]: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 5.00
רב גן 1: מפגש גורלות 9.30, 7.25
ספר הג'ונגל (עברית) 3.00, 2.30, 12.00, 10.30
רב גן 2: המשימה מיאמי 9.30, 7.30
הרפתקאות הצ'יפמנק מסביב לעולם 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב גן 3: הקיץ של אביה 9.30, 7.25, 5.00
[illegible] של בילבי 2.00, 12.30, 10.30
רב גן 4: נעורים בהשאלה 9.50, 7.40
[illegible] – חברי הטוב ביותר 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
שבית: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.00

■ **קרית שמונה**
[illegible] 9.15, 7.25